

ΓΕΝΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ
ΚΑΙ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ
ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕ ΜΙΚΡΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΚΑΙ ΑΙ ΘΕΡΜΟΠΗΓΑΙ ΑΤΤΗΣ

ΥΠΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΔΟΥ
ΣΧΟΛΗΡΧΟΥ

«οὐδὲν γλύκιον πάτρης».

ΕΝ ΝΙΣΥΡΩ.

1909

Ἡ ἀνατύπωσις ἐπιφυλάττεται ἀποκλειστικῶς τῷ συγγραφεῖ, διὸ καὶ πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφήν μου καταδιώκεται ποινικῶς κατὰ τὸν νόμον.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

«Αφρόντωρ, ἀθέμιστος, ὅς πάτρης οὐκ ἐράται.»

Τὴν ἐμφυτον καὶ ἱερὰν ταύτην ἰδέαν, ἣν ὁ Θεὸς καὶ ἡδυεπὴς
ραψῶδός τῆς Ἰωρίας Ὅμηρος τοσοῦτον διὰ τῆς ἡδυλάλου καὶ
μελισταγοῦς αὐτοῦ γλώσσης ἐξέμνησεν, ἔχωρ ὑπ' ὄψιν οὐχὶ μό-
νον πολλύκις καὶ κατὰ διαφοροὺς ἐποχὰς εἰς τοὺς γλωσσικοὺς
διαγωνισμοὺς τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ
Συλλόγου καὶ τῆς ἐν Ἀθήναις γλωσσικῆς ἐταιρίας ἀπεξεδύθη,
καὶ παρτοδαπὰς καὶ ποικίλας πραγματείας περὶ τῆς φιλιότητος μου
πατρίδος ἐν τῷ τύπῳ ἐδημοσίευσεν, ἀλλ' ἐπιθυμῶν συγχρόνως,
ἵνα καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς ἀρχαίαν καὶ νεωτέραν καταστήσω γνω-
στὴν, ἔγνων, ἵνα προβῶ εἰς τὴν ἐκδοσιν τοιαύτης, ἀποδίδωρ οὐ-
τω τῇ μὲν φιλιότητι μου πατρίδι ῥήσω Νιούρῳ τὰ θρέπτρα, τοῖς
δὲ συμπατριώταις καὶ τῷ δημοσίῳ καὶ μάλιστα τοῖς ἐπισκεπτο-
μένοις τὰ λουτρά αὐτῆς εὐχάριστον καὶ τερπνὸν ἀνάγνωσμα.

Ἐν Νιούρῳ τῇ 5 Φεβρουαρίου 1909.

Ὁ Ποιήσας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ

Γεωγραφική και γεωλογική περιγραφή.

Ἡ νῆσος Νίσυρος μία τῶν Νοτίων Σποράδων τοῦ Ἀρχιπελάγους, κεῖται ἐν τῷ Καρπαθίῳ Πελάγει, γεωγραφικῶς ὀρίζεται πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῆς νήσου Κῶ περὶ τὰ δώδεκα ναυτικά μίλια αὐτῆς ἀπέχουσα, πρὸς νότον ὑπὸ τῆς Τήλου, πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Καρίας καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Τριοπίου (Κάβο—Κριό,) καὶ πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Ἀστυπалаίας, καὶ εὐρίσκεται εἰς γεωγραφικὸν Βόρειον πλάτος $36^{\circ} 56'$ καὶ εἰς Ἀνατολικὸν μῆκος $27^{\circ} 19'$, κατέχει σχεδὸν τὸ κέντρον τῶν δωδεκανήσων καὶ παράκειται τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ ἰδίως τῇ ἀρχαίᾳ Κνίδῳ, ὀφείλει δὲ τὸν γεωλογικὸν αὐτῆς σχηματισμὸν εἰς ποσειδωνιακὰς καὶ ἠφαιστειακὰς ἐπιρροὰς.

Κατὰ τὸν Στράβωνα ἡ Νίσυρος εἶναι γέννημα ἠφαιστείου καὶ ἀπόθραυσμα τῆς Κῶ, ἰδοῦ δὲ τὶ λέγει περὶ αὐτῆς. α Νίσυρος δὲ πρὸς ἄρκτον μὲν ἐστὶ Τήλου διέχουσα αὐτῆς ὅσον ἑξήκοντα σταδίους, ὅσους καὶ Κῶ διέχει, στρογγύλη δὲ καὶ ὑψηλὴ καὶ πετρώδης τοῦ μιλίου λίθου, τοῖς γούν ἀστυγείτοσιν ἐκεῖθεν ἐστὶν ἡ τῶν μιλίων εὐπορία· ἔχει δὲ καὶ πόλιν ὁμώνυμον καὶ λιμένα καὶ Ποσειδῶνος ἱερὸν καὶ θερμὰ περίμετρον δὲ αὐτῆς ὀγδοήκοντα σταδίους· ἐστὶ δὲ καὶ νησίᾳ πρὸς αὐτῇ Νισυρίων λεγόμενα φασὶ δὲ τὴν Νίσυρον ἀπόθραυσμα εἶνε τῆς Κῶ προσθέντες καὶ μῦθον, ὅτι ὁ Ποσειδῶν διώκων ἕνα τῶν Γιγάντων, Πολυδώτην, ἀποθραύσας τῇ τριαίνῃ τρύφος τῆς Κῶ, ὑπ' αὐτὸν βάλοι καὶ γένοιτο νῆσος τὸ βληθὲν

ἡ Νίσυρος, ὑποκείμενον ἔχουσα ἐν αὐτῇ τὸν Γίγαντα, τινὲς δὲ αὐτὸν ὑποκείμενον τῇ Κῶ φασίν.»

Ὁ δὲ Στέφανος Βυζάντιος τοιαῦτα τινα λέγει περὶ τῆς Νισύρου. « Νῆσος μία τῶν Κυκλάδων. αἱ οἱ δ' ἄρα Νισυρον τ' εἶχον.....» Πολυδώτης γὰρ εἰς τῶν γιγάντων ὑπὸ Διὸς βληθεὶς ἐνήχετο, Ποσειδῶν δὲ ἐπ' αὐτοῦ ἀφείς τὴν τριαιναν τοῦ μὲν ἡμαρτε, γέγονεν γὰρ νῆσος τὸ βληθὲν Νίσυρος· ἐκαλεῖτο καὶ Πορφυρίς ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ πορφυρῶν· ὁ οἰκίτωρ Νισύριος καὶ Νισυριακὸς (σελ. 477.) ἐν σελίδι δὲ 112 λέγει τὰ ἐξῆς, «ἀπετέλει δὲ ἡ Νίσυρος καὶ πέμπτη κατὰ τὴν τάξιν πόλις τῶν Ἀργείων, διότι τὸ Ἄργος διηρεῖτο εἰς 12 πόλεις.

Ὁ δὲ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Μελέτιος ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ αὐτοῦ (σελ. 119) ὧ δὲ πῶς ἀποφαίνεται περὶ Νισύρου. «Ἐν τῷ Καρπαθίῳ πελάγει κεῖται ἡ Νίσυρος νῆσος, κοινῶς Νίσουρι καὶ Νίσαρι, αὕτη πρότερον ἐκαλεῖτο Πορφυρίς καὶ ὑπὸ τινῶν μυθεύεται νὰ ἦναι ἀπόθραυσμα τῆς Κῶ μὲ τὸ ὅποῖον ὁ Ποσειδῶν ἐπλάκωσε τὸν Πολυδώτην Γίγαντα· ἀποθραύσας αὐτὸ ἐκ τῆς Κῶ διὰ τῆς τριαίνης, καὶ ἔκτοτε ἐγένε νῆσος ἡ Νίσυρος ἔχουσα ὑφ' ἑαυτὴν τὸν Γίγαντα, κεῖται πλησίον τῆς Κνίδου ἄκρας τῆς Δωρίδος, ἡ ὁποία ἄκρα λέγεται ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν Κάβο δι Κριό· γυρίζει μίλια 25, ἀπέχει ἀπὸ τῆς Κῶ μίλια 7 πρὸς δυσμὰς, τοῦ δὲ Σαμονίου ἀκρωτηρίου τῆς Κρήτης 70 πρὸς βορρᾶν, παρ' αὐτὴν εὐρίσκονται καὶ ἄλλα μικρὰ Νησιά.»

Ἐν δὲ τῇ Γεωγραφίᾳ αὐτοῦ ὁ Διονύσιος ὁ Πύρρος ὁ Θεταλὸς τοιαῦτά τινα ἐν συντομίᾳ λέγει περὶ τῆς Νισύρου, τὴν ὁποίαν καὶ ὀνομάζει Κίσσηρον· «ἡ Κίσσηρος νῆσος τὸ πάλαι ἐκαλεῖτο Πορφυρίς, ἴσως διότι εἰς αὐτὴν εὐγαζον τὴν πορφυρᾶν βαφὴν. Γυρίζει μίλια 20,

ἀπέχει ἀπὸ τῆς νήσου Κῶ 10 μίλια· ἔχει μῆκος 45° 6' καὶ πλάτος 36° 40'.

Ἐκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος πραγματεύεται ἐκτενέστερον καὶ σαφέστερον περὶ τε τῆς γεωγραφικῆς καὶ γεωλογικῆς καταστάσεως τῆς Νισύρου, εἶνε ὁ Ἰάκωβος Ρ. Ραγκαβῆς.

Ἴδου δὲ ὁποῖά τινα λέγει περὶ αὐτῆς· «Νίσυρος κατ' ἀνατολὰς τῆς Αστυπалаίας, κατὰ δυσμὰς τῆς Κνίδου καὶ τοῦ Ἀκρωτηρίου Κριοῦ, κατὰ τὸ βοροειοδυτικὸν τῆς Τήλου καὶ κατὰ μεσημβρίαν τῆς Κῶ· ἡ νῆσος αὐτὴ εἶνε σχήματος εὐρύθμου καὶ σχεδὸν στρογγύλου καὶ ἔχει 7 ἕως 8 μιλίων ἀγγλικῶν 2) ἕως 3 ὥρας διάμετρον, ἡ Νίσυρος εἶνε γέννημα ἠφαιστείου ἐνεργείας· ἐξέθορε δέ, ὡς τινες τῶν νεωτέρων περιηγητῶν παρατηροῦσιν οὐχὶ ὀλόκληρος διὰ μιᾶς ἐκ διασχίσεως τῆς ὑποθαλασσίου γῆς, ἀλλ' ἐκ κατὰ μικροῦ ἐνεργουμένου ἀποβράσματος ἠφαιστου, ὅς κατ' ἐπίθεσιν αὐξάνων αἰεὶ καὶ ὑψῶν τὸ χεῖλος τοῦ κρατῆρος αὐτοῦ, ἐπεσώρευσε ὄγκους τέφρας καὶ κισσήρεως καὶ κατεκύλισεν ἐκ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ μύδρους καὶ χειμάρρους λάβης, ἕως οὗ τέλος ἐκ ενωθεῖς ὡς ἀποσβεσθεῖσα κάμινος κατέπεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ κατέλειπε κατὰ τὸ μέσον τῆς νήσου βαθύ κοίλωμα ἐνθα ἀποζέει θεῖον μέχρι τοῦδε. Ὁ δὲ ἐξωτερικὸς κόλπος τῆς βάσεως αὐτοῦ διαμένει ὡς ὄρος περιφερὲς περικυκλοῦν τὸν κατὰ μέσον λέβητα. Ὁ Ρὸς ἐλογίσαστο ἐπέκεινα τῶν 2000 ποδῶν τὸ ὕψος τῆς ἀκροτάτης κορυφῆς τοῦ ὄρους τούτου, ὁ δὲ Βιος (Βροκ) καταμετρήσας αὐτὸ βαρομετρικῶς εὗρεν ὕψος 2271 ποδῶν. Τὰ ἄλλα περὶ τὴν νῆσον ἀκρωτήρια ἐμορφώθησαν ἐκ ρυάκων λάβης κατερρευσάσης ἀνωθεν καὶ καταπεσοῦσης εἰς τὴν θάλασσαν καὶ φαίνονται ἔτι ἐναργῶς τὰ ἴχνη τούτων τῶν ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ὄρους καταρρευσάντων ρυάκων ἐκ τοιοῦτου ρυάκος λάβης ἐμορφώθη καὶ κα-

τὰ τὸ βορειοδυτικὸν τῆς νήσου ἀκρωτήριο, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις Νύσυρος. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου σήμερον σώζονται ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως Νισύρου περικυκλουμένης ὑπὸ φρουρίου τῶν Ἱπποτῶν, ὑπάρχει δὲ καὶ Μοναστήριον τιμώμενον ἐπ' ὄνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπικαλουμένης Σπηλαιανῆς, διότι πραγματικῶς ἐνθα ἱδρύται ὁ ναὸς ἦτο ἄλλοτε σπήλαιον, ὑπάρχει μάλιστα καὶ παράδοσις, ὅτι ὁ ναὸς οὗτος ἱδρύετο ἀλλαχόσε, ἀλλ' ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου κατέφευγεν εἰς τοῦτο τὸ σπήλαιον ἢ παράδοσις ὅμως αὕτη πίπτει ἐὰν ἀναμνησθῶμεν τὰς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τρώγλας καὶ κατακόμβας, ἐνθα ἔνεκα φόβου ἐτέλουν οἱ χριστιανοὶ τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα.

Τὸ προμνησθὲν μοναστήριον κεῖται ὑπὲρ τὰ τριάκοντα πέντε μέτρα ὑπεράνω τῆς θαλάσσης ἐπὶ ἀποτόμου ἐκ λάβης βράχου διὸ καὶ μεγίστην ἐντύπωσιν προξενεῖ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀνέρχονται δὲ εἰς τὸ μοναστήριον διὰ λιθίνης κλίμακος ἀριθμούσης ὑπὲρ τὰς 85 βαθμίδας καὶ κατέρχονται εἰς τὸν ναὸν δι' ἐτέρων 35 ἐπίσης λιθίνων. Ἐν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ τελοῦνται συνήθως οἱ γάμοι καὶ βαπτίσεις πρὸς περισσοτέραν ἐπίδειξιν καὶ θεῶν μεγίστη μάλιστα δίδεται σημασία εἰς τὴν καλὴν ἢ κακὴν ἐκ τοῦ μοναστηρίου κατάβασιν τῆς νύμφης, διὸ καὶ εὐχὴ ἐπικρατεῖ παρὰ ταῖς γυναῖξιν, ὅταν θέλωσι νὰ εὐχῆθῶσι κόρην τινὰ διὰ νὰ ὑπανδρευθῆ «μὲ τὸ καλὸ κόρη μου νὰ καταιβῆς ἀπὸ τὴν Παναγιά».

Τὸ μοναστήριον τοῦτο ἔχει ἀρκετὴν κτηματικὴν περιουσίαν, ἅπασαν σχεδὸν ἀφιερωθεῖσαν ὑπὸ τῶν χριστιανῶν, καὶ πάμπολλα ἀναθήματα ἐντὸς τοῦ ναοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται πλοιάριά τινα καὶ ἐξ ἀργύρου κύπελλα ἀνηρτημένα ἐμπροσθεν τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου καὶ τὰ μὲν πλοιάρια κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν κα-

τὰ καιρὸν Ἑγουμένων εἰσὶν ἀναθήματα πλοιάρχων διερχομένων ἐκ τῆς νήσου καὶ ἐπικαλουμένων ἐν τρικυμιῶδει πλῶ τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας, τὰ δὲ κύπελα εἰσὶν ἀναθήματα ἐπισκεπτῶν, τοὺς ὁποίους φιλοξενῶν ὁ κατὰ καιρὸν Ἑγούμενος παρέθετε καὶ τράπεζαν αὐτοῖς, οἵτινες ἐν τῇ εὐθυμίᾳ των ἔρριπτον εἰς τὴν κάτωθεν τοῦ μοναστηρίου μικρὰν πλατεῖαν τὸ πλῆρες οἴνου κύπελον τάπτοντες συνάμα τὴν κατασκευὴν ἀργυροῦ, ἐὰν δὲν ἐθραύετο πίπτον, καὶ ἐπειδὴ τὸ ἐκ 35 μέτρων ὕψους ριπτόμενον κύπελον οὐχὶ μόνον ἔμενε σῶον καὶ ἀνέπαφον, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν αὐτῷ οἶνος πολλάκις δὲν ἐχύνετο, διὰ τοῦτο ἐθεωρεῖτο θαῦμα, καὶ κατασκευάζοντες ὁμοιον τῷ κυπέλῳ κανδύλιον ἀνῆρτων ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου. Ἐν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ φιλοξενεῖται ὁ κατὰ καιρὸν Ἐπιτροπολίτης Ρόδου ἐπὶ μῆνα ὁλόκληρον ἐπισκεπτόμενος τὴν Νίσυρον κατὰ Ἰούλιον. Οὐδεὶς τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν νῆσον ἀναχωρεῖ, ἐὰν δὲν ἐπισκεφθῆ τὸ μοναστήριον καὶ ἀσπασθῆ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας Σηπλαιανῆς.

Τὸ δὲ κατὰ τὸν Ραγκαβῆν ἐκ τῆς Ἠφαιστειακῆς ἐκρήξεως, σχηματισθὲν κοιλῶμα καλεῖται σήμερον, Ραμὸς, κατὰ παραφθορὰν τοῦ ἔρημος, τὸ ὁποῖον, γενομένης τρομερᾶς ἐκρήξεως κατὰ τὸ 1873 Μαΐου 4, κατεκλύσθη ὑπὸ λάβας καὶ πλείστας ὄσας ζημίας εἰς τὴν νῆσον ἐπέφερεν, ἀλλ' ἢ ἐκ ψυχρᾶς ἡδὴ λάβας ἐν εἰδει πλακῶν καλυπτομένη αὕτη ἐκτεταμένη κοιλὰς σὺν τῷ χρόνῳ δύναται νὰ ἀποβῆ γόνιμος καὶ καρποφόρος γῆ καὶ ἰδίως διὰ τὴν φυτεῖαν τῆς ἀμπέλου, ἔνεκα τῆς κατὰ καιρὸν ἐκ τῶν κλιτύων τῶν περὶξ ὁρέων κατερχομένης χρησίμου ὕλης. Ὀλίγον πρὸς ἀνατολὰς τοῦ κοιλώματος τούτου ὑπάρχει τὸ ἐν ἐνεργείᾳ ἠφαιστειον, οὔτινος οὐ μόνον ἡ θεὰ προξενεῖ μεγίστην τὴν ἐντύπωσιν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκ τῶν κρα-

τήρων έκπεμπόμενοι άτομοὶ δίκην τολύπων καὶ οἱ ὑπόγειοι μυκηθμοὶ τὸν ἱλιγγὸν ἐμποιοῦσι τῷ ἐπισκέπτῃ. Τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἠφαιστείου τούτου κατὰ τὸ 1879 ἀνέλαβεν ὁ ἐρίτιμος καὶ εὐκλεῆς γόνος Ἀλέξανδρος Σ. Ράλης, ἀλλὰ δυστυχῶς ἔνεκα λόγων ἐντελῶς ἀσχέτων μὲ τὸν σκοπὸν τῆς συγγραφῆς μου, ἡ ἐκμετάλλευσίς μεθ' ὑπέρογκον καὶ ἀφειδῆ δαπάνην διεκόπη καὶ ἦδη ἀπὸ τοῦ 1883 ὁ μόνος σταθερὸς πόρος τῶν κατοίκων μένει ἀνεκμετάλλετος· εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶνε ἂν ἡ Σεβαστὴ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἐπέτρεπε τοῖς Νισυρίοις τὴν ἐξαγωγὴν θείου, οὐχὶ μόνον πρὸς ἄρσιν τῆς οἰκονομικῆς καχεξίας τοῦ τόπου, ἀλλὰ καὶ τὸ ρεῦμα τῆς μεταναστεύσεως εἰς Ἀμερικὴν τελέως θέλει ἐκλείψῃ· μετὰ χαρᾶς ἀνεγνώσθη πρὸς μνηῶν ἐν τῷ τύπῳ, ὅτι νέα εἰταιρία ἀδεία τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως ἀνέλαβεν τὴν ἐκμετάλλευσιν, ἀλλὰ δυστυχῶς οὔτε εἰταιρία οὔτε ἐργολάβος τις ἀφίκετο εἰς τὴν νῆσον μέχρι τοῦδε.

Ἡ ὑψηλότερα κορυφὴ τοῦ ἠφαιστείου τούτου ὄρους καλεῖται σήμερον κατ' εὐφημισμὸν Διαβάτης, διότι ἡ εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ ἀνοδος ἐστὶ λίαν τραχεῖα καὶ δύσβατος καὶ τὰ μάλα ἀνωφερῆς καὶ πετρώδης· ἐπὶ τῆς κορυφῆς ταύτης ἄλλοτε ὑπῆρχε μοναστήριον τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπικαλουμένης Διαβατινῆς· τὰ σωζόμενα εἰσέτι δωμάτια ἔνθα διέμενον οἱ μοναχοὶ καὶ ἡ λιθίνη τράπεζα, ἐν ἧ ἦσθιον, δεικνύουσι τὴν ἀποικομένην αὐτοῦ λαμπρότητα ἔνεκα ὁμῶς ἀμελείας τῶν ἀρμοδίων παρ' ὀλίγον νὰ μεταβληθῇ εἰς σωρὸν ἐρειπίων, ἂν μὴ νέα ἐστία ὑπὸ θρησκευτικοῦ ζήλου ἐλαυνομένη δὲν ἐπεσκεύαζε καὶ δὲν περιποιεῖτο δι' ἐράνων τὸν τε ναὸν καὶ τὰ πέριξ ἐτοιμόρροπα δωμάτια· καὶ ἦδη κατέστη τὸ εὐχάριστον ἐντρύφημα τῶν κατοίκων καὶ τὸ ὠφέλιμον καὶ ἀναληπτικὸν θεραπευτήριον τῶν πασχόντων.

Ἐν τέταρτον τῆς ὥρας πρὸς βορρᾶν τῆς λαβοσκεποῦς κοιλάδος τοῦ Ραμοῦ ὑπάρχει ἡ γονιμωτέρα καὶ καρποφορωτέρα κοιλάς ἡ ἐξ ἠφαιστειακῆς καὶ αὐτῆ, ὡς φαίνεται, γεωλογικῆς μεταβολῆς πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων σχηματισθεῖσα καὶ ὀνομαζομένη σήμερον Λακκίον, ἥτις ἄλλοτε ἦτο κατάφυτος ὑπὸ ἀμπελώνων καὶ παρήγαγεν ἀφθονον οἶνον, ἀλλὰ δυστυχῶς σήμερον μετεβλήθη εἰς σποράν δημητριακῶν καὶ ἰδίως τῆς κριθῆς, ἃν καὶ πολλοὶ περιηγηταὶ καὶ γεωλόγοι καὶ μάλιστα ὁ ἐκ τῆς γεωλογικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων ἐπισκεφθεὶς τὴν νῆσον μετὰ τὴν ἐπισιμβάσαν ἐκρηξιν τοῦ 1874 Παῦλος Ὀλιδιέρος ὑπέδειξε τοῖς γεωργοῖς, ὅτι αἱ γαῖαι αἱ γειτνιαζούσαι τοῖς ἠφαιστείοις εἰσὶ κατάλληλοι πρὸς ἀμπελοφυτείαν· ἔριθι δὲ τὸ Λακκίον διαφόρων ὀπωροφόρων δένδρων μάλιστα ἀλίων ποικίλων καὶ εὐχύμων.

Ἐκλήθη δὲ ἡ νῆσος Νίσυρος, κατὰ τὸν Πλίνιον ἐκ τοῦ νέω = κολυμβῶ καὶ σύρω, διότι ἀποκοπεῖσα τῆς νήσου Κῶ τῆ τοῦ Ποσειδῶνος τριαίνῃ ἀπὸ τῆς Γίγαντι Πολυδώτῃ νέοντι, ὃ ἐστὶ νηχομένω· ἐκαλεῖτο καὶ Πορφυρῆς ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ πορφυρῶν (κογχυλίων), τῶν ὁποίων ἄλλοτε ἔβριθεν ἡ παραλία τῆς νήσου, κατὰ παράδοσιν μάλιστα τινα ἐν τῇ νήσῳ ὑπῆρχεν ἐργοστάσιον παράγον βαφῆς καὶ ἰδίως πορφυρᾶς ἐκ τοῦ ἐρυθροῦ ὑγροῦ τῶν κογχυλίων· ἐκαλεῖτο καὶ Κισηρῆς ἐκ τῆς ἀφθονούσης ἐν αὐτῇ πέτρας κισσῆρεως, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ποιοῦνται χρῆσιν πρὸς κάλυψιν τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν, ἀλλ, ἐξ ὧν τούτων τῶν ὀνομάτων τὸ ἀρχαιότερον εἶνε Νίσυρος· ὁ Στράβων ἀναφέρει ὅτι μία ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων τῆς νήσου Καρπάθου ἐκαλεῖτο Νίσυρος.

Πρώτοι κίτιοι τῆς νήσου.

Κατὰ τὸν Διόδωρον πρῶτοι κάτοικοι τῆς νήσου ἦσαν οἱ Κᾶρες ἐλθόντες, ὡς φαίνεται, ἐκ τῆς ἀπέναντι Καρίας κατὰ δὲ τὴν 13 ἑκατονταετηρίδα π. χ. ἐπιδραμόντες οἱ Φοίνικες εἰς τὸ Αἰγαῖον πρὸς αὐξήσιν τῶν κτήσεων, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἀκμαζούσης τότε αὐτῶν ναυτηλίας, κατὰ πρῶτον κατέλαβον τὰς νήσους Κύπρον καὶ Ρόδον, καὶ ἐκεῖθεν εἶτα ὀρμήσαντες ἀπέπλευσαν εἰς τὰς Κυκλάδας καὶ Σποράδας καὶ κατέσχον τὰς νήσους Δῆλον, Ρήνεια, Πάρον, Θήραν, Σίφνον, Μῆλον, εἰς Νίσυρον καὶ εἰς Γύαρον ἵδρυσαν ἀγρευτήρια πορφύρας, ἥτοι τοῦ κογχυλίου ἐκείνου τὸ ὁποῖον περιεῖχεν ὑγρὸν ἐρυθρὸν, δι' οὗ ἐθάφοντο τὸ πάλαι τὰ ὑφάσματα· διὸ τὴν μὲν Νίσυρον ἀπεκάλεσαν Πορφυρίδα, εἰς Μῆλον δὲ καὶ Ἄμοργὸν καὶ Κῶν ἐκτίσαν ὑφαντουργεῖα καὶ βαφεῖα. Ὁ Θουκυδίδης λέγει ὅτι τὰς πλείστας τῶν νήσων, ὤκησαν Κᾶρες τε καὶ Φοίνικες· καὶ εἰς ἀπόδειξιν αὐτοῦ φέρει μαρτυρίαν ἰσχυρὰν ὅτι «Δῆλον καθαιρουμένης ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ (τῷ Πελοποννησιακῷ) καὶ τῶν θηκῶν ἀναιρεθεισῶν, ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν τῇ νήσῳ, ὑπὲρ ἡμῶν Κᾶρες ἐφάνησαν, γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ τῶν ὀπλῶν ξυντεθαμιμένη καὶ τῷ τρόπῳ, ὃ νῦν ἐτι θάπτουσι». Μετὰ ταῦτα δὲ Θετιλλὸς ὁ υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους τὴν νῆσον κατεκτήσατο, ὡς καὶ ὅλας τὰς περὶ αὐτῆς νήσους. Φεΐδιππος δὲ καὶ Ἄντιφος υἱοὶ τοῦ Θεσσαλοῦ καὶ ἀρχηγοὶ τούτου τοῦ μικροῦ ὀλασίου κράτους ὠδήγησαν τριάκοντα πλοῖα, ὡς λέγει ὁ Ὅμηρος εἰς τὴν μάχην τῆς Τροίας.

«Οἱ δ' ἄρα Νίσυρον τ' εἶχον Κάρπαθόν τε Κάσον τε καὶ Κῶν, Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας τῶν αὖ Φεΐδιππός τε καὶ Ἄντιφος ἠγασάσθην, Θεσσαλοῦ

σιε δὺω, Ἡρακλείδα ὁ ἀνακτος· τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχῶντο.»

Ἄλλ' ἢ τὴν Νίσυρον τὸ παλαιὸν οἰκοῦντες ὑπὸ σεισμοῦ διεφθάρησαν, ὕστερον δὲ Κῶσι κατώκησαν ταύτην· μετὰ ταῦτα δὲ φθαρέντων αὔθις τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ νήσῳ ὑπὸ σεισμῶν οἱ Ρόδιοι ἔστειλαν εἰς αὐτὴν ἀποικίαν καὶ ἔκτοτε ἡ Νίσυρος συνέδεσε τὰς τύχας τῆς μετὰ τῆς μητροπόλεως αὐτῆς.

Κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον οἱ Νισύριοι ἦσαν Δωριεῖς ἐξ Ἐπιδαύρου καὶ εἶποντο τῇ βασιλίσει τῆς Ἀλικαρνασσοῦ Ἀρτεμισίᾳ ἐν τῇ τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος διὰ θαλάσσης ἐκστρατεία «ἠγεμόνευε δὲ (ἡ Ἀρτεμισία) Ἀλικαρνησέων τε καὶ Κῶν καὶ Νισυρίων τε καὶ Καλυδνίων, πέντε νέας παρεχομένη..... τὸ ἔθνος ἀποφαίνω πᾶν ἔδον Δωρικὸν, Ἀλικαρνησέας μὲν Τροιζηνίους, τοὺς δὲ ἄλλους Ἐπιδαυρίους.» (Ἡροδότου βιβλίον 7.)

Μετὰ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν διὰ τὸ λεπτόγειον τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας αὐτῶν στεροῦμενοι καὶ ἀποροῦντες τῶν ἐπιτηδείων, οἱ Ἴωνες, οἱ Αἰολεῖς καὶ οἱ Δωριεῖς ἀπόκισαν εἰς τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ εἰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, καὶ οὕτως ἐσχηματίσθησαν αἱ Ἴωνικαί, Αἰολικαὶ καὶ Δωρικαὶ ἀποικίαι. Αἱ συγκοινοῦσαι τὴν ἀμφικτυονίαν πόλεις ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀργεῦος κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ δεκάτην ἑκατονταετηρίδα π. χ. ἐξέπεψαν ἐκ τοῦ Ἀργολικοῦ καὶ Σαρωνικοῦ κόλπου ἀποικίας εἰς Κρήτην, Κάρπαθον, Ρόδον, καὶ εἰς τὰς παρακειμένας παρὰ τῇ Ρόδῳ νήσους Νίσυρον, Κῶν, Καλυδῶνα καὶ εἰς τὰς δύο ἄκρας τοῦ Κεραμεικοῦ κόλπου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου ἐκτίσθησαν ἡ Κνίδος καὶ ἡ Ἀλικαρνασσός, συνισταμένας ἐξ Ἀργείων, Ἐπιδαυρίων, Τροιζηνίων καὶ Ἰγινητῶν.

Αἱ ἀποικίαι αὗται ὠνομάσθησαν Δωρικαὶ καίτοι οἱ με-

τασχόντες αὐτῶν Δωριεῖς ἦσαν ἐλάχιστοι τὸν ἀριθμὸν. Αἱ Δωρικαὶ ἀποικίαι ἔκειντο πρὸς νότον τῶν Ἰωνικῶν ἀποικιῶν ἀποτελοῦσαι κατ' ἀρχὰς ἐξάπολιν ὁμοσπονδίαν περὶ τὸ κοινὸν ἱερόν τοῦ Τριοπίου Ἀπόλλωνος, τὸ ὁποῖον ὑψοῦτο ἐπὶ τοῦ Τριοπίου ἢ ἱεροῦ ἀκρωτηρίου, τοῦ ἀποτελοῦντος τὴν νοτιοδυτικωτάτην ἄκρην ὅλην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

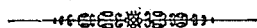
Αἱ μετέχουσαι τοῦ Ἱεροῦ πόλεις ἦσαν ἐπὶ μὲν τῆς στερεᾶς ἢ Ἀλικαρνασσὸς καὶ ἡ Κνίδος, ἐπὶ δὲ τῶν νήσων ἡ Κῶς καὶ αἱ τρεῖς τῆς Ρόδου πόλεις, Λίνδος, Ἰάλυσος καὶ Κάμειρος, ὑπῆρχον δὲ περὶ τὰς χώρας ταύτας καὶ ἄλλαι πολλαὶ δωρικαὶ πόλεις, καίπερ μὴ μετέχουσαι τοῦ κοινοῦ ἱεροῦ· ἐπὶ μὲν τῆς στερεᾶς ἡ Μύνδος καὶ ἡ Φάσηλις, ἐπὶ δὲ τῶν παρακειμένων νήσων, ἡ Ἀστυπάλαια, ἡ Κάλυμνος, ἡ Νίσυρος, ἡ Κάρπαθος, ἡ Σύμη, ἡ Τήλος, ἡ Κάσος, ἡ Χαλκεία καὶ ἄλλαι. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ Νισύριοι ἦσαν σύμμαχοι καὶ μισθοφόροι τῶν Ἀθηναίων, (Ἱστορία Φραντζῆ) εἶτα μετέστησαν πρὸς τοὺς νικητὰς Λακεδαιμονίους, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν Κνίδῳ ναυμαχίαν ὁ Κόνων ἀπέσπασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ Σπαρτιάτου· ὅτι δὲ ἡ Νίσυρος διετέλεσεν ὑπὸ τὴν Μακεδονικὴν κυριαρχίαν καὶ ἐγένετο μέρος τοῦ κράτους τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τινος στήλης μετ' ἐπιγραφῆς ἐμπεριχοῦσης ἐπιστολὴν Φιλίππου τοῦ Ε΄ βασιλέως τῆς Μακεδονίας πρὸς τοὺς Νισυρίους καὶ ψήφισμα τούτων, ἀρχομένης ὡς ἑξῆς. ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΙΣΥΡΙΟΙΣ ΧΑΙΡΕΙΝ ΑΦΕΣΤΑΛΚΑ ΚΑΛΛΙΑΝ ΠΡΟΣ ΥΜΑΣ.

Μετὰ πολλὰς καὶ ἀλλεπαλλήλους ἐπιδρομὰς τῶν πειρατῶν καὶ τὰς διώσεις καὶ λεηλασίας κατὰ τὴν ἐβδόμην μ. χ. ἑκατονταετηρίδα τῶν Σαρακινῶν καὶ Ἀράβων, τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων μέχρι σήμερον ἐπεσώθησαν καὶ εἰς

πλείστα δημοτικά ἄσματα τῆς νήσου ἀπεχθῶς καὶ δυνάμει ἀναφέρονται, ἡ Νίσυρος κατὰ τὸ ἔτος 1204 μ.Χ. καθὼς καὶ ὅλαι αἱ νῆσοι τούτων τῶν παραλίων, ἀπετέλεσε μέρος τῶν κτήσεων τῆς ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας κατακτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Βατάση, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος 1340 ὁ Γρηγόριος Ἀσσάντης εἰς ἓκ τῶν ἀρχόντων τῆς νήσου ὑποχωρῶν εἰς μίαν ἰσχυροτάτην στάσιν τῶν νησιωτῶν τούτων τῶν παραλίων, ἐξοπλίζει ἓν πειρατικὸν πλοῖον καὶ ἐγένετο πειρατῆς καὶ ἐλεπλάτει πλεῖστα ἐμπορικὰ πλοῖα μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχον καὶ τινα τῶν Κυπρίων, ὁ βασιλεὺς τῆς Κύπρου Hugues IV ἀπνύθινε παράπονα εἰς τὸν ἐν Ρόδῳ ἀνώτερον ἀρχηγὸν τῶν Ἱπποτῶν, ὁ ὁποῖος ἐτιμώρησεν αὐστηρότατα τὰς ἀταξίας τῶν ὑπνκῶν του. Οἱ Ἀσσάνται ἦσαν συνάμα ὑπόχρεοι νὰ διατηρῶσιν ἓν πλοῖον πειρατικὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς θρησκείας, ἡ οἰκογένεια αὕτη τῶν Ἀσσαντῶν κατὰ τὸ ἔτος 1385 ἐξέλειπεν ἐντελῶς, καὶ ἡ νῆσος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς τάξιν καὶ διοίκησιν. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1433 εὐρίσκομεν ταύτην τὴν νῆσον ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Φαντίνου Γκερίνη, ναυάρχου, ἡγουμένου τῆς Ρώμης, ἀρχοντος τῆς Κῶ καὶ διοικτοῦ τῆς Νίσυρου, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἐκτὸς τῆς διατηρήσεως ἐνὸς πειρατικοῦ πλοίου, ἐπλήρωσε καὶ φῆρον 600 φλορίνια, καὶ εἶχεν εἰς βάρος του συνάμα τὴν διατήρησιν τῶν φρουρίων τῆς νήσου.

Εἶχε δὲ ἡ Νίσυρος ἐπὶ τῶν Ἱπποτῶν πέντε φρούρια ἐκ τῶν ὁποίων τὰ ἰσχυρότερα ἦσαν τοῦ Παλαιοκάστρου καὶ τοῦ Μανδρακίου, περὶ τῶν ὁποίων ὁ λόγος γεννήσεται κατωτέρω. Ὁ Λακρουὰ ἐν τῇ ἱστορικῇ αὐτοῦ περιγραφῇ τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους λέγει, ὅτι ἡ Νίσυρος ὑπῆρξε καὶ ἔδρα ἐπισκοπῆς τῆς ὁποίας ὁ ἐπίσκοπος ὑπέγετο ὑπὸ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Ρόδου ἀνα-

φέρεται μάλιστα ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ρόδου Ἑλλάνικος παρεκάθησεν ἐν τῇ πρώτῃ οἰκουμένηκῃ ἐν Νικαίᾳ συνόδῳ (335 μ.χ.) μεταξύ τῶν 318 θεοφόρων πατέρων ἔχων ὑπ' αὐτὸν 17 ἐπισκόπους μεταξύ τῶν ὁποίων βεβαίως καὶ ὁ Νισύρου. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος 1523 Ἰανουαρίου 1 ὅτε ἡ νῆσος Ρόδος ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Σουλεϊμάν τοῦ Α'. τοῦ κληθέντος ἕνεκα τῶν πολλῶν κατακτήσεων καὶ μεγάλων καὶ ἐνδόξων νομοθετικῶν αὐτοῦ ἔργων Μεγαλοπρεποῦς καὶ Νομοθέτου καὶ οἱ Ἰππῶται τῆς Ρόδου ἀνεχώρησαν διὰ Μελίτην, ἢ Νίσυρος, ὡς καὶ ἄπασαι αἱ πέριξ τῆς Ρόδου νῆσοι, ὑπήχθη ὑπὸ τὸ κράτος τῶν νικητῶν Ὁθωμανῶν καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον.

Φρουρία τῆς Νισύρου.

Ἐκ τῶν πέντε φρουρίων τῆς νήσου, τὸ Παλαιόκαστρον τὸ ἀρχαιότερον Ἑλληνικὸν ἐν τῇ νήσῳ φρουρίον σώζεται σχεδὸν ὅσον μέχρι σήμερον, ἐκτὸς μερῶν τινῶν παθόντων ὑπὸ σεισμοῦ, ἀπέχει μόλις δεκάλεπτον ἐκ τῆς πρωτευούσης· ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς αὐτοῦ πλευρᾶς διατηρεῖται καὶ ἐπιγραφὴ ἀπαντωμένῃ παρὰ Ρόδς «ΑΠΟ ΤΟΥ ΤΕΙΧΕΟΣ ΔΑΜΟΣΙΟΝ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΠΕΝΤΕ ΠΟΔΑΣ». εἶνε δὲ ἐκτισμένον ἀπὸ κολοσσιαίας καὶ πελωρίας ἐκ γρανίτου πέτρας ἐπιτεθημένας ἢ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης ἀνευ ἀμμοκονίας καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐτέρας ὕλης, μεγίστην προξενεῖ τὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας καὶ ἰδίως εἰς τοὺς κατὰ καιρὸν ἐρχομένους εἰς τὴν νῆσον περιηγητᾶς, οἵτινες καὶ κατέταξαν τὸ τεῖχος τοῦτο μεταξύ τῶν Κυκλωπειῶν καὶ Πελασγικῶν· ἰδοὺ δὲ τι λέγει ὁ Ραγκαβῆς περὶ τοῦ ἀρχαίου τούτου φρουρίου· «Ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν ἐκ λάβας, ὡς προείρηται, συγκειμένου ἀκρωτηρίου, ὡς 10 λεπτὰ ὑπεράνω

τῆς κωμπολόεως, ἥς ἡ Πύλη καὶ τὰ τείχη κ. τ. λ. περιγράφονται λεπτομερῶς ὑπὸ τοῦ περιηγητοῦ καὶ ἀκριβοῦς παρατηρητοῦ τῶν ἀρχαιοτάτων Ρῶς· καθ' ἃ ὁ ἐκ Φλωρεντίας Βονδελμόντης λέγει, φαίνεται, ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 13.ο αἰῶνος, ὅτε ὁ ῥηθεὶς περιηγεῖτο τὰς νήσους ταύτας, ἡ περιοχὴ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Νισύρου ἦν κατοικημένη, περιέχουσα χωρίον ἰδιαίτερον γνωρίζομενον ὑπὸ τὸ ὄνομα Παλαιόκαστρον (Βονδελ. παρὰ Ρῶς αὐτ. σελ. 71.) ἀλλ' ἦδη ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ εἰσὶ πεφυτευμένα κλήματα καὶ συκαῖ.»

Τὸ ἐπιβλητικὸν καὶ ἐν ἐκ τῶν σπανίων θεαμάτων τῆς ἀρχαιότητος τοῦτο φρούριον, ἐκτεινόμενον πρὸς ἀνατολὰς καὶ διαβαῖνον τὴν κοίτην χειμάρρου τινός, ἀπέληγε πρὸς τὸ ἀνατολικὸν στόμιον τοῦ ἐκ σεισμοῦ βοθρισθέντος ἀρχαίου λιμένος, ἔνθα κατὰ τὸν Στράβωνα ὑπῆρχε περίφημος καὶ μεγαλοπρεπέστατος ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἐκ τοῦ ὁποῖου ὁ Ποσειδῶν ἐκαλεῖτο καὶ Νισυρεύς. Ἐπὶ τῆς ἀρχαίας λιμενικῆς ταύτης ἀκρας ἐν τινι χωραφίᾳ πλυσίον τοῦ νεκροταφείου εὔρεθη καὶ σώζεται αὐτόθι μέχρι σήμερον εἰς κορυμνὰ γάλματος ἀνδρὸς ὑπερφυσικοῦ μεγέθους καὶ εὐθυτενοῦς παραστήματος, οὔτινος τὸ ἕτερον ἡμῖς τὸ ἐκ τῆς ὁσφύος καὶ ἄνω ἢ μένει εἰσέτι κεικωσμένον, ἢ εὔρεθη παρὰ τινος, ὅστις μετενεγκὼν ἀλλαχόσε ἐπώλησεν εἰς ἀρχαιοκάπηλόν τινα. Ἡ ταυτύτης τοῦ ἀγάλματος τούτου παρὰ πολλῶν περιηγητῶν καὶ ἱστορικῶν ἔθεωρήθη δυσδιάκριτος, διὸ καὶ διστάζουσι νὰ παραδεχθῶσιν, ὅτι τὸ ἄγαλμα τοῦτο ἀνήκει τῷ Ποσειδῶνι, ἀλλὰ πᾶς δισταγμὸς καὶ ἀμφιβολία αἴρονται, ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἀναφερόμενος ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος δὲν ἠδύνατο νὰ ἰδρυθῇ ἀλλαχόσε παρὰ εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος, ἔνθα οἱ καταπλέοντες καὶ ἀποπλέοντες ναυτίλοι ἐπεκαλοῦντο τὴν προστασίαν τοῦ

θαλασσίῳ τούτου Θεοῦ· ἕτερα ἀπιοτέρα καὶ καταφανε-
στέρα ἀπόδειξις ἔστω τὸ ἐν τῷ αὐτῷ χωραφίῳ εὐρεθὲν
κιονόκρανον ὠρικοῦ ῥυθμοῦ μαρτυροῦν τὴν ὑπαρξίν ἐν-
ταῦθα ναοῦ ἀρχαίου. Ἐπειτα μίπως καὶ αὐτὸς ὁ Στράβων
δὲν ὀρίζει τὸ μέρος τοῦ ναοῦ, ἀφ' οὗ λέγει, ἔχει λεμένα
καὶ Ποσειδῶνος Ἱερὸν;

Τὸ δὲ Μανδράκιον, καλούμενον σήμερον Κάστρον, φρού-
ριον Ἑνετικόν, ὡς ἐκ τῶν σημάτων καὶ συμβόλων κατα-
φαίνεται, καὶ πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν τῆς πρωτευούσης
ἐπὶ τοῦ ἐκ λάβης σχηματισθέντος ἀκρωτηρίου κείμενον,
σώζεται ὀλόκληρον περίπου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, ὡς ἔρρεθι
ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, εὐρίσκεται νῦν τὸ Μοναστήριον. Περὶ
τοῦ φρουρίου τούτου ὁ Ραγκαβῆς λέγει τὰ ἑξῆς· «Τὸ ἔνδον
τῆς πόλεως φρούριον οὐδὲν ἀρχαῖον περιέχει, ἐκτὸς τῶν
ἔρειπιων μικροῦ τινος ναοῦ κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος καὶ
θραύσματά τινα κίωνων.» Ἐκτὸς τῶν δύο εἰρημένων φρου-
ρίων τοῦ Παλαιοκάστρου καὶ Μανδρακίου ὑπῆρχε καὶ ἕ-
τερον Σταυρὸς λεγόμενον σήμερον, ἐνθα ὑπῆρχε καὶ πό-
λις κατὰ τὸν Στέφανον Βυζάντιον Ἄργος καλουμένη καὶ
ἀποτελοῦσα τὴν πέμπτην κατὰ τὴν τάξιν πόλιν τῶν Ἀρ-
γείων· ἴδου τι λέγει καὶ πάλιν ὁ Ραγκαβῆς περὶ τοῦ Νι-
συριακοῦ Ἄργους· «Κατὰ τὸ δυτικὸν τῆς νήσου ὑπάρχει
κόλπος μικρὸς Ἄργος καλούμενος καὶ ὑπεράνω αὐτοῦ
ἐπὶ τραχέος λόφου Παλαιόκαστρον Σταυρὸς λεγόμενον·
καλεῖται δὲ ὡσαύτως Ἄργος καὶ ὁ Σταυρὸς καὶ ἅπασα
ἢ παραλία αὕτη μέχρι τοῦ ἐπὶ τῆς ῥάχους κειμένου
μετοχίου τῆς μονῆς τοῦ Μανδρακίου· ἐνταῦθα ἦν καὶ
πόλις ἀρχαία Ἄργος, ὡς ὁ Στέφανος μαρτυρεῖ. Ἡ Ἄργος
πέμπτη ἐν Νισύρῳ Πόλις μία τῶν Κυκλάδων, ἐξ οὗ
εἰκάζεται ὅτι ἀποικία Ἀργείων ἀπεκατέστη ἐνταῦθα
ἴσως μετὰ τὰ Τρωϊκά.» Ἐπὶ τοῦ λόφου τούτου σήμερον
ὑπάρχει ναὸς τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σταυροῦ καὶ

πέριξ αὐτοῦ ἰσόγαια δωμάτια καὶ λιθίνη τράπεζα καὶ μικρά Πλατεῖα, ἐξ ὧν καταφαίνεται ἐναργῶς, ὅτι μεγίστη ἄλλοτε πανήγυρις κατὰ τὴν 14ην Σεπτεμβρίου ἐτελεῖτο ἐνταῦθα, ἣ τις ἐξακολουθεῖ μὲν καὶ μέχρι τοῦδε τελουμένη, οὐχὶ ὅμως τόσον ζωηρὰ καὶ πάνδημος ὅσον πρὸ 20. ἐτῶν, καὶ κατὰ τοῦτο καθυστεροῦμεν τῶν προγόνων μας. Ἐτερον Ἐνετικὸν φρουρίον ἠρειπωμένον σώζεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐκ τοῦ δήμου Ἐμπορείου εἰς Νικεῖα ἀγούσης ὁδοῦ καλούμενον Παρλέντια (Συλλαλητήριον), ὑπερ ἐκ τε τῶν διαμερισμάτων, τῶν διαδρόμων, τοῦ ὀνόματος καὶ ἰδίως τῆς θέσεως, ἐν ἣ ἴδρυτο, φαίνεται, ὅτι ἐχρησίμευεν ἐπὶ τῶν Ἴπποτῶν τοῖς δυσὶ δύμοις ὡς βουλευτήριον, ἐν τῷ ὁποίῳ συνερχόμενοι ἀμφότεροι ἐσκεπτοντο καὶ συνδιελέγοντο περὶ τῶν κοινοτικῶν. Πρὸς δυσμὰς τῆς νήσου παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θέσεως Κατέργγου ὑπάρχουσιν ἐρείπια ἐπὶ τινος ὑπερῦψλου καὶ ἀποκρήμνου βράχου καὶ ἐτέρου ἀρχαίου φρουρίου καλουμένου σήμερον ὑπὸ τῶν κατοίκων Ἑλληνικά, ὅπερ, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ὀνομασίας τῆς θέσεως, ἐχρησίμευεν ὡς εἰρκτὴ τῶν καταδικῶν καὶ παρασπόνδων, καὶ πλεῖστα ἄλλα ἐρείπια φρουρίων καὶ διαφόρων οἰκοδομημάτων τῆς τε ἀρχαίας καὶ μεσῆλικος ἱστορίας ἀπαντῶσιν ἐν τῇ νήσῳ, ἅτινα μόνον ἢ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη δύναται νὰ φέρῃ εἰς φῶς.

Ἀκρωτήρια. Ἡ Νίσυρος ἔνεκα τῆς ἀνωμάλου αὐτῆς περιφερείας ἔχει πολλὰ ἀκρωτήρια, ἐξ ὧν τὰ κυριώτερα καὶ ὀνομαστότερα εἰσι τὰ ἐξῆς. Τὸ Ἀμμῶδες ἀκρωτήριο εἰς τὸ βορειοανατολικὸν μέρος τῆς νήσου κληθὲν οὕτως ἔνεκα τῆς ἀμμῶδους αὐτοῦ ἀκτῆς· τὸ Πιλῶδες, πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν τῆς νήσου. Κάβο-Λουτροῦς εἰς τὸ νότιον τῆς νήσου, ἐκλήθη δὲ οὕτως ἐκ τῶν αὐτόθι εὕρισκομένων ἀτμολούτρων, περὶ τῶν ὁποίων λέγει ὁ Ραγκιδῆς

τὰ ἐξῆς: « Οὐ πόρρω τοῦ κόλπου τοῦ Ἄργους πρὸς μεσημβρίαν ἐπὶ τῶν νότων τοῦ προκειμένου ὄρους ὑπάρχει διασφύγξ φυσικὴ, Πυρία λεγομένη, ἐξ ἧς ἀποφέρεται πνεῦμα διάπυρον, θερμότατον, ξηρότατον καὶ ἀοσμότερον τοῦ συνήθους ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος· ἐπὶ τῆς διασφίγγος ταύτης εἶνε ὠκοδομημένος οἰκίσκος, ἔνθα τῶν κατοίκων οἱ πάσχοντες ρευματικὰ νοσήματα μεταχειρίζονται τὴν ξηρὰν θερμολουσίαν, τὴν λεγομένην ξηροπυρίαν.» καὶ μέχρι σήμερον εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν εὐρίσκονται τὰ ἀτυόλουτρα ταῦτα, οἷα περιγράφει ὁ Ραγκαβῆς. Εὐχῆς ἔργον ἦθ' ἔλεν εἶναι, εἰάν οἱ ἀρμόδιοι ἐλάβανον τὴν ἀπαιτουμένην πρόνοιαν περὶ τῆς βελτιώσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ κοινωφελούς τούτου φυσικοῦ θεραπευτηρίου, τουλάχιστον διὰ μικρᾶς τινος δαπάνης ἄς ἐπισκευασθῆ ὁ ἄθυρος καὶ παντὶ ἀνέμῳ ἀναπεπταμένος οἰκίσκος. Πετρῶδες ἀκρωτήριο πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν τῆς νήσου δύσβατον καὶ λίαν ἀπότομον καλούμενον ὑπὸ τῶν κατοίκων Λευκὸς ἔνεκα τῆς ἐπιπολαζούσης ἐπ' αὐτοῦ λευκῆς λάβης.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρων ἀκρωτηρίων τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ χάρτι τοῦ Ἀλεξάνδρου Σ. Πάλλη ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα πλεῖστα ὄσα μικρὰ ἀκρωτήρια, ἐξ ὧν τὰ ὀνομαστότερα εἶνε, ἡ Ἀκρωτήρα, ἡ ἄκρα τῆς ὁποίας σχηματίζει τὴν βορειοανατολικὴν καμπὴν τοῦ λιμένος Πάλλων, τὸ πολύτχθυ Λιμένι, τὸ Κατσούνι, τὸ Λευκαντιδ, τὸ Τρουλλι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἴδρυται τὸ φρούριον τῶν Ἰπποτῶν, ὁ Χοῖρος, τὸ Κάτεργον καὶ λοιπά.

Λιμένες. Ἡ Νίσυρος ἔνεκα τῆς ἀνωμάλου καὶ πετρῶδους αὐτῆς περιφερείας, ἐκτὸς κολλίσκων τινῶν πρὸς ὄρμισιν μικρῶν ἀλιευτικῶν πλοιαρίων, οὐδένα εὐήνεμον φυσικὸν λιμένα κέκτηται· μόνον πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν τῆς νήσου ὑπάρχει ἀμμώδης παραλία, Πάλοι λεγο-

μένη, τὴν ὁποίαν ἡ φιλοπονία καὶ ἡ ὁμοφωνία τῶν κατοίκων τοῦ δήμου Ἐμπορείου, εἰς ὃν ὑπάγεται, εἶχον καταστήσει οὐ μόνον τὸν ἀσφαλῆστατον τῆς νήσου λιμένα, καὶ τὸ ἐμπορικώτατον τῆς Νισύρου κέντρον ἄλλοτε ἀνέδειξαν, ὡς τοῦτο δείκνυται σαφῶς ἐκ τε τῆς ὀνομασίας τοῦ ἄνωθεν τῶν Πάλων κειμένου τοῦ χωρίου Ἐμπορείου, βεβαιούται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Ραγκαβῆ λέγοντος τὰ ἑξῆς· «Κίτῳθεν τοῦ χωρίου Ἐμπορείου κατὰ τὴν προσάρκτιον ἀκτὴν ἐστὶν ὁ ἥττον ἐπισφαλῆς τῶν τῆς νήσου λιμένων Πάλαι λεγόμενος». Ἀπόδειξις δὲ τρανωτάτη τῆς πρὸ πεντηκονταετίας ἐμπορικῆς δράσεως τῶν Πάλων ἔστωσαν αἱ σήμερον σωζόμεναι ἀποθῆκαι βαλανιδίων, τὸ δημόσιον φρέαρ τὸ κατασκευασθὲν δημοσίᾳ δαπάνῃ πρὸς ὑδρευσιν τῶν προσορμιζομένων ἐν τῷ λιμένι ξένων πλοίων καὶ τὰ καταστήματα τῶν ἐκ Μανδρακίου ἐμπόρων· ἀλλ' ἤδη ὁ λιμὴν τῶν Πάλων ἔνεκα ἀμελείας καὶ ἀδιαφορίας καὶ ἰδίως τῆς ἀνεχειρίας τῶν κατοίκων κατεχώσθη ἐντελῶς ὑπὸ τῆς ψάμμου.

Ἄλλ' οἱ κάτοικοι τῆς πρωτευούσης Μανδρακίου κατιδόντες τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως λιμένος ἐν τῇ νήσῳ ἤρξαντο πρὸ εἰκοσιπενταετίας τὴν κατασκευὴν τοιοῦτου παρὰ τὴν θέσιν Ἁγίος Θεολόγος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἤδη οὐχὶ μόνον καθίσταται εὐχερῆς ἡ εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή τῶν ἐμπορευμάτων ἐν καιρῷ χειμῶνος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου μέχρι τέλους τοῦ Σεπτεμβρίου δύναται ἐγχωριά τε καὶ ξένα πλοῖα ἀφόβως νὰ προσορμισθῶσι πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῆς ἐπιρροίας τῶν καιρῶν ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων ἰδρῦθη ὑπὸ τῆς Κοινότητος καὶ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου οἰκίσκος τις πρὸς ἀποθήκευσιν.

Θεῖα λοιπὸν συνάρσι καὶ τῇ συνεισφορᾷ τῶν τε ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν Νισυρίων καὶ τὸ κυριώτερον τῇ ὁμοφωνίᾳ τῶν ἀρμοδίων ἐλπίζεται ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ ζωτικῆς διὰ τὴν νῆσον ἔργου.

Όρη. Ἡ Νίσυρος ἴπλασα δύναται γὰ θεωρηθῆ ὡς ἓν καὶ μόνον ὄρος, οὔτινος πρόποδες μὲν εἰσὶ ἀνώμαλοι καὶ ἀπόκρημνοι αὐτῆς ἀκταί, κορυφῇ δὲ αἱ σχηματισθεῖσαι ὄροσειραὶ πέραξ τοῦ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς νήσου κοιλώματος τοῦ σχηματισθέντος ἐκ φυσικῆς, ὡς προείπομεν, ἠφαιστιακῆς ἐνεργείας. Αἱ σπουδαιότεραι δὲ ὄροσειραὶ εἰσιν αἱ ἑξῆς: Ὁ Διαβάτης τὸ ὑψηλότερον ὄρος τῆς νήσου, ὁ Προφήτης Ἑλίας, ἡ Τραπεζίνα, Ρουχᾶς, Παλαιόμανδρον, Ἅγιος Παντελεήμων, Θεοτόκος, Σταυρός, Μάλι, Ἅγιος Ἰωάννης, Ἅγιος Ἀθανάσιος. Ἐκ τῆς ἰδίας ἠφαιστειακῆς ἐνεργείας ἐσχηματίσθη καὶ ἑτέρα ὄροσειρὰ διήκουσα πρὸς νότον καὶ δυσμὰς τῆς νήσου καὶ καταλήγουσα εἰς διάφορα ἀπότομα καὶ ἀπόκρημνα ἀκρωτήρια ἰδίως παρὰ τὴν δυσμικὴν παραλίαν, τῆς ὁποίας ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἰσιν αἱ ἑξῆς. Τὸ Λολλοπούλι, ἡ Καρήνα, τὸ Κάτερργος, Πύργος ἔνθα σώζονται ἐρείπια Πελασγικοῦ τείχους. Ἑλληνικὰ παρὰ τῶν κατοίκων καλούμενα, χωρίζεται δὲ ἡ ὄροσειρὰ αἴτη διὰ φάραγγος τιγος Μπούκα καλουμένης ἀρεκτὰ πετρῶδους, ἢ ὁποία φέροι εἰς τοὺς ἀγροὺς τοῦ Ἄργους ἑνὸς τῶν γονιωτέρων μερῶν τῆς νήσου.

— —

Τοπικὴ Διαίρεσις.

Ἡ Νίσυρος διαίρεται εἰς τρεῖς δήμους: Μανδράκιον, Ἐμπορικὸς καὶ Νικιά, (κατὰ Ραγκαβῆν Ἐμπορεῖον καὶ Νικεῖα). Καὶ τὸ μὲν Μανδράκιον πρωτεύουσα τῆς νήσου κεῖται ἐπὶ τῆς θαλάσσης πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως Νισύρου καὶ παραπλεύρως τοῦ Ἐνετικοῦ φρούριου, ἐκλήθη δὲ Μανδράκιον κατὰ τοὺς ναυτικοὺς ἕνεκα τοῦ κτιστοῦ λιμένος, οὔτινος ἐρείπια σώζονται μέχρι σήμερον. Ὁ λιμὴν οὔτος ἕνεκα

μεγάλης ήβαιστειακῆς ἐκρήξεως ὑπὸ τοῦ πεσόντος ὑπεράνω αὐτοῦ ὄρους κατεχώσθη καὶ ἤδη μετεβλήθη εἰς μικρὰ κηπάρια καὶ καλεῖται σήμερον Λίμνη, περὶ τῆς ὁποίας ὁ Ραγκαβῆς λέγει τὰ ἐξῆς· «ἀπὸ δὲ τῆς ἀνατολικῆς τῆς πόλεως πλευρᾶς μέχρι τοῦ προσεχοῦς μικροῦ ἀκρωτηρίου κεῖται ἡ λεγομένη Λίμνη, κοιλώματι 5, ἕως 6 λεπτῶν πλάτους, ἐν ᾧ εἰσὶν ἤδη κῆποι λαχανοφόροι, πρὸ 35 ἐτῶν ἦσαν τέλυματά μόνον καὶ σχοῖνοι (οἷτινες ἐσώζοντο ἐντὸς τοῦ ἰδικοῦ μου κτήματος, τοὺς ὁποίους καλλιεργῶν πρὸ 5 ἐτῶν ἐξήγαγον), τὸ κοιλώμα τοῦτο ἐχωρίσθη ἀπὸ τῆς θαλάσσης διὰ μεγάλων τμημάτων χώματος ἔχον πλάτος 25-30 ποδῶν ἰσχυκευμένου ἐκ κολοσσιαίων ἀνεξεργάστων ὄγκων λάβης, ἐξ οὗ καὶ ὁ τόπος ἔλαβε τὴν νῦν προσηγορίαν Μανδράκι, ἡ λίμνη δὲ αὕτη εἶνε ὁ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος καὶ τοῦ Σκύλακος ἀναφερόμενος λιμὴν, ὅς ἐν διαστήματι δύο χιλιάδων ἐτῶν ὀλόκληρος σχεδὸν ἐπληρώθη». Οἱ κάτοικοι τοῦ Μανδρακίου εἰσὶ 2600 μετὰ 500 οἰκιῶν ἐκκλησίας δὲ ἐκτὸς τῆς Μητροπόλεως καὶ τοῦ Μοναστηρίου ἔχει καὶ τέσσαρας ἰδιωτικὰς, αἷτινες ἄλλοτε ἐλειτούργουν πρὸς συμφέρον τῶν ἰδιοκτητῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ νῦν Χαλκιδόνοιο κ. Γερμανοῦ τοῦ πρὸ εἰκοσιδιετίας κλείζοντος τὸν Μητροπολιτικὸν θρόνον τῆς Ρόδου ἡ ἱεροσουλία αὕτη οὐχὶ μόνον ἐπατάχθη, ἀλλὰ καὶ τελῶς ἐπαύθη καὶ ἤδη μένουσι κεκλεισμένοι· πλεῖστα δὲ μικρὰ ἐκκλησιάδια ὑπάρχουσι ἐν τοῖς ἀγροῖς, αἷτινα ἀνήγειρον ἢ πρὸς τὰ θεῖα εὐλάβεια καὶ ἢ πρὸς τὴν θρησκείαν ἀφοσίωσις τῶν κατοίκων. Ἡ μὲν Μητρόπολις τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἑννήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ εἶνε Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, πανηγυρίζει τὴν ὀγδόην Σεπτεμβρίου· ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐμπόρων ἀπουσιάζουσι, διὰ τοῦτο τὸ

ὑπὲρ τῶν κοινοτικῶν ἰδρυμάτων σύμπόσιον τελεῖται τὴν δευτέραν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, τὸ δὲ Μοναστήριον τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, διὸ καὶ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην ὑγούστου τελεῖται μεγίστη πανήγυρις εἰς τὴν ὁποίαν προσέρχονται καὶ πλεῖστοι ἐκ τῶν πέριξ νήσων καὶ ἐκ τῶν νοσηλευομένων κατὰ τὴν ἐπεχὴν ἐκείνην ἐν τοῖς κοινοτικοῖς λουτροῖς. Τὴν μεσημβρίαν παρατίθεται κοινὴ τράπεζα εἰς τε τοὺς ξένους καὶ ἐγχωρίους, καθ' ἣν καὶ δίσκος περιάγεται πρὸς ὄφελος τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων, περὶ τὸ δειλινὸν συγκροτεῖται ἐν ὑπαίθρῳ χορὸς, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ νέοι ἄγουσι τὰς κορασίδας καὶ γυναῖκας προτροπάδην εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ χοροῦ, ρίπτοντες ἐντὸς κοίλου σιδηροῦ τρυβλίου, ὅπερ ἀποκόλουσι κούππαν, κερμάτιά τινα πρὸς συμφέρον τοῦ δημοσίου.

Ἐκτὸς τοῦ εἰρημένου Μοναστηρίου ὑπῆρχον καὶ ἕτερα εἰς διάφορα ἐξοχικὰ μέρη τῆς νήσου, κυριώτερα τῶν ὁποίων εἰσὶν ἡ Σιών ἐπ' ὀνόματι τῆς Παναγίας, ὁ Ἄρμας κατὰ παραφθορὰν ἀντὶ Ἑρμῶν ἐπ' ὀνόματι Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ὀνόματα δοθέντα ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων ἔνεκα τῆς πρὸς τοὺς ἁγίους Τόπους εὐλαβείας καὶ ἀφοσιώσεως αὐτῶν, ἡ Εὐαγγελίστρα, ὁ Ἅγιος Παντελεήμων, ὁ Προφήτης Ἡλίας. Περὶ τῆς Παναγίας τῆς Διαβατινῆς καὶ τοῦ Σταυροῦ ἐλέχθησαν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν τὰ δέοντα ἅπαντα ἥδη τὰ μοναστήρια ταῦτα εἰσὶν ἠρειπωμένα, ἐκτὸς μόνον τοῦ κατὰ καιρὸν ἐπισκευαζομένου ναοῦ, τὰ λοιπὰ ἐλλείψει μοναχῶν μετεβλήθησαν εἰς αἰγυστάσια καὶ χοιροτροφεία, τὰ δὲ κτίματα ἐνοικιάζονται εἰς ιδιώτας.

Τὸ Μανδράκιον διατηρεῖ ἐπτάτακτον ἀστικὴν σχολὴν μετὰ τριῶν διδασκάλων καὶ μετὰ μαθητῶν ὑπεράνω τῶν ἑκατόν, πληρώνει μισθοὺς εἰς τοὺς διδασκάλους ἄνω

τῶν ἑκατὸν τριάκοντα εἰκοσοφράγκων, κέκτηται δὲ καὶ τετράτακτον παρθεναγωγεῖον μετὰ μιᾶς νηπιαγωγικῆς, τάξεως καὶ ἄνω τῶν 80 μαθητριῶν ὑπὸ μίαν καὶ μόνην διδασκάλισσαν· ἐφέτος προσελήφθη καὶ βοηθός, μετὰ μισθὸν ἄνω τῶν 50 εἰκοσοφράγκων, δημόσιον ὅμως ἴδρυμα διὰ τὸ παρθεναγωγεῖον δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ἐνοικιάζεται ἰδιωτικῇ τισὶ οἰκίᾳ, ἔνθα καὶ συναυλίζονται τὰ 80 ταῦτα πλάσματα.

Ἔχει καφφενεΐα καὶ οἶνοπνευματοπώλεια 12, οἶνοπνευματοποιεΐα 5, ἐλαιοτριβεΐα χειροκίνητα 5, μετ' ἐν μόνον πιεστήριον, ἀλλ' ἦδη οἱ φιλοπρόοδοι καὶ ῥηξικέλευθοι ἀδελφοὶ Ἰ. καὶ Ἑμμ. Κατσομάτιδαι ἴδρυσαν ἐλαιοτριβεΐον ἀτμοκίνητον, ὅπερ θὰ χρησιμοποιεῖται συγχρόνως καὶ εἰς παραγωγὴν ἀλεύρων, ἐμπορικὰ καταστήματα 12, μετὰξὺ τῶν ὁποίων διαπρέπουσι τοῦ Ἑμμ. Παπαγιάννη καὶ υἱοῦ, Ἑμμ. Μ. Παρθενιάδου, Ἰωάννου Φιλίππου καὶ υἱοῦ Ἀδελφῶν Ἀνδρῆκου καὶ Γρηγορίου Προύζων, Κωνσταντίνου καὶ Γεωργίου Φιλίππου, Γεωργίου Χριστόφρου καὶ Γεωργίου Πετρούτσου καὶ υἱοῦ, γνωστῶν πάντων καὶ ἰδίως τῶν τριῶν πρώτων εἰς τὸν ἔξω ἐμπορικὸν κόσμον καὶ μετ' ὅλων σχεδὸν τῶν ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας συναλλασσομένων, πρακτορεΐα ἀτμοπλοϊκῶν ἐταιριῶν δύο Π. Πανταλέοντος καὶ Χατζῆ Δαοῦτ Φαρκοῦχ, καὶ τῆς μὲν πρώτης πράκτωρ εἶνε Ἑμμ. Παπαγιάννης καὶ υἱός, τῆς δὲ δευτέρας Ὀδυσσεὺς Σακελλαρίδης, ὅστις τυγχάνει καὶ διευθυντῆς τοῦ ταχυδρομείου τῆς γῆσου. Κατὰ τοὺς θερινοὺς ὅμως μῆνας, καθ' οὓς εὐρίσκονται ἐν ἐνεργείᾳ τὰ λουτρά τῆς νήσου, προσεγγίζουσι καὶ ἀτμόπλοια καὶ ἄλλων ἐταιριῶν εὐρύτερα καὶ ἀναπαυτικώτερα καὶ μάλιστα εἰς Πάλους, ἔνθα ἴδρυνται τὰ λουτρά τοῦ ἱατροῦ Π. Παντελίδου· ὑποδιηματοποιεΐα 4, φανοποιεΐα 2, ἀρτοποιεΐα

2, ξενοδοχεῖα δύο, Πορφυρίδης καὶ Μεγάλη Βρεττανία, διατηρεῖ πάντοτε ἓνα δημόσιον ἰατρὸν ἀντὶ 150 εἰκοσαφράγκων κατ' ἔτος καὶ ἓν δημοτικὸν φαρμακεῖον μετὰ φαρμακοποιοῦ λαμβάνοντος ἐτησίαν μισθοδοσίαν 35 εἰκοσάφραγκα, πληρόνει φόρον κατ' ἀποκοπὴν γρόσια 15759 ταμειακὰ καὶ ἀρχιερατικὴν ἐπιχορήγησιν γρόσια 2300 μὲ μετζάτιον 2?,5. Πρὸ δύο μνηῶν ἰδρύθη ἀδελφότης ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν « Ομόνοια » σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ λιμένος καὶ ἄλλους φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς.

Ἐμπορεῖον. Δεύτερος δῆμος τῆς Νισύρου, κεῖται ἐπὶ τῆς ὄρειας κορυφῆς τῆς ὄροσειρᾶς τῆς περικυκλούσης τὸ ἐκ τῆς ἠφαιστειακῆς ἐκρήξεως σχηματισθὲν κοίλωμα ἐν εἴδει ἀμφιθεάτρου· πρὸς νότον τῆς κώμης ταύτης βλέπει ὁ θεατὴς τὸν ἀπεσβεσμένον κρατῆρα καὶ τὸ ἐν ἐνεργείᾳ ἠφαιστειον, αἱ ἀναθυμιάσεις τοῦ ὁποίου καὶ οἱ ἐκπεμπόμενοι ἀτμοὶ ἐπικέθηνται ἐπὶ τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν οἰονεὶ ἀπολυμαίνοντες τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ τὸ περιβάλλον τοῦ χωρίου, αἱ δὲ δενδρόφυτοι καὶ θελξικάρδιοι κλιτύει τῆς ὄροσειρᾶς κατερχόμενοι μέχρι τῆς θαλάσσης καὶ ἀπολήγουσαι εἰς τὸ Ἀμμῶδες ἀκρωτήριον μεγίστην τὴν ἐντύπωσιν ἐμποιοῦσιν εἰς τε τοὺς διερχομένους καὶ καταπλέοντας εἰς τὴν νῆσον. Ἐνεκα δὲ τοῦ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ διενεργουμένου ὑπὸ τῶν Φοινίκων ἐμπορίου ἐκλήθη τὸ χωρίον Ἐμπορεῖον, ὅπερ ἦτο ἐκτισμένον παραλίως, ἔνθα ἤδη εὐρίσκονται οἱ Πάλοι· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐβδόμην ἑκατονταετηρίδα Μ. Χ. ὅτε ἐπιδραμόντες οἱ πειραταὶ εἰς τὸ Αἶγαϊον ἐδήουν, ἐλεηλάτουν καὶ ἥρπαζον, οἱ κάτοικοι πρὸς ἀποφυγὴν τῶν τοιούτων ἐνοχλήσεων μετόκησαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους συμπαραλαβόντες καὶ τὸ ὄνομα τοῦ χωρίου τῶν, ἐπειδὴ ὅμως καὶ τὰ λείψανα τῶν ἐναπολειφθέντων πασσάλων, εἰς τοὺς ὁποίους προσέδενον τὰ προσορμιζόμενα πλοῖα, ἐσφάζοντο μέχρι τῆς 13ης= καὶ

14ης — εκατονταετηρίδος Μ. Χ. ἐπὶ φραγκοκρατίας ἐκλήθη ὁ λιμὴν Πάλοι ἐκ τῆς λατινικῆς λέξεως «palus» = πάσσαλος. Ἀπέχει τῆς πρωτευούσης 1 1/2 περίπου ὥραν, ἔχει δύο ἐκκλησίας, καὶ ἡ μὲν μία τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου κειμένη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χωρίου πλυσίον μικρᾶς πλατείας, ἔνθα εὐρίσκονται καὶ τὰ ἐξέχοντα καὶ τὰ μᾶλλον θαμιζόμενα καθ' ἑνεῖα, ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ εὐρίσκονται συνάμα καὶ δύο ἀτμόλουτρα, τὸ μὲν ἐν ὑπαίθρῳ τὸ δὲ ἐντινὶ οἰκίᾳ· ἡ δὲ ἑτέρα ἐκκλησία τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν κεῖται ἐντὸς φρουρίου τῶν Ἱπποτῶν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν ὁποίων χρονολογεῖται καὶ ἡ ἴδρυσις αὐτῆς, πλῆθος, δὲ μικρῶν ναϊδρίων ἰδιωτικῶν εὐρίσκεται εἰς τοὺς πέριξ τοῦ χωρίου ἀγρούς.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐκκλησιῶν ἡ κώμη αὕτη κέκτηται καὶ λαμπρὸν μοναστήριον εἰς ὠριαίαν περίπου ἀπόστασιν αὐτῆς, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπικαλουμένης παρὰ τῶν κατοίκων Κυρᾶς· κεῖται ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ ὄρους Ἁγίος Ἰωάννης ἐπὶ θέσεως λαμπρᾶς καὶ περιβλέπτου καὶ ἐπὶ ὀρίζοντος ἐλευθέρου καὶ ἀναπεπταμένου, διὸ καὶ ἅπασαι αἱ πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς τῆς Νισύρου νῆσοι τοῦ Αἰγαίου φαίνονται ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄμμα τοῦ θεατοῦ φθάνει μέχρι τῆς Ρόδου· αἱ δρυόφυτοι καὶ βαθύσκοιοι κλιτύες τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ τὸ μοναστήριον, ἐκτεινόμεναι ἀμφιθεατρικῶς καὶ καταλήγουσαι εἰς τὴν θάλασσαν παρὰ τὸν Παχὺν Ἄμμον καὶ παρὰ τὴν θέσιν καλουμένην ὑπὸ τῶν κατοίκων Λυαῖς (ἴσως ἡ λέξις ἐκ τοῦ λύγος φυτὸν θαμνώδες φυόμενον αὐτόθι), μεγίστην ἐμποιοῦσι τὴν ἐντύπωσιν τῷ ἐπισκέπτῃ· ἔχει δὲ λαμπρὰ καὶ ἀπερίττως ἐπιπλωμένα δωμάτια, κοιτῶνας καὶ στρωμνὰς καθαρωτάτους πρὸς ὑποδοχὴν τῶν προσκυνητῶν, τὰ δὲ πέριξ αὐτοῦ

πληροῦσιν ιδιόκτητοι καὶ ἐκτεταμένοι κατάφυτοι γαῖαι ἀπὸ διάφορα καρποφόρα δένδρα· οἷον ἀμυγδαλῶν, συκῶν λεμονεῶν, ἐλαιῶν, ὄρουων, τερεβίνθων καὶ λοιπῶν. Κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου τελεῖται πάνδημος καὶ λίαν ἐπιβλητικὴ πανήγυρις, ἐν ἣ πάντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου καὶ πλεῖστοι ξένοι προσκυνηταὶ καὶ μάλιστα ἐκ τῶν λουτρῶν τοῦ ἱατροῦ Π. Παντελίδου, προσέρχονται μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας, περὶ τὴν μεσημβρίαν παρακάθηνται εἰς κοινὴν τράπεζαν κειμένην ἐν ἰδιαιτέρῳ περιβόλῳ καὶ σκιαζομένην ὑπὸ ἀναδενδράδος ἀμπέλου ἀριθμούσης ἡλικίαν διακοσίων ἐτῶν, καὶ τῆς ὁποίας αἱ σταφυλαὶ κρέμανται ἄνωθεν τῶν συνευθυμούντων πανηγυριστῶν· μετὰ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου περιάγεται δίσκος πρὸς ὄφελος τῆς Μονῆς, ἢ εἰσπραξις τοῦ ὁποίου οὐκ εὐκαταφρόνητος τυγχάνει. Εὐχάριστος καὶ τερψικάρδιος καθίσταται ἢ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ διαμονῇ παντὸς ἐπισκέπτου πάντοτε μὲν, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ Αὐγούστον, καθ' οὓς βρῖθουσι τὰ δένδρα ὁπωρῶν καὶ αἱ ἀμπελοὶ σταφυλῶν, ἢ δὲ παρὰ τῶν ἀρχῶν τῆς Μονῆς περιποιήσις τυγχάνει τόσον δαψιλῆς καὶ ἀξιόλογος, ὥστε πᾶς ἐπισκέπτης ἀπερχόμενος κομίζει εὐνοϊκὰς καὶ εὐχαρίστους ἐντυπώσεις. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ προσοδοφόρον, τὸ ἐπιβλητικὸν καὶ τερψίθυμον τοῦτο Μοναστήριον οὔτε ἠγούμενον ἔχει οὔτε κληρικόν τινα κέκτηται, ἀλλὰ λαϊκός τις περιποιεῖται τὰ τῆς Μονῆς, ἢ δὲ ἐν αὐτῷ λειτουργία τελεῖται παρὰ ἱερέως ἐρχομένου ἐκ τοῦ χωρίου ἐνίοτε, δὲ, ἔνεκα ἐλλείψεως ἱερέων, καὶ ἐκ τοῦ Μανδρακίου, καὶ οὐχὶ πάντοτε, ἀλλὰ μόνον ὅταν ὑπάρχωσι προσκυνηταὶ· διοικεῖται δὲ ἡ Μονὴ αὕτη ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκ λεγομένης ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως· ἐκτὸς τοῦ προμνησθέντος μοναστηρίου ὑπάρχει καὶ ἕτερον Ἅγιος Ἀθανάσιος οὐ-

χὶ ὅμως τόσον ἐπίσημον, πλησίον τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ νεκροταφεῖον τῆς Κοινότητος. Διατηρεῖ ἡ Κώμη αὕτη τετράτακτον δημοτικὴν σχολὴν μεθ' ἑνὸς μόνου διδασκάλου ἀντὶ 80 εἰκοσοφράγων κατ' ἔτος καὶ ὑπὲρ τοὺς 50 μαθητὰς, ἀριθμεῖ 280 οἰκίας καὶ πληθυσμὸν 1800 κατοίκων· πρὸ δύο ἐτῶν προσεκλήθη καὶ παρθεναγωγὸς πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν κορασίων με μισθὸν 15 εἰκοσοφράγων κατ' ἔτος· ἐμπορικὰ καταστήματα ἔχει 5, μεταξὺ τῶν ὁποίων διαπρέπει τὸ ἐν Πάλοις τοῦ ἱατροῦ Π. Παντελίδου ἐν τῷ χωρίῳ τοῦ Ἰωάννου Κοστορίνη πράκτορος τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας Π. Πανταλέοντος τοῦ Ἰωάννου Τσίμπλη καὶ Γεωργίου Κορητσίδου, καφφενεῖα 5, ἐλαιοτριβεῖα χειροκίνητα 3, πληρόνει φόρον γρόσια 8-892 ταμειακά, Ἀρχιερατικὴν ἐπιχορήγησιν γρ. 1300 με μετζήτιον 22,5.

Νικεῖα. Ὁ μικρότερος δῆμος τῆς Νισύρου, κεῖται ἐπὶ τῆς ἰδίας ὀροσειρᾶς ἐπὶ τῆς ὁποίας καὶ τὸ Ἐμπορεῖον· ἡ θέσις τοῦ χωρίου τούτου εἶναι λίαν ἀπότομος καὶ ὑπερύψηλος καὶ τὰ μάλα ἀμυντικὴ, ὡς ἄλλο Μαυροβούνιον, καὶ ἴσως, ὡς ἐκ τῆς ἐπικαίρου ταύτης θέσεως ἐκλήθη καὶ Νικεῖα· ἀπέχει μίαν ὥραν τοῦ Ἐμπορείου καὶ δίωρον τῆς πρωτευούσης· πρὸς νότον αὐτοῦ αἱ ἐκτεινόμεναι ἐν εἴδει κρασπέδου κατάφυτοι καὶ γόνιμοι κλιτύες τοῦ ὄρους μέχρι τῆς θαλάσσης καταλήγουσιν εἰς τὴν θέσιν Αὐλάκια, ἔνθα εὐρίσκονται θειοῦχοι ἱαματικά ἀνεκμετάλλευτοι πηγαί, εἰς ἀπόστασιν δὲ 5 λεπτῶν ὑπάρχει ἕτερα πηγὴ ἢ λεγομένη Κοκκινόρο, τοῦ ὁποίου τὰ συστατικὰ ἐκτὸς τοῦ θείου εἶναι καὶ σίδηρος· ὑπάρχει προσέτι ἐνταῦθα καὶ ἀρχαῖος μακρὸς ὑπόγειος διάδρομος χρησιμεύων, ὡς φαίνεται, ἄλλοτε ὡς ἀτμόλουτρον· ἀπασαὶ δὲ αἱ πρὸς Νότον τῆς Νισύρου νῆσοι τοῦ Αἰγαίου ἢ Τήλος, ἢ Χάλκη, ἢ Ρόδος, ἢ Κάρπαθος,

καὶ ἡ Κάσος φαίνονται ἐκ τοῦ χωρίου τούτου· κάτωθεν δὲ τοῦ ὑπερυψήλου καὶ ἀπροσπελάστου τούτου βράχου, ἐφ' οὗ τὸ χωρίον, εὐρίσκεται εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ ἀπεσβεσμένου κρατῆρος καὶ ὀλίγον πρὸς δυσμὰς τὸ ἐν ἐνεργείᾳ ἠφαιστείον· ἔχει 150 οἰκίας καὶ 1000 περίπου κατοίκους, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων διατρίβουσι χάριν πορισμοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, εἶναι δὲ λίαν φιλόπατριδες καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἰσέτι ἐὰν ἀποκατασταθῶσιν, οὐδέποτε γίνονται ἐπιλήθμονες τῆς φιλιότητος αὐτῶν πατρίδος, διὸ καὶ μόνον ἐκ τῶν Νισυρίων διατηροῦσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀδελφότητα, διὰ τῶν πόρων τῆς ὁποίας διατηροῦσιν ἐν τῷ δήμῳ αὐτῶν τετράτακτον δημοτικὴν σχολὴν μεθ' ἑνὸς διδασκάλου ἀντὶ 30 εἰκοσφράγκων χρονικῶς, καταρτίσαντες μονίμους καὶ σταθεροὺς πόρους διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐν Γαλατῇ, χανίου, οὔτινος τὰ ἐνοίκια ὄρισθησαν ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν σχολὴν, διὸ καὶ τὸ προεδρεῖον τῆς Ἀδελφότητος κέκμηται τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ διδασκάλου. Ἡ ἐκκλησία τοῦ χωρίου τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ἐν τῇ μνήμῃ τῆς ὁποίας μεγίστην οἱ κάτοικοι τελοῦσι πανήγυριν, οὐχὶ μόνον οἱ ἐν τῷ χωρίῳ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένον ἀμιλλώμενοι τοὺς ἐγχωρίους αὐτῶν μεγαλοπρεπεστάτην καὶ πάνδημον καὶ δι' ἀρχιερατικῆς λειτουργίας τελοῦσι τὴν ἑορτὴν καὶ πανήγυριν τῆς πατρίδος των, μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας ἀπέρχονται ἐν σώματι εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ τῷ σκοπῷ ἔχοντες ὑπ' ἐνοίκιον πρὸ χρόνων ἐν Γαλατῇ δωμάτιον, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἡ ἐπίχρυσος καὶ ἀργυροστόλιστος εἰκὼν τῶν Εἰσοδίων, ἐνθα μετὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως ἱεροτελεστίαν παρατίθεται τράπεζα πλήρης ἐδεσμάτων καὶ ἰδίᾳ τραγημάτων καὶ γλυκυσμάτων καὶ διαφόρων ποτῶν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρ-

χει και δίσκος, εἰς τὸν ὁποῖον μετὰ τὸ λιτὸν ἐπιδόρπιον ρίπτουσι τὸν προαιρετικὸν αὐτῶν ὄβολόν ὑπὲρ τῶν κοινωφελῶν ἰδρυμάτων τοῦ δήμου των· σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι εἰς τὴν πανήγυριν ταύτην οὐδεὶς καθυστερεῖ, ἅπαντες ἐν τε Κωνσταντινῆσπόλει καὶ τοῖς προαστείσις αὐτόκλητοι προσέρχονται καὶ πρόθυμως καὶ ἀφειδῶς προσφέρουσι τὸν ὄβολόν των· ἐκτὸς τῆς Μητροπόλεως κομψότατον πρὸ 6 ἐτῶν ἀνήγειραν μοναστήριον διὰ συνεισφορᾶς καὶ πάλιν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πατριωτῶν, ὅπερ τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἔχει καφθενεῖα 4, ἐλαιοτριβεῖα χειροκίνητα 2, ἐμπορικὰ καταστήματα 3, μὲ πολὺ μικρὰ κεφάλαια, πληροῦναι φέρον γρόσια 6352 ταμειακὰ καὶ ἀρχιερατικὴν ἐπιχορήγησιν γρόσια 1001 μὲ μετζήτιον 22, 5.

Ἐκτὸς τῶν εἰρημένων τριῶν δήμων ὑπάρχει πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν τῆς νήσου ἐπὶ ἀμμώδους παραλίας καὶ κάτωθεν τοῦ Ἐμπορείου τὸ κωμῦδριον Πάλοι, περὶ τοῦ ὁποῖου ἐλέχθη ἀνωτέρω, ὅτι ἄλλοτε ἦτο ὁ ἀσφαλῆστατος τῆς νήσου λιμὴν, καὶ ὅστις ἦδη χρησιμεύει ὡς ἐπίγειον τοῦ Ἐμπορείου, ἔχει 25 περίπου οἰκίας, αἱ πλεῖσται τῶν ὁποίων κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα εἰσὶν ἀκατοίκητοι, κατὰ δὲ τὸ θέρος οἰκοῦνται ὑπὸ ἐγγχωρίων τε καὶ ξένων παραθεριζόντων ἐνταῦθα χάριν θερμῶν καὶ θαλασσιῶν λουτρῶν, προσεγγίζουσι δὲ ἐν τοῖς Πάλοις ἀτμόπλοια ὅσα καὶ ἐν τῇ πρωτευούσῃ· δεκάλεπτον δὲ μόλις πρὸς ἀνατολὰς τούτων ἴδρυνται τὰ εὐδμητα καὶ ὑψήροφα λουτρά τοῦ ἱατροῦ Π. Παντελίδου, περὶ ὧν γενήσεται λόγος ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ, παρὰ τῆς λουτροῖς δὲ τούτοις ὑπάρχει ἐκκλησία ὑπὸ τὸ ὄνομα Παναγία Θερμινῆ κληθεῖσα οὕτως, ἔνεκα τῶν αὐτόθι ἐρειπίων ἀρχαίων λουτρῶν.

«Πρωσική Ηκατάστασις».

Ἡ Νισύρος ἔνεκα τοῦ ἠφαιστειογενοῦς καὶ πετρώδους αὐτῆς ἐδάφους οὔτε εὐρείας παιδιαδας κέκτηται, οὔτε κοιλάδας, οὔτε φυσικῶς γόνιμον γῆν, καὶ ἡ μὲν περιφέρεια αὐτῆς βρῖθει ἀποτόμων καὶ ἀπροσίτων βράχων, ἐν δὲ τῷ κέντρῳ, ἐκτὸς τοῦ Λακκίου καὶ τοῦ λαβοσκεποῦς Ραιμοῦ, ὑψοῦνται ἄν πετρώδη, ἄγωνα καὶ ἀνεπίδεκτα καλλιεργείας ὄρη, καὶ ἐν γένει ἡ γονιμότης τῆς Νισύρου ἐλάχιστα ἱκανοποιεῖ τοὺς κατοίκους καὶ διὰ τοῦτο οἱ πλεῖστοι Νισύριοι ἀπέρχονται εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ ἰδίᾳ εἰς Κωνσταντινούπολιν, Σμύρνην, Ὀδησσόν, Πόρτ - Σάϊτ, Σονέζ, καὶ Ἀλεξάνδρειαν πρὸς πορισμὸν καὶ ἀπόκτησιν πλοῦτου· ἀλλ' ἀπὸ τὸ 1904 ἤρξατο καὶ παρὰ τοῖς Νισυρίοις ἡ εἰς Ἀμερικὴν μετανάστευσις καὶ ἀνευ ὑπερβολῆς μέχρι τοῦδε ἀνεχώρησαν εἰς τὰς χρυσοφόρους χώρας ἄνω τῶν 200 καὶ ἐκ τῶν τριῶν δῆμων, ἄνθρωποι ἐκ γεγετῆς ζῶντες ἐκ τῆς γεωργίας ἀφέντες τὸ ἀροτρον καὶ τὸν ζυγὸν καὶ ἀπεμπολήσαντες βούς ἀροτῆρας πρὸς ἐξοικονόμησιν τοῦ ναύλου καὶ ἐγκαταλείπόντες εἰς τὴν τύχην γυναῖκας καὶ τέκνα ἀπῆλθον ὄνειρευόμενοι πλοῦτον καὶ ἄφθονα κέρδη. Ἡ φιλοπονία ὅμως καὶ ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ δραστηκότης τῶν κατοίκων τὸν θαλάσσιον τοῦτον καὶ ἠφαιστειογενῆ βράχον μετέβαλλον εἰς ὠραῖον καὶ δενδροόφυτον καὶ εὐθαλὲς περιβάλλον τοῦ Αἰγαίου.

Διὸ ὁ λαμπρὸς καὶ ἐλεύθερος ὀρίζων τῆς Νισύρου, τὸ ἐξαιρετὸν καὶ εὐκραέστατον καὶ λίαν ὑγιεινότατον κλίμα αὐτῆς, ὁ ζωογόνος καὶ ἀνυγρὸς ἀήρ, ἡ γλυκεῖα καὶ ἠρεμος αἴθρα τοῦ Ζεφύρου ἡ σείουσα τὰ εὐσκιόφυλλα καὶ ὑψηκόρουφα αὐτῆς δένδρα, αἱ κατάφυτοι καὶ ὀλοπράσινοι καὶ ἰδίως ἐν καιρῷ τῆς ἀνοίξεως κλιτύες τῶν βουνῶν αἱ ἐκτεινόμεναι μέχρι τῆς θαλάσσης τὰ ἔραται.

νά και θελξικάρδια αὐτῆς τοπία, ὃ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς νήσου ἀπεσβεσμένους και πάλλευκος κρατήρ και τὸ ἐν ἐνεργείᾳ ἠφίστειον, τὰ ἄφθονα και εἴχυμα ἠδέα αὐτῆς προϊόντα, ἡ ζωηρότης και τὸ εὐρρωστόν, τὸ διαχυτικόν, εὐπροσήγορον και τὸ καθ' ὑπερβολὴν φιλόξενον τῶν κατοικῶν, και τέλος τὰ περίφημα και ἱαματικά αὐτῆς θειούχα λουτρά, οὐ μόνον καθιστῶσι τὴν νήσον ἀξίαν περιεργείας και θαυμασμοῦ και τὴν ἐν αὐτῇ διαμονὴν εὐχάριστον, ἀλλὰ και μεγίστην τὴν ἐντύπωσιν προξενεῖ εἰς τε τοὺς περιηγητὰς και ἅπαντας τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτήν.

Ἵδατα. Ἡ Νίσυρος ἔνεκα τοῦ ἠφαιστειογενοῦς ἐδάφους αὐτῆς ὕδατα πηγαῖα ψυχρὰ πρὸς πόσιν δὲν ἔχει, θερμὰ δὲ θειώδη πανταχοῦ τῆς νήσου ἀναβλύζουσι, και διὰ τοῦτο ἅπασαι αἱ τῇ νήσῳ οἰκίαι ἔχουσι στέρνας, αἵτινες πληρούμεναι κατὰ τὸν χειμῶνα ὕβριον ὕδωρ χορηγοῦσι τοῖς κατοικοῖς πρὸς πόσιν ἐνίοτε ὄμως, ἐὰν αἱ βροχαὶ τοῦ χειμῶνος εἰσὶ μέτριαι, ὡς συνέβη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, φειδωλεύονται τούτου, και τότε μεταχειρίζονται τὰ φρεάτια, ἅτινα φέροντα πλεῖστα συστατικά τῶν μεταλλικῶν τυγχάνουσι ὑγιέστατα.

Μόνον ἐν τῷ δίκῳ τοῦ Ἐμπορείου παρὰ τὸ Μουστήριον τῆς Κυρῆς ἐν τινι ἀποκρήμῳ βράχῳ ὑπάρχει μικρὰ τις πηγή, ἐξ ἧς ἀναβλύζει ὕδωρ ψυχρὸν και πόσιμον ὑγιέστατον και διαυγέστατον, ἡ διοχέτευσις ὄμως αὐτοῦ οὐ μόνον δυσχερῆς και πολυδάπανος, ἀλλὰ και ἐντελῶς ἀνεκμετάλλευτος και ἀκατόρθωτος τυγχάνει.

Προϊόντα. Ἡ Νίσυρος παράγει ὀλίγα μὲν προϊόντα και μόνον πρὸς τοπικὴν ἄφθονον κατανάλωσιν, ἀλλὰ ἀρίστης ποιότητος και ἠδύτητος και εὐγεστίας. Ἐξάγει δὲ μόνον ἀμυγδαλόψιχαν και βελανίδιον, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἤρξατο και ἡ εἰς Ἀλεξάνδρειαν και ἀλλαχόσε

έξαγωγή τών θερμών (λουμπουναρίων).

Μέταλλα. Θεῖον, ὁ μόνος σταθερὸς πόρος τῶν κατοίκων πρὸ 50 ἐτῶν ἦτο ἡ πώλησις θεῖου εἰς Σαμίους, Κῶους καὶ εἰς ἄλλους διαφόρους ἀμπελοφύτους τόπους καὶ μέχρι Τενέδου, Ἑλλησπόντου, Προποντίδος καὶ εἰς αὐτὴν εἰσέτι τὴν Αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν, ἥτις μάλιστα πρὸς ἀπόσταξιν τούτου κατὰ τὸ 1865 ἴδρυσεν ἐργοστάσια ἀτμοκίνητα ἐν τῇ πρωτεύουσῃ παραλίως ἐπὶ γηπέδου χορηγηθέντος δωρεάν ὑπὸ τῆς Κοινοῦντος πρὸς κατασκευὴν πυρίτιδος, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἐργασία μόλις διήρκεσε τρία ἔτη, καὶ ἤδη τὰ ἐργοστάσια ταῦτα μετεβλήθησαν εἰς εῤεῖπια, εὐχῆς δὲ ἔργον ἤθελεν εἶνε ἐὰν ὁ δῆμος Μανδρακίου ἀπετεινετο ἐπισήμως καὶ διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ καὶ ἐξητεῖτο τὴν ἐπὶ τῶν εῤεῖπιῶν τούτων ἴδρυσιν ἐκπαιδευτηρίων, ὧν πρὸ χρόνων στερεῖται καταλλήλων τοιούτων. Κατὰ δὲ τὸ 1879 ἀδεία Κυβερνητικῇ παρεχωρήθη ἐπὶ 25 ἔτη ἡ ἐκμετάλλεσις αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀλέξανδρον Σ. Ράλλον, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ ἡ σπουδαία καὶ ἐπικερδῆς διὰ τὸν τόπον αὐτὴ ἐπιχειρήσις διὰ τὴν ὁποίαν ἐδαπανήθησαν 50 χιλιάδες λίραι, μόλις ἐπὶ πενταετίαν ἐξηκολούθησε, καὶ ὁ χρυσοῦς αἰὼν τῆς Νισύρου ἔληξε. Κατὰ τὸ 1892 ὁ προνομιοῦχος εἰσέτι Ἀλέξανδρος Σ. Ράλλης ἐπέτρεψε τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐξαγωγὴν θεῖου ἀκατεργάστου τῷ Κυρίῳ Μιχαὴλ Παπαδιαμαντοπούλῳ καὶ Σας, κατὰ δὲ τὸ 1894 τῷ κυρίῳ Ἐμμανουὴλ Κατσιματίδῃ, ὅστις μάλιστα ἴδρυσεν καὶ ἐργοστάσιον πρὸς ἄλεσιν τοῦ θεῖου ἐν Τηγανίῳ τῆς Σάμου, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ αἱ δύο αὐταὶ ἐπιχειρήσεις ἦσαν ἐφήμεροι. Μετὰ χαρᾶς δὲ ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὅτι ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἐχορήγησεν τὴν ἀδειαν ἐξαγωγῆς θεῖου τῷ προμνησθέντι Κυρίῳ Μιχαὴλ Παπαδιαμαντοπούλῳ καὶ Σας,

ὅστις μάλιστα πρὸ μνηῶν ἀφίχθεις εἰς τὴν νῆσον καὶ παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Μουδῆρον καὶ τὸν ἱατρὸν Π. Παντελίδην καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα Ἀπόστολον Φιλίππου ἐπεσκέφθη τὸ ἠφαιστειον. Τῇ νέα ταύτη ἑταιρία εὐχομαι εὐδοκίμῃσιν καὶ πρόδοον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἀφθονα κέρδη, πρὸς εὐμάρειαν καὶ ὄφελος καὶ τῆς φιλάτης μου πατρίδος. Ἐκτός τοῦ θείου εὐρέθη καὶ σόδα, διὸ καὶ σαπωνοποιεῖον, ὅτε ἐξεμεταλλεύετο τὸ ἠφαιστειον, ὃ Α.Σ. Ράλλης ἵδρυσεν καὶ ἀρκετὴ ἐξαγωγή σάπωνος ἐγένετο· κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν περιγηγνητῶν ἐπισκεφθέντων τὴν νῆσον ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ μέταλλα κεχωσμένα ἐν τοῖς σπλάγχχνοις αὐτῆς, ἀπειροὶ ὅμως ὄντες ὀρυκτολογικῶν γνώσεων ἀφίεμεν τὸ περὶ ὀρυκτῶν ζήτημα τῆς νήσου εἰς τοὺς ὀρυκτολόγους.

Ἀμύγδαλα. Τὸ ἀφθονώτερον καὶ λίαν προσοδοφόρον προϊόν τῆς νήσου, τὸ ποσὸν τοῦ ὁποίου ἐν καιρῷ ἀφθονίας ἀνέρχεται εἰς 6000 κοιλὰ, ἢ ψίχα αὐτοῦ πωλεῖται εἰς τὰς ἀγορὰς Χίου, Ρόδου, Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἰδίως τῆς Σμύρνης ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀμυγδαλόψιχα.

Βελανίδιον. Τὸ αὐτόφυτον καὶ λίαν συντελεστικὸν εἰς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς νήσου τοῦτο προϊόν ἀνέρχεται ἐν καιρῷ εὐκαρπίας εἰς 5000 καντάρια, ὅπερ πωλεῖται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Σμύρνης καὶ σπανίως ἀλλαχόσε.

Οἶνον. Ἐκλεκτικῆς καὶ ἀρίστης ποιότητος, τὸ νέκταρ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, καὶ ἄλλοτε μὲν, ὡς προείπομεν, ἀπασαι αἱ πέριξ νῆσοι καὶ ἰδίως ἡ Σύμη, ἡ Κάσος καὶ ἡ Χάλκη ἐπρομηθεύοντο οἶνον ἐκ Νισύρου, ἀλλ' ἤδη μόλις ἐξαρκεῖ ἐν καιρῷ εὐφορίας τὸν τόπον, οὐκ ὀλίγη δὲ εἰσαγωγή γίνεται ἐκ Σάμου, Πάρου, Τενέδου, Ρόδου καὶ ἀλλαχόσε. Ὁ Εὐστάθιος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης ἐν τοῖς σχολίοις τοῦ Ὁμήρου ἐπαινῶν τὸν Νισυρι-

ακόν οἶνον λέγει· «γίγνεται δ' οἶνος χρυσίος ὁ Νισύριος» ὁ δὲ Ραγκαβῆς τοιουτοτρόπως ἀποφαίνεται περὶ τῶν τριῶν τούτων προϊόντων τῆς νήσου. «Τὰ κύρια προϊόντα τῆς Νισύρου εἰσὶν οἶνος, ἀμύγδαλα καὶ θάλανοι, συλλεγόμενοι ἐκ τῶν δρυῶν, αἱ ἰστάμεναι σποράδην ἐπὶ τῆς προσαρκτίου κυρίως κατωφερείας τοῦ ὄρους καὶ τῆς νήσου παρέχουσιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὀρώμεναι ζωγραφικὴν θέαν. Πωλοῦσι δὲ κατ' ἔτος 1000 καντάρια θάλανων 500 κοιλὰ ἀμυγδάλων πλεον ἢ ἔλαττον ἐπὶ τιμῇ, τὰ μὲν πρώτης 40,000, τὰ δὲ δεύτερα 10000 γροσίων καὶ αὕτη εἶναι ἡ κυρία πρόσσοδος τῶν κατοίκων εἰς καθαρὰ χρήματα.»

Κριθῆν. Χειμερινὴν καὶ ἑαρινὴν καὶ μόνον πρὸς τοπικὴν καταλάνωσιν, ἐν καιρῷ μάλιστα ἀφορίας γίγνεται ἀρκετὴ εἰσαγωγὴ, διότι ἐν Νισύρῳ ἅπαντες ἐτρέφοντο καὶ τρέφονται εἰσέτι διὰ κριθίνου ἄρτου· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ τιμαὶ τῆς κριθῆς, ἔνεκα τῆς καταναλώσεως αὐτῆς ἐν τοῖς ἐργοστασίοις τῆς Εὐρώπης ὑψώθησαν, ἤρξατο πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἡ εἰσαγωγὴ ἐκ Συμύνης, Ἀτταλείας, Φοίνικος καὶ ἀλλαχόσε τῶν ἀλεύρων, ὁ δὲ σίτος ἐν Νισύρῳ σπανίως σπείρεται, ἂν καὶ ὑπάρχουσι πλεῖσται γαῖαι σιτοφόροι.

Ἐλαιον. Ὁραῖον καὶ ἀρίστης ποιότητος καθαρὸν καὶ ἀμιγές, καὶ ἐν καιρῷ εὐφορίας ἀνέρχεται τὸ ποσὸν εἰς 200.000 περίπου ὀκάδας καὶ τότε γίγνεται καὶ μικρὰ τις ἐξαγωγὴ εἰς τὰς πέριξ νήσους· μεγίστη δὲ πρόνοια καὶ φροντίς ἤρξατο πρὸ ὀλίγων ἐτῶν νὰ καταβάλληται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐλαίας.

Ὄσπρια. Διαφόρων εἰδῶν καὶ μόνον πρὸς κατανάλωσιν τοῦ τόπου, οἷον κυάμους, φασούλια ἐκ τοῦ εἶδους τῶν νανοφυῶν, πιζέλια, ρεβύνθια, λαθύρους, καὶ τούτων ἐν καιρῷ ἀφορίας, γίγνεται ἀρκετὴ εἰσαγωγὴ καὶ

μάλιστα κυάμων καὶ φασουλίων ἐκ τοῦ εἶδους τῶν λοπίων.

Σύκα. Διάφορων εἰδῶν, ἡδύτατα καὶ λίαν εὐγεύστα· εἶνε ἐν τῶν κυριωτέρων καὶ καλλιτέρων προϊόντων τῆς νήσου, ἀλλὰ μόνον πρὸς τοπικὴν κατανάλωσιν· ἐξαγωγὴ οὔτε νωπῶν, οὔτε ξηρῶν γίγνεται· ἐκ τῆς ἀφθονίας, ὡς φαίνεται, ἄλλοτε τῶν σύκων καὶ ἐκ τῆς καλλιεργείας τῆς συκῆς ἐκλήθη καὶ ἡ νῆσος ὑπὸ τῶν Ὁθωμανῶν Ἰντζιρλί ἀδασί, ἦτοι νῆσος τῶν σύκων.

Ἀπίδια. Διαφόρων εἰδῶν ἀφθονα, ὠραῖα καὶ εὐχυμα, καὶ ἐν καιρῷ εὐκαρπίας γίγνεται καὶ μικρά τις ἐξαγωγὴ καὶ εἰς τὰς πέριξ νήσους.

Τσίκουδα. Ἐκ τῶν ὁποίων παράγουσιν οἱ κάτοικοι λαμπρὸν ἔλαιον καὶ χρήσιμον ἰδίως εἰς γλυκίσματα, σαλάτας καὶ πρὸς φωτισμόν. Ἐν καιρῷ χειμῶνος κατὰ τὴν πρωΐαν μάλιστα θρανόμενα ἐντὸς λιθίνου ἰγδίου γίνονται ἀντὶ τείου καὶ καφὲ κατὰ ἄλληλος καὶ δυναμοτικώτατος οἰκογενειακὸς ζωμὸς καλούμενος ἀγραμιτόζουμον, διότι ἐν τῇ γλώσσει τοῦ Νισυριακοῦ λαοῦ τὸ δένδρον τοῦτο καλεῖται Ἀγραμιτέα· ἀπὸ τινος μάλιστα χρόνου γίγνεται σκέψις πρὸς ἐμβολιασμόν τῆς Τσικουδιάς, τῆς ὁποίας βρῖθαι ἡ Νίσυρος, εἰς φιστικίαν, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἠρωτήθη καὶ ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀκαδημία παρὰ τινων. Εὐτύχημα μέγα ἔσεται τοῖς κατοικοῖς ἐὰν ἡ σκέψις αὕτη ἐπραγματοποιεῖτο.

Ζῶα. Μόνον βοῦς, ὄνος καὶ αἶγας τρέφει ἡ Νίσυρος· ἵπποι, ἡμίονοι, βούβαλοι δὲν ὑπάρχουσι, διότι ἔνεκα τοῦ πετρώδους ἐδάφους δὲν χρησιμοποιοῦνται. Ἐκ τῶν ἀγρίων οὐδὲν ὑπάρχει, ἐκ τῶν πτηνῶν μόνον ἡ πέρδιξ ἐπιπολάζει, διὸ καὶ ἡ περδικοθηρία εἶνε λίαν ἀγεπτυγμένη.

Τυρόν καὶ Μυζήθραν. Ὀλίγον μὲν ἀλλ' ἀμφοτέρα εὐγευστότατα καὶ ἠδύτατα.

Ἰχθύς. Διαφόρων εἰδῶν, εὐγεύστους καὶ παχυτάτους, τῶν ὁποίων οἱ κυριώτεροι καὶ διαφνημιζόμενοι εἰσὶν, ὁ σκάρος, ἡ συναγρίς, τὸ φακρί, ὁ ὄρφος, ἡ συμύρα, ὁ κέφαλος, ὁ μελάνουρος, ὁ σαργός, ὁ σκορπιός, ἡ γούπα, ἡ σμαρίς, ἡ πέρκη, ὁ χάνος, ἡ τρίγλη, ὁ κωβιδός καὶ ἄλλα.

Ἐκ τῶν ὀστρακοδέρμων, καὶ μαλακίων οἱ καρκῖνοι, τὰ κογχύλια, ὁ ἐχῖνος, αἱ πατελίαι, οἱ πολύποδες, αἱ σπηῖαι καὶ αἱ τευθίδες.

Πέτρι. Καὶ ἰδίως μυλόπετρας καὶ πορία καὶ πορσελάνην ἐκ τῆς ἀπέναντι αὐτῆς Ξηρᾶς νήσου Γιαλί. «Αὕτη ἡ νῆσος, λέγει ὁ Λουδοβίκος Λακρουά, παρῆγε τὰς καλλιτέρας μυλόπετρας γνωστὰς εἰς τὴν ἀρχαιότητα». Ὁ δὲ Πλίνιος ἀναφέρει ὅτι εὕρισκετο ἐν Νισύρω καθὼς καὶ ἐν Ρόδῳ εἰς ἀκανθώδης θάμνος καλούμενος ἀκανθόκλαδα, τοῦ ὁποίου ἐποίουν τινὲς συχνὴν χρῆσιν εἰς τὴν ἰατρικὴν. Ὁ ἀκανθώδης οὗτος θάμνος ὑπάρχει καὶ σήμερον, ὅστις καλεῖται ἐν τῇ ἰατρικῇ ἱερὰ ἀκανθα χρήσιμος εἰς τὰ στηθικὰ νοσήματα.

Ταῦτα εἶνε τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς Νισύρου· περὶ ἐγγχωρίου βιομηχανίας οὐδὲν δυστυχῶς ἔχομεν νὰ εἰπώμεν καὶ οὔτε φροντὶς οὔτε σκέψης περὶ αὐτῆς γίνεται.

Διοικήσεις.

Ἄφ' οὗ ἡ νῆσος κατὰ τὸ 1523 ἐπὶ Σουλτάνου Σουλεϊμάν τοῦ Α' ὑπέπεσεν ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν κυριαρχίαν, διοικεῖται μέχρι τῆς σήμερον ὑφ' ἑνὸς Μουδῆρου Ὁθωμανοῦ, τῇ συμπράξει ἄλλοτε μὲν τοῦ Δημάρχου καὶ τῶν προκρίτων, ἤδη δὲ τῇ συμπράξει ἑνὸς βοηθοῦ χρι-

στιανοῦ ἀμισθοῦ (Μουαθίνι) διορισθέντος ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως πρὸ δεκατριετίας καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ προΐσταμένου ἀντιπροσωπεύοντος τὸν Ἀρχιερέα καὶ δύο δικαστῶν ἐκλεγομένων κατὰ διετίαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἐργαζομένων ἀμισθί, ἐπικυροῦται δὲ ἡ ἐκλογή αὐτῶν ὑπὸ τῆς ὑποδιοικήσεως τῆς Κῶ καὶ μέχρι μὲν τοῦ 1867 ἡ Νίσυρος ὑπῆγετο πολιτικῶς ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ρόδου, ἔκτοτε δὲ ὑπάγεται ὑπὸ τὴν ὑποδιοίκησιν τῆς Κῶ τῆς ὑπαγομένης ὑπὸ τὴν Γενικὴν διοίκησιν τοῦ Ἀρχιπελάγους. Ἡ Νίσυρος κέκτηται τὰ ἴδια προνόμια, ἅτινα καὶ αἱ λοιπαὶ Νότιαι Σποράδες αἱ λεγόμεναι δωδεκάνησα, χορηγηθέντα αὐταῖς δι' Αὐτοκρατορικοῦ ἰραδὲ τοῦ Σουλτάν Μαχμουτ τοῦ Β', διὸ καὶ ὁ φόρος αὐτῆς εἶναι κατ' ἀποκοπὴν (Μακτοῦ) συγκείμενος ἀπὸ 32 χιλιάδας γρόσια ταμειακά, ἃ εἰσπράττονται ὑπὸ τῶν κατὰ καιρὸν Δημογερόντων ἐχόντων συνάμα τὴν ὑποχρέωσιν, ἵνα πληρῶνῃ ἕκαστος τὸ ἀναλογοῦν τῷ δήμῳ του ποσὸν κατὰ μῆνα εἰς τὸν Μουδῆρην λαμβάνων τὴν δέουσαν ἀπόδειξιν. Ἐκλέγονται δὲ οἱ κατὰ καιρὸν Δημογέροντες ὑπὸ τοῦ λαοῦ διὰ πλειονοψηφίας ἐν γενικῇ συνελεύσει γιγνομένη ἐντὸς τοῦ περιόλου τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ περὶ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου ἐκάστον ἔτους· μετὰ τῶν Δημογερόντων ἐκλέγεται καὶ εἰς πᾶρεδρος κρατῶν τὴν δευτέραν σφραγίδα καὶ εἰς γραμματεὺς καὶ 6 μέλη, ἅτινα ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πρώτου Δημογέροντος ἀποτελοῦσι τὸ Δημογεροντικὸν Συμβούλιον, ὅπερ δικάζει συμβιβαστικῶς ἀπάσας τοῦ δήμου τὰς ἀναφυομένας μικροδιαφορὰς καὶ ἰδίως τὰς ἀφορώσας τὴν γεωργίαν, καὶ ἡ κατὰ καιρὸν Δημογεροντία ἐν Νισύρῳ, παρ' ἅπασιν τοῖς δήμοις ἐκτελεῖ καὶ χρὴν δημάρχου (Πελετιέ). Λαμβάνει δὲ ὡς ἀνταμοιβὴν καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ὁ μὲν πρῶτος Δημογέρων τῆς πρωτευσούσης γρ. 1100 μὲ

μετζήτιον 22,5, ὁ δὲ δεύτερος 300 καὶ ὁ γραμματεὺς 500, τὰ δὲ λοιπὰ μέλη εἶναι ἀμισθα, καὶ εἰς τοὺς ἐτέ-
ρους δῆμους ἀναλόγως. Ἐκτὸς δὲ τῆς εἰρημένης ἀμοι-
βῆς ἔχουσι καὶ ἄλλα τινὰ εἰσοδήματα ἐκ τε τῶν γενομέ-
νων πωλητηρίων καὶ ἐκ τῆς ἐπικυρώσεως διαφόρων ἐγ-
γράφων· σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι πρὸ τοῦ 1864 ἡ Νίσυ-
ρος, ὡς καὶ ἅπασαι αἱ προνομιοῦχοι νῆσοι, εἶχον Δη-
μαρχίαν, ἥτις ἔνεκα τῶν τότε γενομένων μεταρρυθμίσε-
ων ἐν ταῖς Νοτίαις Σποράσιν ἀντεκατέστη ὑπὸ Δημογε-
ροντίας.

Θρησκευτικῶς ἡ Νίσυρος ὑπάγεται ὑπὸ τὴν πνευμα-
τικὴν διοίκησιν τοῦ Μητροπολίτου Ρόδου εἰκοστέῃ
τρίτῳ ἐν τῇ πρώτῃ σειρᾷ τοῦ Συνταγματείου, ὅστις ἀν-
τιπροσωπεύεται, ὡς ἔρρεθη, ἐν τῇ νήσῳ ὑπὸ τοῦ κα-
τὰ καιρὸν Ἐγχομένου τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Σπυλαια-
νῆς· ἐπισκέπτεται δὲ τὴν νῆσον ὁ Μητροπολίτης ἅπαξ
τοῦ ἔτους συνήθως κατὰ τὸν Ἰούλιον καὶ διαμένει ἐν
αὐτῇ ἐπὶ μῆνα περίπου καὶ ἀφ' οὗ τελέσῃ τὴν νενομισμέ-
νην λειτουργίαν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ, συγκροτεῖ
γενικὰς συνελεύσεις, ἐν αἷς ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ
διὰ πλειονοψηφίας ἅπασαι αἱ κοινοτικαὶ ἀρχαί, ἀφ' οὗ
προηγουμένως ἐκλεγῆ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέλεξιν τῶν λο-
γαριασμῶν τῶν προκατόχων, λαμβάνει δὲ Ἀρχιερετικὴν
ἐπιχορήγησιν γρ, 4600 μὲ μετζήτιον 22,5 καὶ ἐκ τῶν
τοιῶν δῆμων ἀναλόγως.

Καίτοι ἡ Νίσυρος ἔμεινεν ἥσυχος κατὰ τὴν Ἑλληνι-
κὴν ἐπανάστασιν, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ μένῃ καὶ ἐν
τελῶς ἀμείμνος καὶ ἀπαθής, διότι ἀπὸ καιροῦ εἰς
καιρὸν ἀνεφαίνετο ὁ Ἑλληνικὸς στόλος εἰς τὰ ὕδατά
της· διὸ οὐχὶ μόνον πολλοὶ θεληματικῶς ἐπέβαινον
τοῦ στόλου καὶ ἀμισθὶ εἰργάζοντο ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος,
ἀλλὰ καὶ πολλὰκις ἐφωδίαζον αὐτὸν μὲ τὰ ἀναγκαί-

οὖντα τρόφιμα καὶ λοιπὰ χρειώδη, ὡς τοῦτο καταφαί-
νεται ἐν τινι ἐγγράφῳ εὑρεθέντι ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ
Μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς τινα τῶν τότε προ-
χόντων ἀποστελλόμενον εἰς τὴν ἐν Πελοποννήσῳ ἔθνο-
συνέλευσιν, καὶ τοῦ ὁποίου παρατίθημι ἐνταῦθα ἀκρι-
βὲς ἀντίγραφον.

Τ. Σ.

αδιακογεώργιος παύλου ἐστάθη ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν πα-
τρίδα μας ἄνθρωπος τίμιος, καὶ πιστὸς καλὸς πατριώ-
της, καὶ παλῆος προεστὸς· ἐδούλευσε τὴν πατρίδα μας
εἰς κερὸν τῆς προτογερικῆς του, καὶ ἐμείναμεν ὅλοι
εὐχαριστιμένοι ὅταν ἐκατέβη πρὸς ἡμᾶς ὁ Ἑλληνικὸς
στόλος, ἐφάνη ὁ πρῶτος Ἕλληναί τε ὄντας τότε προεστὸς
τῆς νήσου ἔδραξε ἄκρον ζήλον διὰ τὸ γένος· τώρα δὲ πάλιν
ἐπὶ τῇ τῷ ἐκάλεσεν ὁ κερὸς διὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς πελω-
πόννησον πρὸς τὴν ὑπερτάτην διοίκησιν τοῦ γένους ἡ-
μῶν, μαρτυροῦμεν αὐτὸν ἐνγράφως τίμιον πιστόν, καὶ
τοῦ γένους καὶ τῆς πατρίδος ἡμῶν· ὅθεν εἰς ἐνδιξιὶν τοῦ
ἐδόθη τὸ παρὸν ἐνσφραγιστον.

α η κ γ Ἰανουαρίου κ. ε.

ἅπαντες οἱ ἐν τῆς νήσῳ νισύρω οἰ-
κοῦντες ἀδελφοὶ Χριστιανοί.

ὑγούμενος τῆς παναγίας ἐπιβεβεῶ.

μανόλι ρεῖσης καζιλέρις κατὰ καιρὸν ἐπιβεβεῶ.

Πολλιχρόνις καζιλέρις ἐπιβεβεῶ

διακὸ μιχάλις πετροντζος καζιλέρις καὶ
γραμματικὸς κατὰ κερὸν ἐπὶ βεβεῶ.

τὸ παρὸν ἐπαρρησιάζηται παρὰ τοῦ Κυρίου γεωργίου παύ-
λου εἰς τὸ μινιστέριον τῶν ἐσωτερικῶν τὸ ὁποῖον ἐπιβε-
βαιούται καὶ τῇ σφραγίδι τοῦ μινιστερίου τούτου.

ἐν ἄστρει τῇ 13 Μαρτίου 1823.

(Τ. Σ) Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ μινιστερίου τῶν ἐσωτερικῶν
Ἰωάννης Θεοτόκης.

Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὸ πέρασ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως αἱ μικραὶ νῆσοι αἱ ἀποτελοῦσαι τὸ δουκάτον τοῦ Ἀρχιπελάγους Ἰκαρία, Ἀστυπάλαια, Πάτμος, Λέρος, Κάλυμνος, Νίσυρος, Τήλος, Σύμη, Χάλκη, Καστελόριζος, Κάρπαθος, καὶ Κάσος, αἱ λεγόμεναι δωδεκάνησοι δὲν ἐγένοντο δορυάλωτοι, ἀλλ' ἐκουσίως καὶ εἰρηνικῶς προσσητῆθησαν καὶ πάλιν εἰς τὴν Τουρκικὴν Αὐτοκρατορίαν τὸ 185, διὰ τοῦτο ὁ εὐκλεὴς Σουλτὰν Μαχμουτ ὁ Β' εὐηρεσθήθη νὰ χορηγήσῃ αὐταῖς τὸ προνόμιον τῆς μαχοῦς ἐπὶ ὑποτελείᾳ ἀποκεκομμένου φόρου ἑτησίως πληρονομένου εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ρόδου, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ πάλιν ὡς καὶ πρότερον ὑπήχθησαν.

Ἐνταῦθα πρέπει μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἐνδομύχου εὐγνωμοσύνης νὰ καταχωρήσωμεν τὸν Αὐτοκρατορικὸν Ἰραδὲν τοῦ Σουλτὰν Μαχμουτ τοῦ Β' τὸν ὀρίζοντά τὰ προνόμια τῶν εἰρημένων δωδεκανήσων Νοτίων Σποράδων ὡς ἐξῆς.

(Τ.Σ.) « Ἡγεμῶν τῶν ἠγεμόνων μέγας τῶν μεγάλων καὶ περικλεῶν ἐξουσιαστῶν Κύριος ὑψηλότατος καὶ λαμπρότατος κ. τ. λ. . . . »

Ὁ πλείστω ἐλέει τοῦ ὑψίστου συμβουσιλεύει διορισθεὶς ὑπάτος καὶ ἐξουσιαστής τῆς Ρόδου καὶ τοῦ Ἀρχιπελάγους.

Περνούστατέ μοι Σουκρῆ πασσά διαιωνισθεῖν ἢ εὐδαιμονία σου. Διὰ τοῦ παρόντος ὑψηλοῦ προσκυνητοῦ ὀρισμοῦ γνωστὸν ἔστω σοι ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει νήσων Ἰκαρίας, Πάτμου, Λέρου, Καλύμνου, καὶ τῶν λοιπῶν Σποράδων νήσων (πλὴν τῆς Κῶ καὶ Ρόδου) καὶ πρότερον μὲν ἐπεφορτίζοντο μὲ παντοειδῆ βάρη καὶ

παιδείας μὴ διαφυλαχθέντες κατὰ τὸ πρέπον, τελευταῖον δὲ πολλὰ ἔπαθον ὑπὸ τῶν ἀναφανέντων πλοίων τῶν κακούργων καὶ κακοποιῶν ἀνταρτῶν καὶ πειρατῶν ἀφανισθέντες.

Ταῦτα πάντα ἔφθασαν εἰς τὰς βασιλικὰς ἀκοάς μου· ἐπειδὴ δὲ ὅσοι τῶν ἐν τῇ ὑψηλῇ βασιλείᾳ μου ὑπηκόων δεικνύουσιν ἀφοσίωσιν καὶ εἶνε στερεοὶ ἐν τῇ ὑποταγῇ καὶ ὑπακοῇ πρὸς τὸ βασιλῆιον κράτος μου, ὡς καὶ οἱ κάτοικοι τῶν πτωχῶν καὶ ξηρῶν τούτων νήσων, οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ ἀναπαύωνται ἡσύχως ἐπὶ τῶν στρωμνῶν τῶν ὑπὸ τὴν αὐτοκρατορικὴν εὐεργετικὴν μου σκέπην, διαφυλαττόμενοι ἀπὸ πάσης καταπίεσεως κατὰ τὴν πανεὐφήμῳ ἀγαθοποιᾷ βασιλικῇ μου ἀπόφασιν, καὶ ἐπειδὴ δηλονότι αἱ νῆσοι αὗται ὑπόκεινται ἔκπαραλοι ὑπὸ τὴν Ρόδον διατελοῦσαι πισταὶ καὶ ἀφωσιωμένα ὑποτελεῖς τῷ ὑπερόχῳ μου Κράτει, διὰ ταῦτα δίκαιον εἶνε ἵνα ἀξιωθῶσι τῆς βασιλικῆς εὐσπλαχνίας καὶ μεγαλοδαρίας μου πρὸς ἀνάπαυσιν αὐτῶν.

Πρὸς δεβαίωσιν οὖν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν διατάσσω ἵνα τοῦ λοιποῦ πληρῶνουσιν ἐτησίως εἰς πρέπουσαν ποσότητα τὸν φόρον αὐτῶν κατ' ἀποκοπὴν χωρὶς νὰ ἐνοχλῶνται δι' ἕτερόν τι, διαφυλάσσωνται δὲ ἀπὸ πᾶν βάρους καὶ ἐνόχλησιν καὶ ἀπὸ τῶν κακοποιῶν ἀνταρτῶν καὶ πειρατῶν, τουθ' ὅπερ καὶ τὸ μᾶλλον χρειῶδες.

Οὕτω δὲ οἱ ἐν ταῖς προμνησθείσαις νήσοις κατοικοῦντες ἐν ὅσῳ διατελοῦσι στεργοὶ ἐν τῇ εὐθείᾳ ὑποταγῇ μου θέλουσι πληρῶνει ἐτησίως φόρον κατ' ἀποκοπὴν δι' ὄλων ἐν γένει, γρόσια ἑκατὸν ὀγδοῖντα χιλιάδας, τὴν ποσότητα δὲ τούτων θέλουσι διαμοιρασθῆ ἀναλόγως τῆς καταστάσεως καὶ τῶν δυνάμεων ἑκάστης νήσου ἀληθῶς καὶ δικαίως, καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης Μαρτίου αἰσίου τρέχοντος ἔτους θέλουσι στέλλει οὕτως εἰς δύο δόσεις πρὸς

τοὺς ἐξουσιαστὰς τῆς Ρόδου, οἵτινες καθῆκον ἔχουσι νὰ προφυλάττωσιν αὐτοὺς ἀπὸ πάσης κακουργίας καταπίεσεως καὶ δολιότητος. Ἐπίσης διὰ τοῦ ὑψηλοῦ τούτου ὀρισμοῦ μου γνωστοποιῶ ὅτι οἱ ἐξουσιασταὶ τῆς Ρόδου ἢ εἴ τις ἄλλος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὰ πραγματὰ των, ἀλλ' αἱ συμπίπτουσαι ποινὰὶ καὶ ἰδιωτικαὶ ὑποθέσεις των, μὲ τὴν γνώμην καὶ βουλὴν των κατὰ τὰ τοπικά των θέλουσι τακτοποιεῖσθαι καὶ περατοῦσθαι, ταυτοχρόνως θέλουσιν ἀποστέλλει ἀντιπροσώπους εἰς Ρόδον ἐκλεγομένους ὑπὸ τῶν ἰδίων ὑπηκόων τῆς κραταιᾶς βασιλείας μου ἄνδρας πιστοὺς καὶ καλοκαγάρθους ἵνα προστατεύωσι τὰς συμπιπτούσας ὑποθέσεις των.

Ἐπὶ τούτῳ ἐξεδόθη ὁ εὐκλεὲς κοσμημένος λαμπρὸς αὐτοκρατορικὸς ὀρισμὸς μου καὶ σοὶ παραγγέλω νὰ ἐνεργήσῃς καὶ κινήθῃς κατ' αὐτόν. Σὺ λοιπὸν ἔνδοξέ μου βεζύρη γίνωσκε ὅτι, ἐπειδὴ οἱ προμνησθέντες νησιῶται δὲν εὐρέθησαν εἰς ἐνάντια κινήματα ἀλλὰ μένουσι πιστοὶ εἰς τὸ ἐκ προγόνων **Ραγιαλέκιον** καὶ ὑποταγὴν θέλουσι πληρῶναι ἐτησίως εἰς δύο δόσεις (κατ' ἀποκοπὴν (μαχτοῦν) τὸν φόρον αὐτόν, παραδίδοντες αὐτόν ἐγκαίρως πρὸς ἐσέ, οὐδεμία δὲ ἑτέρα ἐνόχλησις δύναται νὰ γίνῃ πρὸς αὐτοὺς ἢ ἐκ μέρους σου ἢ ἐκ μέρους ἄλλων, ἀλλὰ μόνον ὑπεράσπισις ὡς πρὸς τοὺς κακοποιοὺς κουρσάρους. Γίνωσκε ταυτοχρόνως ὅτι αἱ συμπίπτουσαι αὐτῶν ὑποθέσεις θέλουσι τακτοποιεῖσθαι καὶ τελειοῦσθαι τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν βουλῇ ὑπὸ τῶν ἐτησίως ἐν δῆμοσίᾳ συνελεύσει ἐκλεγομένων ὑπ' αὐτῶν, περὶ ὧν θέλουσι σὲ εἰδοποιεῖ, ὡς καὶ περὶ τῶν ἐν Ρόδῳ μελλόντων διατρίβειν ἐπιτρόπων των, γεννηθήτωσαν δὲ ἀντιγράφα δεύτερα καὶ δοθήτωσαν εἰς χεῖρας τῶν προμνησθέντων πιστῶν ραγιάδων μου ἵνα καὶ οὗτοι ἔχωσιν γνῶσιν τοῦ ὑψηλοῦ καὶ εὐεργετικοῦ μου τούτου ὀρισμοῦ.

Αὕτη εἶνε ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ αὐτοκρατορική μου θέλησις, γίνωσκε λοιπὸν ταῦτα καὶ ἐνήργει συμφώνως, ἀφιστάμενος πάσης ἐναντιότητος.

Ἐπὶ τοῦτω δὲ ἐξεδόθη τὸ παρὸν ἱερὸν μου θέσπισμα καὶ διατάττω ἵνα ὅπου εὐρεθῆ ὑπακούητε εἰς αὐτό.

Οὕτω γίνωσκε καὶ εἰς τὸ βασιλικὸν ἱερὸν σημεῖον πείθου. Ἐν Ἐδρα τῆς αὐτοκρατορίας 15 Δεκεμβρίου Ἐβδὴ ἔτος 1251 (Ἑλληνιστὶ 1835)

Ἱερατικὴ Κατάστασις.

Ἡ Νίσαυρος πρὸ ἐξηκονταετίας διετελεῖ ὑπὸ τὴν ἀχλὺν τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀμαθείας, καὶ οὐδὲν δημότιον ἴσχυοιεν ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ, ἀλλ' ἰδιῶται τινὲς γραμματοδιδάσκαλοι ἐδίδασκον τοὺς παῖδας ἐν τοῖς κατωγείοις τῶν οἰκιῶν ἔχοντες ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιάσπατον καὶ ἀχώριστον σύντροφον τὴν φάλαγγα καὶ τὴν νευρώδη μαστίγα, ἕκαστος δὲ μαθητῆς ἐπλήρωνε δίδακτρα συνιστάμενα ἀπὸ 20 ἕως 30 γρόσια ἑτησίως. Ἐδιδάσκετο δὲ ὁ μαθητῆς κατ' ἀρχὰς τὴν φυλλάδα ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ «Σταυρὲ βοήθει μοι», κατὰ τὰ «ἐκ Θεοῦ ἀρχεσθαι καὶ εἰς Θεὸν ἀναπαύεσθαι». μετὰ τὴν φυλλάδα προὔβιβαζεν εἰς τὸν Ὀκτώηχον, εἶτα εἰς τὸ ψαλτήριον καὶ τέλος εἰς τὸν ἀπόστολον· μεγίστη δὲ πανήγυρις ἐτελεῖτο ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μαθητοῦ ὑπὸ τῶν γονέων, ὅτε τὸ πρῶτον ἔλεγεν ὁ υἱὸς αὐτῶν τὸν ἀπόστολον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἢ ἕκονοι ἀρχεῖ καὶ μάλιστα τὰ μεγαλυνάρια τῶν Χριστογεννῶν, παρέθετον δὲ καὶ τράπεζαν πλήρη τιγανητῶν, ἐγγύτων καὶ διαφόρων ἄλλων τραγημάτων, ἑορτάζοντες συνάμα τὴν ἐκ τοῦ σχολείου ἀποφοίτησιν τοῦ υἱοῦ τῶν.

Ἄλλὰ κατὰ τὸ 1848 ἀνεφάνη ἐν τῷ στερεώματι τῆς Νισύρου ὡς ἀστὴρ φαεινός, ὁ Κωνσταντῖνος Ξένος ὁ

εὐφραδῆς καὶ δεινὸς ἐκεῖνος Ἑλληνιστῆς, ὁ πιστὸς μὲν μαθητῆς τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Ἄνδρῳ διδάσκοντος τότε Θεοφίλου Καίρη, οὐχὶ δὲ καὶ ὀπαδὸς τῶν δογμάτων του ὅστις προσκληθὴς ἀνέλαβε τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων, μάρτυρες τῆς τε εὐφραδεΐας καὶ λίαν εὐμεθοῦδος αὐτοῦ διδασκαλίας ἔστωσαν οἱ ἐπιζῶντες τινὲς εἰσέτι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀλλ' αἱ ἠθικαὶ καὶ ὑλικάι περιπέτειαί, ὁ λίαν ἐλεύθερος χαρακτῆρ αὐτοῦ καὶ ὁ ἐκ τούτων πλάνης τοῦ ἀνδρὸς βίος ἐγένοντο μέγα κώλυμα εἰς τὴν διαχαραχθεΐσαν νέαν πνευματικὴν σταδιοδρομίαν τῆς νήσου διὸ καὶ ἐπῆλθε πάλιν ἡ προτέρα κατάστασις.

Ἄλλὰ κατὰ τὸ ἔτος 1865 ἤρξατο ἡ Νίσυρος ἀμιλλωμένη ταῖς λοιπαῖς Νοτιάις Σποράσι, διὸ προσκληθεὶς ὁ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένων καὶ ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς Θράκης καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου εὐδοκίμως διδάσκων τὴν τότε ἐν χρήσει εἰς ἅπαντα τὰ ἐκπαιδευτήρια μέθοδον τοῦ Κορκῶνη, ὁ ἐλλόγιμος Ἰωάννης Λογοθέτης ἀνέλαβεν τὴν διδασκαλίαν καὶ πνευματικὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς Νισυριακῆς γεωλαίας, ἐξ οὗ καὶ χρονολογεῖται ἡ ἴδρυσις διαρκοῦς δημοτικῆς σχολῆς καὶ νέα ἐποχὴ δράσεως πρὸς τὴν ἠθικὴν σταδιοδρομίαν τῆς νήσου, διὸ καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀφίξεως τοῦ ρέκτου τούτου ἀνδρὸς ἰδρῦθη τετρατάκτος δημοτικὴ σχολὴ κατὰ τὸ σύστημα τῆς λεγομένης ἀλληλοδιδασκικῆς μεθοῦδος δίτακτος καὶ ἐνίοτε τρίτακτος Ἑλληνικῆς σχολῆς, ἐν ἣ πάντες οἱ σήμερον λόγιοι καὶ διαπρεπέστεροι Νισύριοι ἐξεπαιδεύθησαν, μεταξὺ τῶν διδασκάντων ἐν τῇ Ἑλληνικῇ σχολῇ συγκαταριθμεῖται καὶ ὁ γράφων ταῦτα, οὔτινος οἱ πλεῖστοι σήμερον ἐν ταῖς ἐπιστήμαις, ἐμπορίῳ, πολιτείᾳ καὶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐπαγγέλμασιγ εὐδοκιμοῦντες καὶ διαπρέποντες

Νισύριοι εἰσι μαθηταί. Τοιαύτης οὐσης τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς καταστάσεως ἄλλοτε ἐν τῇ νήσῳ, σήμερον ὅμως δύναται νὰ καυχηθῆ, ὅτι ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν οἰκονομικῶν αὐτῆς παράγαγεν ἰκανὸν ἀριθμὸν λογίων, ἐπιστημόνων, ἐμπόρων καὶ λειπῶν.

Καὶ τὸ μὲν Μανδράκιον ἀνέδειξε κληρικούς Ἱερομονάχους τοὺς ἐξῆς. Τὸν κατ' ἐξοχὴν Ἀρχιμανδρίτην Γρηγόριον Δεληγεώργην, ὅστις, ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ ἴδια κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως διατελέσας ἐφημέριος τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ Βασιλικῷ ναυστάθμῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἰδρυθέντος χάριν τῶν ἐν αὐτῷ ἐργαζομένων καὶ καταδεδικασμένων ὀρθοδόξων Ἑλλήνων καὶ ἐφελκύσας ἔνεκα τῆς καλῆς καὶ εὐαγώγου συμπεριφορᾶς του τὴν εὐνοίαν τῆς τότε Βασιλίσσης πολλὰ τὰ καλά προσεπορίσατο ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ὀρθοδόξοις. Τὸν Ἱερομόναχον Γερμανὸν Φασουλαρίδην, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη διατελέσας Ἠγούμενος ἐν τοῖς μοναστηρίοις τῆς Ρωσσίας καὶ Βλαχίας ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν πατρίδα του φέρων μεθ' ἑαυτοῦ οὐκ ὀλίγα φλωριά, ἅτινα μετὰ τὸν θάνατόν του περιῆλθον εἰς τοὺς πολλοὺς καὶ μέχρι τοῦδε ζῶντάς τινας κληρονόμους αὐτοῦ. Τὸν Νεκτάριον Καραγιάννην τὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη διατελέσαντα ἠγούμενον ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Κρηνοῦ τῆς νήσου Καρπάθου καὶ αὐτόθι ἀποθανόντα, τὸν Νεόφυτον Ἱερομνήμονα καὶ τὸν Μακάριον Παπᾶ Ἰωάννου, ἀμφότεροι εὐδοκίμως διηύθυνον καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὰ τοῦ μοναστηρίου τῆς πατρίδος τῶν, ἀλλ' ὁ δεύτερος προσκληθεὶς ἐπισήμως ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐν Σύμῃ Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν τῆς ἐπιλεγομένης τοῦ Πανορμίτου διετέλεσεν ἠγούμενος μέχρι θανάτου. Τὸν Ἀρχιμανδρίτην Κύριλλον Χριστοφορίδην τὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη

διαπρέψαντα ὡς ἱεροδιάκονον ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἤδη εὐδοκίμως καὶ λυσιτελῶς διευθύνοντα τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς πατρίδος του καὶ ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύοντα τὸν Μητροπολίτην Ρόδου, διὸ καὶ ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἀνταμοίβουσα τὰς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους ὑπηρεσίας ἐπαραιομοφόρησεν αὐτὸν. Τὸν ἱερέα Δημήτριον Οἰκονόμον τὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν διαφόροις συνοικίαις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ πόλεσι τῆς Θράκης εὐδοκίμησαντα ἀπέθανε δὲ ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του ἐν τῷ μεγάλῳ Τσεκμετζὲ τῆς Ἐπισκοπῆς Μετρῶν καὶ Ἀθύρων. Τὸν πρωτοσύγκελον Νεόφυτον Σακελλαρίδην πρὸ ἐτῶν ἀποκατασταθέντα ἐν Λιβισίῳ τῆς Μάκρης καὶ πολλακίς ἀντιπροσωπεύοντα τὸν Ἅγιον Πισειδίας ἀπουσιάζοντα καὶ ἤδη εὐδοκίμως διέποντα τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Μακραιῶν. Τὸν ἀρχιμανδρίτην ἀθανάσιον Βροντάλαλον προϊστάμενον τῆς ἐν Θεραλείοις Ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Τὸν φέρελπιν φοιτητὴν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς Ἐμμανουὴλ Ἰ. Καρπαθίου.

Ἐπιστήμονας Ἱατροὺς. Τὸν Δημόκριτον Ξένον, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἐκ Νισύρου διδάκτωρ τῆς Ἱατρικῆς, ἐτύγχανε δὲ καὶ ἐγκυκλοπαιδιστῆς ἄριστος, δημοτικώτατος καὶ ἀφιλοκερδέστατος, ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐξήσκησε τὴν φιλάνθρωπον ἐπιστήμην ἐν τῇ πατρίδι του, ἐτελεύτησε δὲ πρὸ 4 ἐτῶν πτωχότατος.

Τὸν Πανταλέοντα Σακλαρίδην, ὅστις μετὰ τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του, ἐξήσκησε τὴν ἱατρικὴν εἰς διάφορα μέρη καὶ ἰδίως ἐν ταῖς νήσοις τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ τῆς Κουτάλεως τῆς Προποντίδος, εἶτα μεταβὰς εἰς Παρισίους ἐπὶ διέτιαν ἐγένετο εἰδικὸς γυναικολόγος καὶ μαιευτῆρ, καὶ ἤδη οὐχὶ μόνον εὐδοκίμως καὶ ἐπιτυχῶς πρὸ ἐτῶν ἐξασκεῖ ἐν Κωνσταντι

νοπόλει τὸ ἔργον του ἀλλὰ καὶ διαπρέπει ἐν τῇ ὁμογενείᾳ. Τὸν Μιχαὴλ Παρθενιάδην καὶ Νικόλαον Ἀνδριωτᾶ κην, ἀμφότεροι γνωστότατοι ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον καὶ μεγίστην τὴν ὑπόληψιν χαίροντες, οἵτινες περᾶναντες τὰς ἐν Ἀθήναις ἐπιστημονικὰς αὐτῶν σπουδὰς καὶ τελειοποιήσαντες αὐτὰς ἐπὶ διετίαν ἐν Παρισίοις ἀπεκατεστάθησαν πρὸ ἐτῶν ἐν τῇ νήσῳ Κῶ, ἐνθα ἦδη τιμῶσι τὴν πατρίδα αὐτῶν Νίσυρον ὡς ἐπιστήμονες καὶ ὡς πολῖται· ὁ δὲ Νικόλαος Ἀνδριωτᾶκης πρὸ τῆς ἐν Κῶ ἀποκαταστάσεώς του εἰργάσθη ὡς ἐσωτερικὸς Ἱατρός ἐν τοῖς Ἐθνικοῖς Νοσοκομείοις· ἠγόρευσεν ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου Παρνασσοῦ καὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, καὶ ἐξέδοτο τύποις τὰς περὶ χολέρας καὶ νοσοκομείων αὐτοῦ πραγματείας, ἐδημοσίευσεν εἰς διάφορα ἡμερολόγια καὶ ἔφημερίδας ἄσματα καὶ ἦθη καὶ ἔθιμα τῆς πατρίδος του. Τὸν Μιλτιάδην Λογοθέτην, ὅστις τὰ τοῦ Ἱπποκράτους τελείως διακούσας ἐν Ἀθήναις, ἦδη ἐπὶ τετραετίαν ἐξασκεῖ εὐδοκίμως τὴν Ἱατρικὴν, ὡς δημοτικὸς Ἱατρός ἐν τῇ πατρίδι, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξήσκησε ταύτην ἐπὶ ἓν ἔτος ἐν Φιλαδέλφειᾳ. Τὸν Δημήτριον Μπαλαλᾶν, ὅστις πρὸ τριετίας ἀποπερατώσας τὰς ἐν τῷ ἄστει τῆς Παλλάδος Ἱατρικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς σπουδὰς του καὶ ἐπὶ ἔτος ἐξασκήσας αὐτὰς ἐν Αἰγύπτῳ προσελήφθη πρὸ διετίας περίπου Ἱατρός εἰς ἐν ἐκ τῶν ταχυπλόων ἀτμοπλοίων τῆς Ἀγγλοαιγυπτιακῆς ἀτμοπλοικῆς εταιρίας. Τοὺς φερέλπιδας φοιτητὰς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Μιχαὴλ Πασκάλ, καὶ Γεώργιον Πασχαλίδην. Ἐπιστήμονας δὲ φαρμακοποιούς τὸν Νικόλαον Π. Κατινᾶν πτύχιούχον τῆς Αὐτοκρατορικῆς Φαρμακευτικῆς Σχολῆς.

Νομικοὺς. Τὸν Μιχαὴλ Γενᾶν, ὅστις πρὸ ἐτῶν περᾶνας τὰς νομικὰς ἐπιστημονικὰς σπουδὰς του ἐν Ἀ-

θήναις ἐξασκεῖ ἤδη τὰ τῆς Θέμιδος ἐν τῷ Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης. Τὸν Κωνσταντῖνον Μεζάν, ὅστις μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους σχολῆ ἐγκυκλίων σπουδῶν του εἰδίδαξεν εἰς διάφορα μέρη, ἀλλ' ὀρεγόμενος ὑψηλοτέρων ἐπιστημονικῶν γνώσεων ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας πρὸ ὀκταετίας καὶ ἐνεγράφη ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ πρὸ τριετίας δὲ προσελήφθη γραμματεὺς τῆς Λαϊκῆς Τραπεζῆς.

Διδασκάλους. Τὸν Κωνσταντῖνον Ξένον τὸν ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Καίρου σπουδάσαντα καὶ πρὸ πολλοῦ ἀποβιώσαντα ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ· εἰδίδαξε σχεδὸν ἐν ταῖς πλείσταις Νοτιαῖς Σποράσι καὶ ἰδίως ἐν Σύμῃ καὶ Καστελορίζῳ καὶ ἐν τῷ γυμνασίῳ Κυδωνιῶν. Μετὰ τὴν εἰς βασιλεῖον ἀνακήρυξιν τῆς Ἑλλάδος κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐστάλη εἰς Ἄνδρον ὁ Κωλέττης διὰ νὰ ἐκλέξη ἐκ τῆς τότε ἀκμαζούσης σχολῆς τοῦ Θεοφίλου Καίρου δύο ἐκ τῶν εὐδοκιμωτέρων μαθητῶν διὰ νὰ σταλῶσιν εἰς Εὐρώπην πρὸς ἐκμάθησιν τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης, καὶ ἀφ' οὗ ἐπιστρέψωσιν νὰ φανῶσι χρήσιμοι εἰς τὸ νεοσύστατον βασιλεῖον, καὶ ὡς τοιοῦτους μὲν καταλλήλους ὑπέδειξεν ὁ Καίρης τὸν Νικόλαον Καλλισπέρην ἐκ Καλύμνου καὶ τὸν Κωνσταντῖνον Ξένον ἐκ Νισύρου· ἀλλ' ὁ φιλόπατρις Ξένος ἀποποιηθεὶς τῆς τοιαύτης προτιμῆσεως ἀπῆντησεν στωϊκῶς, «ὅτι θέλει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πατρίδα του διὰ νὰ μεταδώσῃ τὰ φῶτα». Ἐστάλη λοιπὸν τότε μόνον ὁ Νικ. Καλλισπέρης, ὅστις καὶ ἐγένετο εἰς ἐκ τῶν ἀνωτέρων πολιτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Τὸν Ἰωάννην Λογοθέτην ἀπόφοιτον τῆς Μεγάλῃς τοῦ Γένους Σχολῆς, εἰδίδαξεν ὡς προεργεθῆναι, εἰς διάφορα μέρη καὶ ἐν τῇ πατρίδι του, τὴν ὁποῖαν ὑπερήσπισε καὶ πολλάκις διὰ τοῦ τύπου καὶ δι' ἐκθέσεων πρὸς τὰς πολιτικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἀρ-

χάς, ἐποίησε δὲ καὶ διάφορα ποιήματα εἰλημμένα ἐκ τῶν ἐθίμων, διαίτης καὶ περιπετειῶν τῆς πατρίδος του, μεταξὺ τῶν ὁποίων διαπρέπει ἡ ἀλλαξοπιστήσασα Ἐλένη Χαστᾶ, τῶν ὁποίων δυστυχῶς ἡ μέτριοφροσύνη τοῦ ἀνδρός δὲν ἐπέτρεψε τὴν δημοσίευσιν, ἥδη δὲ ἐμπορεύεται ἐν τῇ ἀπέναντι τῆς Νισύρου Κνίδῳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸν Γεώργιον Παπαδόπουλον τελειόφοιτον τῆς μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ διαιτῆ τῆς φιλολογίας τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἐδίδαξεν ἐπὶ τριακονταετίαν εἰς διάφορα μέρη τῆς Τουρκικῆς Ἀυτοκρατορίας, ἐξ ὧν 15 ἔτη συνεχῶς ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Χάσκιοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ 10 ἐν τῇ πατρίδι του κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ἐβραβεύθησαν πολλάκις τὰ περὶ Νισύρου γλωσσικὰ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐν τῷ Ζωγραφείῳ διαγωνίσματι, ἐσχολίασε τὸν περὶ παίδων ἀγωγῆς τοῦ Πλουτάρχου λόγον, συνέταξε καὶ τὴν παρούσαν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του. Τὸν Δημήτριον Οἰκονομίδην τελειόφοιτον τῆς ἐν Χάλκῃ Ἐμπορικῆς Σχολῆς, ὅστις μόλις τριακονταετῆς ἀπέθανε πρὸ ἐτῶν ἐν Σουλινᾷ ἐξασκῶν τὰ διδασκαλικά αὐτοῦ καθήκοντα ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν. Τὸν Ἰωάννην Φασούλαριδην τελειόφοιτον τοῦ Διδασκ. Ἀθηνῶν διδάξαντα ἐπὶ πολλὰ ἔτη εὐδοκίμως ἐν τῇ πατρίδι του.

Τὸν Γεώργιον Τραμπούλην καθηγητὴν τῶν Γαλλικῶν ἐν τῷ Ὀθωμανικῷ Γυμνασίῳ τῆς Μυτιλήνης καὶ ἐπόπτην τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἕνεκα τῆς εὐδοκίμου καὶ ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων αὐτοῦ παρεσημοφορήθη ὑπὸ τῆς Ἀυτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως. Τὸν Μιχαῆλ Κούλεην τὸν πρὸ τριετίας ἐν τῷ Κονῆ τῆς Βιθυνίας ἀποθανόντα ἐν τῇ ἐξασκήσει τὸ ἔργου του, καὶ τὸν μόνον καλλιτέχνην Γεώργιον Σακλαρίδην συνε-

χίζοντα εἰσέτα τὰς σπουδὰς του ἐν τῇ ὡραίᾳ τέχνῃ τῆς ζωγραφικῆς εἰς τὸ Μόναχον τῆς Γερμανίας καὶ τὸν τελειόοιτον τοῦ ἐν Κων/πόλει Ζωγραφείου Λυκείου. Τὸν Νικόλαον Λογοθέτην γεωπόνον ἀποκατασταθέντα ἐν Σίμῃ. Τὸν φέρελπιν Μιχαὴλ Ἐμμ. Παρθενιάδην τελειόφοιτον τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐμπορ. Σχολῆς Ν. Ἀρῶνῃ καὶ τῆς Ἀγγλικῆς Ἐμπορικῆς σχολῆς Βάρξερ, καὶ τὸν ἀτρόμπτον ἀθλητὴν Κωνσταντῖνον Ι. Μουλλῶν τὸν πολ- λάκις εἰς πολλοὺς βραβευθέντα δημοσους ἀγῶνας.

Ὁ δὲ δῆμος τοῦ Ἐμπορείου ἀνέδειξε ἐπισήμους κληρικούς τοὺς ἐξῆς· Τὸν Μητροπολίτην Ρόδου Ἱεροθέον Δημοτριάδην, ὅστις μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐν τῇ Θεολογικῇ σχολῇ τῆς Χαλκῆς διηύθυνε τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Σταυροῦ, εἶτα ἐγένετο Πρωτοσύγκελος τοῦ Οἰκονομικοῦ Θρόνου καὶ μετὰ διετίαν προήχθη εἰς Μητροπολίτην Βιζύνης καὶ μετὰ πενταετίαν προσκλήθεισ συνοδικὸς ἐξελέγη Μητροπολίτης τῆς Ἐπαρχίας Ρόδου, ἐξ ἧς καὶ ὤρματο ἀλλὰ δυστυχῶς μόλις ἐπὶ τρίμηνον ἐποίμανε τὴν νέαν ταύτην ἐπαρχίαν καὶ ὁ ἀποτρόπαιος θάνατος δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ἀγαθὰς βουλάς καὶ ὀρθὰς σκέψεις, ἃς διενοήθη ὑπὲρ τῆς φιλάτης αὐτοῦ πατρίδος.

Τὸν Οἰκονόμον Κωνσταντῖνον Χριστοφίδην τὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς διάκονον, καὶ ὡς ἱερέα διαπρέψαντα ἐν διαφόροις συνοικίαις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἰδίως ἐν τῷ Μετοχίῳ τῶν Ἱεροσολύμων, ἧδη δὲ ἱεουργοῦντα ἐν Ρόδῳ κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Μητροπολίτου.

Ἐατροὺς. Τὸν Πανταλέοντα Παντελίδην, ὅστις τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Ἀθήναις διακούσας καὶ ἐν διαφόροις τῆς Αἰγύπτου νοσοκομείοις προσηκόντως ἐξασκηθεὶς ἀπεκατεστάθη πρὸ δεκαεξαιτίας ἐν τῇ πατρίδι του, καὶ ἐγένετο ἰδρυτῆς καὶ διευθυντῆς τῶν ἐν Πάλαις

Νισύρου προτύπων ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἱαματικῶν λουτρῶν «ὁ Ἴπλοκράτης», διὸ καὶ ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἐκτιμῶσα τὰς ὠφελίμους τῇ ἀνθρωπότητι ἐνεργείας ἐπαραιομοφόρησεν αὐτὸν. Τὸν Μιλτιάδην Σαρῆν, ὅστις μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐν Ἀθήναις σπουδῶν του μετέβη πρὸς τελειοποίησιν αὐτῶν εἰς Παρισίους, ἔνθα δυστυχῶς παθὼν τὴν ὑγείαν ἐγένετο θύμα τῆς ἐπιστήμης διὸ καὶ πρὸ διετίας ἀπέθανε νεώτατος ἐν τῇ πατρίδι του, ἥτις ἐκλάυσε πικρῶς τὸν θάνατον τέκνου τοῦ μέλλοντος ἵνα δοξάσῃ καὶ τιμήσῃ αὐτὴν.

Νομικοῦς. Τὸν Δημήτριον Κουβελᾶν, ὅστις μετὰ τὸ πέρασ τῶν νομικῶν σπουδῶν του ἐν Παρισίοις ἀπεκατέστη ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔνθα ἦδη ἐξασκεῖ τὰ τῆς Θέμιδος καὶ διευθύνει συνάμα τὰ γραφεῖα τῆς ἐταιρίας Φώσκολου Μάγγου καὶ Σας.

Διδασκάλους. Τὸν Θεοδοσίον Ζαχαριάδην, ὅστις περὶ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς του ἐν τῷ Γυμνασίῳ τῆς Σάμου ἐδίδαξεν ἀρκετὰ ἔτη ἐν διαφόροις συνοικίαις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπὶ τριετίαν ἐν τῷ δήμῳ του, ἀλλ' ἔασας χαίρειν τὸ γλίσχρον διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα διετέλει ἀπὸ ἐξαιτίας γραμματεὺς τῶν ἐν Πόρτ-Σάιτ ἐμπορικῶν καταστημάτων τῶν Ἀδελφῶν Μακρυγιάννη, καὶ ἦδη τραπεζίτης ἐν Γαλατῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸν Ἀριστοτέλην Ι. Πατούρην τελειόφοιτον ἐπίσης τοῦ Πυθαγορείου Γυμνασίου διδάσκοντα ἀπὸ τετραετίας εὐδοκίμως ἐν τῇ σχολῇ τοῦ δήμου του.

Πολιτικοῦς. Τὸν Δημήτριον ἐφέντην Παπαδόπουλον ἐκ τῶν διακεκριμένων πολιτικῶν ὑπαλλήλων τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ τῆς Σμύρνης, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου πολλάκις μετ' ἐπαίνου καὶ εὐφύμους ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ καθήκοντος ἀνέφερον ὁ Συμριναϊκὸς τύπος.

Πλοιάρχους. Τὸν Νικόλαον Παπαδόπουλον ἀδελφὸν τοῦ προρρηθέντος ἕνα ἐκ τῶν ἰκανωτέρων καὶ ἀτρομῆτων πλοιάρχων τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἐταιρίας Χατζῆ Δαοῦτ Φαρκούχ.

Ὁ δὲ δῆμος Νικεῖων ἀνέδειξε κληρικούς μόνον τὸν Διονύσιον Μηνᾶν τελειόφοιτον τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ὅστις ἐξήσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Ἱεροδιδασκάλου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυζίκου, ἥδη δὲ ἀπὸ διετίας προσελήφθη Δευτερεύων τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου, διὸ καὶ περὶ τῆς προαγωγῆς αὐτοῦ οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει.

Ἱατροῦς. Τὸν Μιχαὴλ Πασχαλίδην, ὅστις τὰ τοῦ Ἱπποκράτους ἐν Ἀθήναις σπουδάσας εὐδοκίμως καὶ ἐπιτυχῶς ἐξασκεῖ ἥδη τὴν Ἱατρικὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τὸν φέρεσθιν Ἐμμανουὴλ Ἀλεξιάδην φοιτητὴν τῆς Ἱατρικῆς.

Νομικοῦς. Τὸν ἐνδοξότατον καὶ πασίγνωστον καὶ μεγίστης ὑπολήψεως καὶ τιμῆς ἐν τῇ ἀνώτερα κοινωνίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπολαύοντα Ἰωάννην ἐφέντην Καμπαλοῦρην, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἥδη ἔτη ἐπαγγελλόμενος τὸν δικηγόρον οὐ μόνον ἐφείλκυσε τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν πάντων τῶν γνωρισάντων, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν λυσιτελῶς ἐν τε τῷ κράτει καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ δρώντων ὁμογενῶν συγκαταριθμεῖται καὶ τὴν πατρίδα του Νίσυρον τιμᾶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ· διὸ καὶ ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἀνταμοίβουσα τὰς ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῷ Κράτει αὐτοῦ ὑπηρεσίας ἐτίμησε διὰ παρασήμου καὶ τοῦ βαθμοῦ Μουτεμαίτζ, εἰς δὲ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἐτέθη καὶ ὑποψήφιος βουλευτῆς Ρόδου. Τὸν τουρκομάθῃ καὶ νεαρὸν πολιτικὸν καὶ ἀνεψιὸν τοῦ προρρηθέντος, Μιχαὴλ Ν. Καμπαλοῦρην, ὅστις μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς Πολιτικῆς Αὐτοκρατορικῆς Σχολῆς

τοῦ Γαλατᾶ Σεραίου, διωρίσθη βοηθὸς τοῦ διοικητοῦ Κίου τῆς Βιθυνίας, ἥδη δὲ διατελεῖ διευθυντὴς τῶν μικτῶν ὑποθέσεων καὶ γραμματεὺς τῆς ἐξωτερικῆς ἀλλογραφίας τοῦ νομοῦ Σκόδρας.

Καὶ ἄλλα πλεῖστα αὐτῆς τέκνα διαπρέποντα καὶ εὐδοκιμοῦντα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἰς διάφορα βιοποριστικὰ ἔργα δύναται νὰ ἀποδείξη ἢ Νίσυρος. Ἐν Ὀδησσῷ ἐκ τοῦ δήμου Μανδρακίου, τὸν φιλόπατριν καὶ ζήλουτον κτηματίαν Κωνσταντῖνον Γ. Γιωργῆ καὶ τοὺς φερέλλιδας αὐτοῦ υἱοὺς Γεώργιον καὶ τὸν Ὀδυσσεᾶ σπουδαστὰς εἰσέτι ἐν τῇ Ἐμπορικῇ σχολῇ τῆς Χάλκης, τοὺς ἀδελφοὺς Ἰωάννην καὶ Νικόλαον Κουλάκη, τοὺς ἀδελφοὺς Ἰωάννην καὶ Γεώργιον Χαρτοφύλην, εὐήμεροῦντας καὶ εὐεκτοῦντας, τὸν Νικόλαον Χριστοφῆν, Ἰωάννην Κότην, Προκόπιον Σακλαρίδην καὶ ἄλλους.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τοὺς ἀδελφοὺς Ἰωάννην καὶ Ἥλιαν Χατζηγιαννάκη, τὸν Νικόλαον Καπῆτην κτηματίαν, Θεόφιλον Τραμπούλην, Ἰωάννην Κ. Μουλὸν, τὸν Νικόλαον Καραγιάννην, Νικόλαον Καφετζιδάκη γραμματέα τῆς Ὀθωμανικῆς Τραπεζῆς, τὸν Ἰωάννην Γ. Σακελλαρίδην γραμματέα τῆς Βιενναίας Τραπεζῆς. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, τὸν Γεώργιον Κώσταν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Μιχαήλ καὶ Ἐμμανουὴλ χατζῆ Μιχαήλ. Ἐν Αἰκατερινόσλαβῃ τῆς Ρωσσίας, τὸν Ἰωάννην Ὀρφανίδην καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Κωνσταντῖνον, Νικήταν καὶ Βασίλειον Μαντουδάκη. Ἐν Ταϊγανίῳ τοὺς ἀδελφοὺς Γεώργιον καὶ Χριστοφῆν Λυτρωτῆν καλνεμπόρους. Ἐν Νέα Ὑόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς, τὸν Ἑλλόγιμον Κωνσταντῖνον Φασουλαρίδην ἰδρυτῆν καὶ διευθυντῆν τῆς Ἑλληνικῆς ἐφημερίδος Σημαίας. Τὸν Ἰωάννην Κώσταν τὰ μάλα εὐδοκιμοῦντα καὶ μεγίστην ἐν τε τοῖς ὁμογενέσι καὶ Ἀμερικανοῖς τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν τιμὴν ἀπολαύοντα. Τὸν Κωνσταντῖνον Μ.

Κόκκινον πρόεδρον τοῦ αὐτόθι πρὸ διετίας ἰδρυθέντος συλλόγου. Ὁμήρου ὑπὲρ ἀνεγέρσεως σχολείου ἐν τῷ δήμῳ του, οὔτινος ἢ οἰκοδομὴ ἤρξατο καὶ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους τὴν κωμόπολιν τοῦ Μανδρακίου θὰ ἐξωραΐζη καὶ θὰ περικοσμή ἐπὶ ὠραίας καὶ περιβάλεπτου θέσεως εὐδμητον καὶ περικαλλές τῶν Μουσῶν ἐνδιαίτημα καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὸ σωματεῖον τοῦτο φιλοπάτριδες καὶ φιλοπρόοδοι νέοι Νισύριοι ἀμιλλώμενοι ὅσον οὐπω θέλουσι καλλωπίσῃ τὴν φιλτάτην αὐτῶν πατρίδα μὲ ἕτερον κοινωφελές καὶ ἀριπρεπές ἔργον ἐπὶ τῷ σκοπῷ μάλιστα τούτῳ ἐστάλησαν πρὸ πολλοῦ 160 λίραι Ἀγγλίας τῷ ἀντιπροσώπῳ τοῦ Ἀρχιερέως. Τὸν Φραζὴν Σερεπέτην πρόεδρον τοῦ κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ἰδρυθέντος συλλόγου Πορφυρίδος καὶ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἐπιδιώκοντος. Τὸν Μενέλαον Βασιλείου, τὸν Γεώργιον Κεχαγιάν, τὸν Δημήτριον Ζωσιμόπουλον, Νικόλαον καὶ Παρθένιον Καρβαΐνην, Ἰωάννην Προύζον καὶ ἄλλους. Ἐν Φλωρίδι. Τὸν Κωνσταντῖνον καὶ Γεώργιον Νικολόπουλον, τὸν Παναγιώτην Σακλαρίδην, τὸν Ἰωάννην Κ. Φασουλαρίδην καὶ λαπούς. Ἐν Πόρ-Σάϊτ τὸν Νικίτην Δ. Πασχάλην καὶ Νικόλαον Ἠλιάδην, Ἐν Σεβαστουπόλει τῆς Ρωσσίας. Τὸν Νικόλαον Ι. Καρπαθίου. Ἐν Ἀθήναις. Τὸν Γεώργιον Καφετζιδάκην. Ἐν Καλύμῳ, τὸν Ἰωάννην Ρωσσετιάδην, ἀλευρέμπορον, ἐν Σάμῳ τὸν Θρασύβουλον Κατζίματίδην καὶ ἐν τῇ Κνιδίᾳ χερσονήσῳ τὸν Χριστόφορον Ἀνδριωτάκην μεγαλέμπορον καὶ κτηματίαν.

Ἐκ τοῦ δήμου Ἐμπορείου. Τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Κωνσταντῖνου Περδικάρην, τοὺς ἐν Πόρτ — Σάϊτ καταστημάτωνάρχας ἀδελφούς Μακρυγιάννην καὶ Μιχαήλ Μαυρομουστάκην, τὸν ἐν Σουεζ Ἰωάννην Παυλάκην κτηματίαν, ἐν Ἀθήναις τὸν Κωνσταντῖνον Καμ-

πουράκην, καὶ ἐν Νέα Ὑόρκη τῆς Ἀμερικῆς, τὸν Ἰάκωβον Τσίμπλιν καὶ Δημοσθένην Σταματίου.

Ἐκ τοῦ δήμου Νικείων. Τὸν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀποκατασταθέντα ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ φιλόπατριν Μιχαὴλ Ἐμμανουηλίδην ἰδιοκτῆτην ἀτμοπλοίων καὶ ὀλκᾶδων ὑδροφόρων χρῆσιμων πρὸς ὑδρευσιν πολλῶν καὶ διαφόρων ἀτμοπλοϊκῶν ἐταιριῶν. Τὸν προοδευτικώτατον Νικόλαον Σκοῦρτον διευθυντὴν τοῦ ἐν γεφύρᾳ τοῦ Γαλατῆ ἐναντι τῆς ἀποβάθρας Χαϊδάρ-πασᾶ προτύπου καὶ γνωστοτάτου ζαχαροπλαστείου, τὸν ἐν Τόπ-Χανὲ γνωστότατον γλύπτην Γεώργιον Πασχαλίδην, ὅστις μάλιστα ἐδωρήσατο τῷ δήμῳ του περίφημον Ἀρχιερατικὸν θρόνον στοιχίζοντα ἄνω τῶν 100 λιρῶν καὶ ἐν Βουκουρεστίῳ τὸν Περικλῆ Μονογενῆ.

Ἐπιγραφὴ καὶ γάμος.

Μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν διὰ προξενητρίας, ἢ προξενήτου, ὀφείλουσι τὴν πρώτην ἐσπέραν ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἐν ἑλλείψει οἱ στενωτέροι συγγενεῖς, νὰ ἐπισκεφθῶσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοὺς γονεῖς τῆς μνηστῆς, οἵτινες προειδοποιηθέντες ἐτοιμάζουσι τὰ τῆς ὑποδοχῆς, ἀφ' οὗ δὲ ἀνταλλαχθῆ ἐν ἀμφοτέροις ἡ συγκατάθεσις, ἀμέσως ἡ προτιθεμένη μνηστὴ ἀσπάζεται τὰς χεῖρας τοῦ πενθεροῦ καὶ τῆς πενθερᾶς καὶ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν, οἱ ὅποιοι ἀντασπάζομενοι αὐτὴν εἰς τὸ μέτωπον εὐχονται αἰσίαν καὶ εὐτυχῆ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἔνωσιν διὰ τῶν ἐξῆς εὐχῶν « νὰ τοὺς χαιρούμεσθε, στερεομέναις ἢ δουλαιῖς μας, ἀμετάνιοτα.» Τὴν ἐπομένην ἐσπέραν καὶ πάλιν οἱ γονεῖς μετὰ τοῦ μνηστῆρος καὶ πολλῶν συγγενῶν καὶ φίλων ἔρχονται εἰς τὴν οἰκίαν τῶν νέων συμπεθερῶν, εἰς τοὺς ὁποίους πα-

ρατίθεται ὅπου τράπεζα συντρώγουσι, μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον ἀνταλλάσσονται λόγοι τινὲς μεταξύ των ἀφορῶντες ἰδίως περὶ τοῦ χρόνου τῆς στέψεως καὶ ὀρίζεται συνάμα καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ ἀρραβῶνος, οὔσα συνήθως Κυριακὴ, ἢ ἐπίσημός τις ἑορτή. Πρὸ τῆς ὀρισθείσης ὅμως ἡμέρας τοῦ ἀρραβῶνος ὀφείλει ὁ μνηστὴρ νὰ φροντίσῃ ῥάπτριαν, τὴν ὁποίαν παραλαμβάνων φέρει εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ κόψῃ τὰ φορέματα τῆς μνηστῆς, εἰς τὴν πρώτην δὲ κίνησιν τοῦ ψαλιδίου καὶ μετὰ τῆς εὐχῆς «καλορίζικα,» ὁ μνηστὴρ ῥίπτει νομίσματά τινα ἐπὶ τῶν φορεμάτων δῶρον τῆς ῥαπτρίας. Ἐφθάσε τέλος καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ ἀρραβῶνος, ἡ μήτηρ, αἱ ἀδελφαὶ καὶ αἱ λοιπαὶ συγγενεῖς τοῦ μνηστῆρος φέρουσι τὰ ῥαφέντα φορέματα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μνηστῆς, ἥτις ἀφοῦ ἐνδυθῆ καὶ στολισθῆ καὶ κρεμάσῃ ἐπὶ τοῦ τραχήλου καὶ ὄμμαθὸν φλωρίων δῶρον καὶ ταῦτα τοῦ μνηστῆρος, ἀπέρχεται πομπωδῶς καὶ ἐν συνοδίᾳ πολλῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ὁποίας ἀπέρχονται εἰς τὴν οἰκίαν, ἐνθα παρατίθεται τράπεζα πλήρης διαφόρων τραγημάτων, γλυκισμάτων καὶ ἰδίως ἐγγύτων, τιγανίτων καὶ διαφόρων ποτῶν, ἐξ ὧν τρώγοντες καὶ πίνοντες οἱ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν προσερχόμενοι εὐχονται εἰς τοὺς νεομνηστευθέντας «καὶ εἰς τὰ στεφάνωματα» τὴν μεσημβρίαν παρατίθεται ἰδιαιτέρως γεῦμα, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκτὸς τοῦ ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου παρακάνηται οἱ συμπέθεροι καὶ οἱ μᾶλλον πλησιέστεροι συγγενεῖς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, μετὰ δὲ τὴν βρῶσιν καὶ τὴν πόσιν προσκαλοῦνται τὰ μουσικὰ ὄργανα, μεθ' ὧν ἄδοντες ἀπέρχονται εἰς ὄρισμένον τι μέρος, ἐνθα ἐν ὑπαίθρῳ χορεύουσιν ἀναμιξ ἄνδρες καὶ γυναῖκες μέχρι τῆς ἑσπέρας. Ἡ μνηστεία συνήθως ἐξακολουθεῖ ἄλλοτε ἐν ἡ δύο καὶ πολλακίς τρία ἔτη, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα συνέβαινον ἐνίοτε παρατράγωδα

καὶ πλεῖσται διαστάσεις, διὰ τοῦτο ἦδη μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας διὰ τὴν προπαρασκευὴν τελεῖται ὁ γάμος, περὶ οὗ καὶ ὁ λόγος γενήσεται κατωτέρω.

Ὅκτώ πρὸ τοῦ γάμου ἡμέρας ἐκ τῆ οἰκία τῆς νύμφης προσκαλοῦνται ὁ Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος, Νοτάριος (συμβολαιογράφος) οἱ ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων πολῖται καὶ πάντες οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι τῶν μελλονύμφων πρὸς σύνταξιν τῆς Ἀγκλαβῆς, (προικοσυμφώνου· καὶ πρῶτον προικίζει ἡ μήτηρ τῆς γύμφης ἅπασαν τὴν κινητὴν καὶ ἰδίως ἀκίνητον περιουσίαν εἰς τὴν κόρην τῆς, τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἔλαβε παρὰ τῆς μητρὸς τῆς· διότι κατ' ἔθος ἀρχαῖον, ὡς φαίνεται, λείψανον τῶν Ἰπποτῶν, ἅπασα ἡ περιουσία τῆς μητρὸς διαδοχικῶς ἀνήκει εἰς τὴν πρῶτην κόρην καὶ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν δευτέραν. Μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προικοσυμφώνου παρατίθεται τράπεζα, ἐν ἣ παρακαθήμενοι ἅπαντες οἱ προμνησθέντες τρώγουσι πίναυσι καὶ ἀπερχόμενοι εὐχονται καὶ «καλὴ ἄλλη Κυριακὴ». Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ συμποσίου προσκαλοῦνται τὰ μουσικὰ ὄργανα, μετὰ τῶν ὁποίων ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει ἐξέρχονται εἰς τὸν γύρον, ἦτοι εἰς τὸ πρῶτον κάλεσμα, κατὰ τὸν ὁποῖον προηγούνται μὲν αἱ γυναῖκες καὶ ἰδίως αἱ μεσήλικες καὶ αἱ παρθένοι, ἔπονται δὲ οἱ ἄνδρες· ἅπαντες δὲ ἐν ὁμοφωνίᾳ ἄδουσι διάφορα ἄσματα σχετικὰ πρὸς τὸν γάμον, ἐξ ὧν παρὰ τίθημί τινα.

Κάμπε τοπο καὶ περῆ τοῦ βασιλέ ' τ' ἀσκέρι.

Νὰ τὸ χαρῆ ποῦ τὸ λαλεῖ κι' ὅπου τὸ κουμενταρι.

- Ἀνοίξε μέρος κι' ἀπλωσε στρατὸς τῆς Βαβυλώνας,

Κι' ἀπὸ τὰ δώδεκα ῥησὰ τῆς πρὸ μεγάλης χώρας.

Παρακαλῶ σας στρώστε ταῖς στραταῖς καλημέρι

Γιὰ τὰ περῆ ' τ' ἀνδρόγυρο αὐτὸ ποῦ θέ τὰ ῥιῆη,

' Ἡρθαν οἱ μάγοι κι' οἱ σοφοὶ ἀπὸ τῆ Βαβυλώνα,

Κι' εἶπαι σὰν τῇ νόσῃ μας δὲν ἔχ' ἄλλη πατρώνα,
 Μάλιστ' ἄρ-τὸ ξεμάστε νᾶν καὶ Νιουροπούλα,
 Νά' γαι μὲ τὰ ζουγγὰ μαλλιά καὶ μὲ τὰ μαῦρα φρούδια.
 Γιὰ' δὲ καλή μας Κυριακὴ ποῦ θ' ἄρτουν τὰ βαγγέλια,
 Νὰ χατεβαίν' ἡ κόρη μας μὲ τὰ χρυσῶ ζεφτέρια.

Ἡ μέρα ἡ σημερινὴ εἶνε χαριτωμένη.

Ποῦ πέρνει ὁ σταυραστὸς πέρδικα πλουμιομένη.

Γιὰ δὲ καλή μας Κυριακὴ ποῦ θ' ἄβρουν τὰ ζεφτέρια,

Νὰ παρῶσθῃ ἡ κόρη μας τὰ τῆς κλουθοῦν τ' ἀσκέρια.

Μετὰ τὴν πομπικὴν ταύτην περίοδον ἀνὰ πᾶσαν σχε-
 δὸν τὴν πόλιν ἔρχονται εἰς πλατεϊάν τινα, ἔνθα συγκρο-
 τεῖται χορὸς καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς ἑσπέρας. Δύο ἢ
 τρεῖς ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου προσκαλοῦσι νέους καὶ
 νέας ἐκ τῶν συγγενῶν, ἢ οἵτινες ἀπερχόμενοι ἐν σώματι
 καὶ ἄσμασιν εἰς τὸ πλησιέστερον δάσος φέρουσι τὰ διὰ
 τῶν κατασκευὴν τῶν ἄρτων ἀπαιτούμενα ξύλα, παρί-
 στανται δὲ συνάμα βοηθοῦσαι εἰς τὴν ζύμωσιν καὶ εἰς
 τὴν ἔψισιν τῶν τε ἄρτων καὶ διαφόρων λεπτοτάτων καὶ
 ποικίλων κουλουριῶν, καὶ συγχρόνως δένουσι ἐγκαρσί-
 ως εἰς τοὺς τοίχους τῆς οἰκίας σχοινία διὰ νὰ στολί-
 σωσι τὰ ἀλλάγια, ἢ τοὶ τὰ φορέματα τοῦ γαμβροῦ καὶ
 τῆς νύμφης, ἡ δὲ μεταφορὰ τῶν φορεμάτων τοῦ γαμ-
 βροῦ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης γίγνεται τὸ Σάββατον
 περὶ τὸ δειλινὸν ἐν μεγάλῃ πομπῇ καὶ παρατάζει κατὰ
 τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Προπορεύεται ὁ φέρων τὸ κι-
 βώτιον τοῦ γαμβροῦ, ὅστις πρέπει νὰ εἶνε ἄγαμος καὶ
 νὰ ἔχη ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς ζῶντας, εἶτα οἰνεῖ
 στρατιᾷ ἀκολουθοῦσι πολλοὶ νέοι καλλιπάρσιοι καὶ κη-
 λοενδοδυμένοι κρατοῦσαι ἀνὰ ἓν, ἢ δύο σκευὴ οἰκία
 καὶ μετὰ τὰς νέας ἔπονται πλεῖστοι νέοι μετὰ μουσι-
 κῶν ὀργάνων καὶ ἄδοντες καὶ συνεχῶς πυροβολοῦντες
 καὶ διὰ τῶν κεντρικωτέρων ἁδῶν πρὸς ἐπίδειξιν ἀπέρ-

χονται πρὸς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, καὶ μετὰ τὸν στολισμὸν τῶν φορεμάτων ἐξερχόμενοι συγκροτοῦσιν ἐν ὑπαίθρῳ χορὸν καὶ ᾄδουσι καὶ χορεύουσι μέχρι βαθείας νυκτός, εἶτα ἀπερχόμενοι εἰς οἰκίαν προσκαλοῦσι τὸν κουρέα διὰ νὰ ξυρίσῃ τὸν γαμβρὸν καὶ τοὺς λοιποὺς παρανύμφους, ἅπασαι δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ γυναῖκες καὶ νεάνιδες σχηματίζουσι κύκλον περὶ τοῦ γαμβροῦ καὶ ᾄδουσι διάφορα ἄσματα ἐξ ὧν παρατίθημι τινὰ ἐνταῦθα

Ποῖος ἐν' ποῦ μπερμπερίζεται θεὸν τὸν γνωρίσω,

Νὰ πάρω τὸ ροδόσταμο νὰ τὸν ἐλατουρήσω.

Γιὰ φέρτε μου βασιλικό, τριάρταφυλλα καὶ ρόδα,

Νὰ λατουρήσω τὸν Γαμπρὸν τούτηκε δὴ τὰ τὴν ὥρα.

Στὴν Σμύρνην ἐπαράγγελα γιὰ νὰ μοῦ φέρον γτέτζα

Νὰ μπερμπερίσουν τὸν γαμπρὸ ποῦ 'ρεῖ τὰ μαῦρα γέτζα.

Φέρτε σαποῦνι Κρητικὸ ξυράφ ἀπ' τὴν Πάρο,

Νὰ μπερμπερίσουν τὸν γαμπρὸ καὶ τὸν πρωτοκουμπάρο.

Τὴν Κυριακὴν λίαν πρῶτὸ ὁ πρῶτος παρανύμφος καὶ οἱ λοιποὶ, διότι ἐν Νισύρῳ χάριν μεζονος εὐθυμίας καὶ διασκεδάσεως ἐν τῷ γάμῳ γίνονται πολλοὶ παρανύμφοι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐν συνοδίᾳ ἐρχονται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ διὰ νὰ ἐνδύσωσιν αὐτόν, ἢ δὲ πρῶτῃ παρανύμφος καὶ αἱ λοιπαὶ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης διὰ νὰ στολίσωσιν αὐτὴν· κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦ στολισμοῦ ἅπασαι αἱ νεάνιδες ᾄδουσι διάφορα ἄσματα ἐπαινοῦσαι τὸν στολισμὸν καὶ τὰ ἐνδύματα καὶ μακαρίζουσαι τὴν τύχην τῆς νύμφης· εἶτα οἱ μὲν ἄνδρες μετὰ τοῦ γαμβροῦ ἀπέρχονται εἰς τὴν ἐκκλῆσιαν, τοὺς ἀκολουθοῦσιν ἰδιαιτέρως αἱ γυναῖκες καὶ αἱ νεάνιδες μετὰ τῆς νύμφης προπορευομένης· ἡ στέψις συνήθως γίνεται μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλήσιας καὶ ἐν μὲν τῷ Μανδρακίῳ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Σηπλαιανῆς, ἐν δὲ τῷ Ἐμπορίῳ ἐν τῷ Ταξιάρχῃ, ἐν δὲ τοῖς Νικείοις

ἐν τῇ Μητροπόλει. Κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου, ἡ μὲν μήτηρ τοῦ γαμβροῦ καὶ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης μίᾱ ἐκ τῶν συγγενῶν φέρει τὸν οἶνον τὸν χρησιμεύοντα διὰ τὴν στέψιν, ἡ δὲ μήτηρ τῆς νύμφης φέρει τριβλίον μέλιτος μεμιγμένου μετ' ἀμυγδαλοψύχων, ἐκ τοῦ ὁποίου, καθ' ἣν ὥραν ψάλλεται ἡ Παγκόσμιος Δόξα, προσφέρεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως διὰ κοχλιαρίου τοῖς νεονύμφοις, παρανύμφοις καὶ λοιποῖς. ἀσπάζονται δὲ τὰ στέφανα κατὰ σειρὰν πρῶτον οἱ γονεῖς εἶτα οἱ λοιποί. Ὅταν δὲ ψάλλεται τὸ «Ἡσαΐα — χόρευε», ραίνουνσι τοὺς νεονύμφους, ἄλλοτε μὲν με βαμβακόσπορον καὶ ὄρουζαν, ἥδη δὲ με μικρὰ κομψέτα, ἐνίοτε δὲ καὶ με μικρὰ κερμάτια. Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ γάμου προπορεύονται τὰ ἱερὰ λάβαρα καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψάλται, ἔπεται δὲ ὁ γαμβρὸς κρατῶν λαμπάδα μετὰ τῶν παρανύμφων, εἶτα ἔρχεται ἡ νύμφη μετὰ τῶν λοιπῶν γυναικῶν καὶ νεανίδων, δύο ἕμως ἄνδρες ἐκ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν προπορεύονται δάίγιον αὐτῆς ὀδηγοῦντες εἰς τὸ κατέβασμα εἰς τὸ ὁποῖον ὡς εἶπομεν, δίδεται μεγάλη σημασία.

Ἡ πάνδημος αὕτη πομπικὴ συνοδία μετὰ ψαλμοῦδιων, πυροβολισμῶν ἐκκωφαντικῶν καὶ γενικῆς κωδωνοκρουσίας ἀφικνεῖται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, ἐνθα παρατίθεται τράπεζα ἀπὸ διάφορα τραγήματα καὶ λιχνεύματα καὶ ποτὰ καὶ ἰδίᾳ ἐγγύτους οἱ δὲ προσελθόντες τρώγουσι, πίνουσι καὶ εὐχόμενοι « νὰ καλογηρᾶσωσι καὶ στερεωμένα » ἀπέρχονται ἐν σώματι μετὰ τῶν μουσικῶν ὀργάνων εἰς πλατείαν τινα καὶ συγκροτοῦσι χορὸν, εἰς τὸν ὁποῖον προσέρχεται καὶ ἡ νύμφη μετὰ τῶν λοιπῶν νεανίδων καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ πρῶτος παρανύμφος χορεύει τὴν νύμφην μετὰ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ χοροῦ, εἶτα δὲ χορεύουσιν ἀναμίξ ἄνδρες καὶ γυναῖκες κατὰ δούλησιν· συνήθεις χοροὶ παρὰ ταῖς Νισυριοῖς εἰσὶν

ὁ λεγόμενος τριπληθὴς, ἢ Κρητικός, ὅμοιος μὲ τὸν πυρ-
ρίχιον τῶν ἀρχαίων, τὸν ὁποῖον χορεύουσι μετὰ μεγάλης
κομψότητος καὶ χάριτος συμπεπλεγμένοι ἄνδρες καὶ γυ-
ναῖκες, ὁ δὲ κορυφαῖος τοῦ χοροῦ κάμνει διαφόρους διὰ
τῆς δεξιᾶς χειρὸς εὐστρόφους χειρονομίας καὶ εὐτραπέ-
λους κινήσεις. Ἄλλοι χοροὶ εἰσὶν ὁ ὄρμος, ὁ λεγόμενος
συρτὸς, ὁ ἐμπρὸς, ὁ ζερβὸς καὶ ἄλλοι, ἀλλὰ δυστυχῶς
ἤρξατο καὶ παρὰ τοῖς Νισυρίοις νὰ εἰσάγηται ἠρέμα καὶ
κακῇ τύχῃ ἡ Φραγκικὴ δίαιτα· χορεύουσι δὲ μέχρι με-
σημβρίας καθ' ἣν καὶ ἀπέρχονται εἰς τὴν τράπεζαν, πρὶν
ὅμως ἀπέλθωσιν εἰς τὸ γεῦμα τελεῖται χορὸς, ὅστις κα-
λεῖται «σῆμα» ὅμοιος μὲ τὸν ὀνομαζόμενον σήμερον εἰς
διάφορα μέρη «καμάραις». Μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ ἀνω-
τέρω χοροῦ ἀπέρχονται εἰς τὸ γεῦμα μόνον οἱ ἄνδρες,
τὰ δὲ γαμήλια γεύματα παρατίθενται συνήθως ἐπὶ κοινῆς
λιθίνης τραπέζης ἐπὶ τούτῳ τῷ σκοπῷ κατεσκευασμένης,
πλυσίον τῆς ὁποίας ὑπάρχει καὶ μαγειρεῖον πρὸς ἔψη-
σιν τῶν φαγητῶν. Τὴν θέσιν συμποσιάρχου κατέχει ὁ
κατὰ καιρὸν Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος, ὅστις ὀφείλει νὰ
εὐλογῆσιν πάντας τοὺς συνδαιτημόνας. Μετὰ τὸ πέρασ
τοῦ γαμηλίου τούτου συμποσίου ἀπέρχονται καὶ πάλιν
εἰς τὸ πρὸ μεσημβρίας χοροστάσιον, ἐνθα προσέρχονται
καὶ αἱ γυναῖκες μετὰ τῆς νύμφης, ἀφ' οὗ κατ' ἰδίαν φά-
γωσι, καὶ συγκροτεῖται πάλιν χορὸς, ὅστις ἐξακολουθεῖ
μέχρι τῆς ἑσπέρας, εἶτα ἀπέρχονται εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν
τῇ ὁποία ᾄδουσι καὶ χορεύουσιν ἀναμῖξ μέχρι σχεδὸν τῆς
πρωίας.

Τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ γάμου εἶναι τὰ λεγόμενα
κουμπάρλίκια· ἅπαντες οἱ παρὰ νυμφοὶ καὶ λοιποὶ κε-
κλημένοι ἐν συνοδείᾳ τοῦ τε γαμβροῦ καὶ τῶν μουσικῶν
ὀργάνων ᾄδοντες καὶ πυροβολοῦντες ἐπισκέπτονται τὰς
φιλικὰς καὶ συγγενικὰς οἰκίας καὶ ἰδίως τῶν παρὰ νυμ-

φων· μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἀπέρχονται εἰς τὸ γεῦμα, ὕπερ κατὰ πανάρχαιον ἔθος παρετίθετο ἀναλώμασι τῶν παννύμφων καὶ ἰδίως τοῦ πρωτοκουμπάρου, ἀλλὰ καὶ ἡ συνήθεια αὕτη ἤρχισε νὰ τίθεται ἐν ἀχρηστία καὶ τὰ πάντα φορτόνονται ἐπὶ τῆς ῥάχως τοῦ γαμβροῦ. Μετὰ τὸ γεῦμα ἀπέρχονται καὶ πάλιν εἰς τὸ ὄρισμένον μέρος, ἐνθα τῆς νύμφης προσερχομένης μετὰ τῆς συνοδείας, συγκροτεῖται χορὸς καὶ ἐξακολουθεῖ, καιροῦ συγχωροῦντος, μέχρι βαθείας νυκτός· σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι ἐν τῷ χορῷ τῆς δευτέρας ἡμέρας τοῦ γάμου ἀδεταί ἀμοιβαδὸν καὶ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ γυναικῶν ὄσμα καλούμενον Περιβόλιον, ὅπερ παρατίθημι ἐνταῦθα ὡς ἔχον πολλὴν τὴν χάριν καὶ τὸ ἀρχαιοπρεπές.

ΤΟ ΠΕΡΙΟΛΙ

Ἄος Χορὸς

*Τίτος εἶν' τὸ περιόλι
Τοῦτο τοῦ κρατοῦμεν ὄλοι ;
Ποῦγει τὸ φραγμὸ Λοάρι
Καὶ τῇ γῇ μαργαριτάρι,
Κ' ἔχει δεινὴν παρίσοια
Λειμογαιῆς καὶ κυπαρίσοια ;*

Βος Χορὸς

*Τ' ἀρχοῦντα τοῖ Φωτιάδη
Κ' ἔδωκέν το τοῦ γαμπροῦ του
Τ' ἄξου τ' ἀξίζομενοῦ του.*

Ἄος Χορὸς

*(Ἄλλάζει τὸ μέλος)
Στὴ πέρα δῶ στὴ πέρα 'κεῖ
Στὴ πέρα δίπλαρ τοῦ χοροῦ
Μαρτύλιρ ἡῦρα τίτος εἶν'*

Βος Χορός

Και τοῦ γιογαμπρίτου εἶρε,
Κι' ἔπεσεν ἀπ' τὰ λιρά του
Κι' ἀπ' τὰ λιρομετάξά του.

Αος Χορός

Στή πέρα δῶ στή πέρα 'χει
Στή πέρα δίπλαρ τοῦ χοροῦ
Βατάνιρ ἤρα τίνοσ εἶν;

Βος Χορός

Και τῆσ γιονυμφίτουσ εἶρε
Κι' ἔπεσεν ἀπ' τὰ λιρά τῆσ
Κι' ἀπ' τὰ λιρομεταξά τῆσ.

Αος Χορός

Στή πέρα δῶ στή πέρα 'χει
Στή πέρα δίπλαρ τοῦ χοροῦ
Ζευγάρι πέρδικαισ κρατοῦν
Ζευγάρι περδικόπουλα
Τῆσ Κρήτῆσ τὰ ρηόπουλα.

(ὁ Βος Χορός ἐπαναλαμβάνει)

Βρέ γρειά σου γρειά σου γιόγαμπρε
Και ποῦ τὴν ἐκνήησεσ
Αὐτήν τὴν ρούσα πέρδικα
Τὴν ἔλασπη τραταφυλλιά.

Αος Χορός

Ἀπὸ ταξειδοῦ μου κατέβαινα
Μέσ' τὸ περιόλι τῆσ τὴν εἴρηκα,
Τὰ βασιλικά τῆσ ἐπότιζε,
Και τοὺσ δρασμοὺσ τῆσ ἐκορφολοῖε.
(Τοῦ λοιποῦ οἱ δύο χοροὶ ἔδουσιν ἑμοῦ.)

Ἐπάω στήν τραταφυλλιά
Ἐκαμε πέρδικα φωληά,
Και μπιουρβγαίνει και γερνά,

Καὶ σεῖετ' ἢ τριατάφυλλα
Καὶ πέφτουρ τὰ τριατάφυλλα
Πάνω στής κύμφοις τῆ ποδῶ·
Μαεύοντα οἱ ἄρχοντες
Καὶ κάμναντα ροδόσταμο
Καὶ ραίνουρ κύφη καὶ γαμπρὸ
Καὶ πεθερὰ καὶ πεθερό.
'Εστέλλασι τοῦ γιόγαμπρου
Μαρτύλι' ἀπ' τὴν Ἀμουργὸ
(Τὸ μέλος διάφορον).
Γέρον γύρου εἶν' πλεμένο
Τὴν ἀγάπη διαζωμένο.

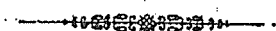
Πάντα παρεκάλει ἡ μάγα σου,
Νὰ ζουν καλογυεῖ μου στοὺς γάμους σου,
Τὸ παπαδολεῖ καὶ μαεύετο
Καὶ τὸ γερολεῖ καὶ διαλέετο.

Σ' ὕσους γάμους κι' ἄρ' ἐπὶ,
Τέτοια κύφη δὲν τὴν εἶδα,
Ν' ἄχη κούτελο φεγγάρι
Μὰ γὰρ κ' ἐπὶ καμάρι,
Ν' ἄχη τὴν χειροτέριαν ἴσια
Κάμπο μὲ τὰ κυπαρίσσια,
Ν' ἄχη φρούδια σὰν βατάρι
Σὰν βαμμένα με μελάρι
Ν' ἄχη μάτια μπαχουρένια
Μάουλα τριατάφυλλιένια
Ν' ἄχη θόρτια ραῖ ραῖ
Σὰν κουκιὰ μαργαριτάρι,
Ν' ἄχη χεῖλη σὰν φλετζάρι
Κόκκινα σὰν τὸ μερζάρι

(Τὸ μέλος διάφορον)

Καὶ πάλ' ἄς 'θισ' ὁ γάμος
Καὶ πάλ' ἄς λουλουδίση
Νὰ ξαναλουλουδίση,
Κι' ἄς μαραθοῦσιν οὐλοὶ
ὅπου τὴν ἀγαποῦσαν
Καὶ πάλ' ἄς 'θισ' ὁ γάμος
Καὶ πάλ' ἄς λουλουδίση
Κι' ἄς μαραθοῦσιν οὐλοὶ
ὅπου τὴν ἐγυρεύαν.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ χοροῦ ἀπέρχονται ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἄδοντες εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ἣ παρατίθεται τράπεζα ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν γαμπλίων βρωμάτων, τρώγουσι, πίνουσι καὶ χορεύουσι πέραν τοῦ μεσονυκτίου καὶ ἀπερχόμενοι εὐχονται τοῖς νεονύμφοις «καὶ μὲ τέκνα» καὶ οὕτω λήγει ἡ πολυήμερος καὶ πολυδάπανος τῷ γαμβρῷ γαμπλῖος αὕτη ἐστίασις, ἥτις στοιχίζει ποσὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον.

Αἱ Βαπτίσεις.

Ὀλίγαι ἡμέραι παρέρχονται μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ βρέφους καὶ ὁ μέλλων, ἢ μᾶλλον οἱ μέλλοντες ἀνάδοχοι, διότι ἐν Νισύρῳ γίνονται 3 ἢ 5 καὶ ἐνίοτε 8 ἀνάδοχοι πέμπουσι διὰ συγγενούς τινος, ἢ φέρουσιν οἱ ἴδιοι μανδύλιον μετὰ φλωρίου ἐρραμένον εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ, ὅπερ καλεῖται ράμα· αἱ βαπτίσεις τελοῦνται συνήθως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ σπασιώτατα ἐν τῷ οἴκῳ, ἕκαστος δὲ ἀνάδοχος ὀφείλει νὰ προσφέρῃ καὶ ἐν τῇ τελέσει τοῦ μυστηρίου εἰς τὸν ἀναδέξιμον δύο ἢ τρεῖς πύχεις ὑψίσμα περιτετυλιγμένον διὰ μετάξης, ὅπερ καλεῖται φώτης, καὶ τὸ ὁποῖον ἐπιθέτων ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τοῦ νεοφωτί-

στου λέγει «ένδύεται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ». Ἡ ἔξοδος ἐκ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν οἰκίαν τελεῖται μετὰ μεγάλης ἀδούσης πομπῆς ἱερατικῆς καὶ λοιπῆς παρατάξεως καὶ ἀκολουθίας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐπὶ τούτῳ προσκεκλημένων καὶ μετὰ γενικῆς κωδωνοκρουσίας καὶ πυροβολισμῶν ὡς καὶ ἐν τῷ γάμῳ· πρὶν δὲ εἰσέλθῃ ὁ ἀνάδοχος εἰς τὴν οἰκίαν, ἡ μήτηρ ἵσταμένη πρὸ τῆς θύρας ἀναμένει αὐτόν, ὅστις παραδίδων τὸν νεοφώτιστον πρὸς τὴν μητέρα λέγει τὰ ἐξῆς «Σοῦ παραδίδω τὸν βαπτιστικόν μου καὶ νὰ τὸν φυλάττης ἀπὸ φωτιᾶν, ἀπὸ κρημνὸν καὶ ἀπὸ πάντα κακὸν ὡς δώδεκα χρονῶν,» ἡ δὲ μήτηρ ἀσπάζεται τὴν δεξιὰν τοῦ ἀναδόχου ἢ τῶν ἀναδόχων καὶ λαμβάνει τὸ βρέφος· εἶτα ὁ μὲν ἀνάδοχος μοιράζει τὰς μαρτυρίας, αἵτινες ἄλλοτε συνίσταντο ἀπὸ ἀργυρᾶ κερμάτια ἔχοντα ἀξίαν ἑνὸς παρᾶ καλούμενα ἄσπρα· προὔτιμα ἡ Νισυρία νὰ λάβῃ ὡς μαρτυρίαν παρὰ τοῦ ἀναδόχου ἓν ἄσπρον παρὰ μίαν λίραν, ἀλλὰ καὶ ἡ συνήθεια αὕτη ἐξέλιπεν, οἱ δὲ λοιποὶ λαμβάνοντες ἐκ τῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκίας παρατιθεμένης τραπέζης διάφορα τραγήματα καὶ ἐδέσματα καὶ πίνοντες ἀπέρχονται εὐχόμενοι τῷ μὲν ἀναδόχῳ «νὰ τὰ χιλιάσης», τοῖς δὲ γονεῦσι «καλορίζικο, νὰ σᾶς ζήσῃ, νὰ τὸ χαίρεσθε», σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι καὶ ἐν ταῖς βαπτίσεσιν, ὡς καὶ ἐν τῷ γάμῳ, ὁ ἐν ὑπαίθρῳ χορὸς δὲν καθυστερεῖ.

Ὅνόματα τοῖς νεοφωτίστοις δίδονται εἰς μὲν τὰ ἄρρενα τὸ τοῦ προπάτορος ζῶντος, ἢ ἀποθανόντος, εἰς δὲ τὰ θήλας τὸ τῆς προμήτορος· οὐδέποτε ἐπιτρέπεται τῷ διαδόχῳ νὰ ὀνομάσῃ ἄλλως τὸ βαπτιστικόν του καὶ μάλιστα τὸν πρῶτον υἱόν, ἢ τὴν πρῶτην θυγατέρα παρὰ διὰ τοῦ ὀνόματος τῶν προπατόρων, εἰάν τις θελήσῃ νὰ κάμῃ καινοτομίαν, πλεῖστα ὅσα παράπονα γίνονται, ἐγίστε δὲ καὶ διενέξεις καὶ φιλονεικίαι καὶ διαστάσεις με-

ταξὶ γονέων καὶ τέκνων. Ὁ ἀνάδοχος συνάμα ἔχει καθῆκον κατ' ἔτος τοῦ Ἁγίου Βασιλείου νὰ προσφέρῃ τῷ βαπτιστικῷ μέχρι τοῦλάχιστον τοῦ πέμπτου ἔτους δωδρόν τι, ὅπερ καλεῖται μπουλιστρήνα, ἀνταποκρινομένη δὲ ἢ κουμπάρα ἐξαποστέλλει ἢ μᾶλλον φέρει ἢ ἰδία αὐτῷ μὲ ἐπισημότητα διάφερα γλυκύσματα καὶ ἐδώδιμα. Ἐν Νισύρῳ ὁ στεφανώνων λέγεται κουμπάρος, ὁ δὲ βαπτίζων σύντεκνος, ὡσανεὶ ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τῶν λέξεων.

Ἐκηδεῖα.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀρχαίων ἠθῶν καὶ ἐθίμων μόνον τὰ περὶ τῆς κηδεῖας διατηροῦνται εἰσέτι σῶα καὶ ἀπαρασάλευτα. Ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀσθενοῦς προτροπάδην προσέρχονται αἱ συγγενεῖς, αἱ γειτόνισσαι καὶ αἱ φίλαι κρατοῦσαι ἄνθη διὰ νὰ θέσωσιν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ, καὶ τελοῦσαι τὰ δίκαια καὶ νόμιμα στρέφουσι τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ πρὸς ἀνατολὰς, εἶτα ἐνδύουσιν αὐτὸν διὰ καθαρῶν ἐνδυμάτων καὶ σαβανώνουσι διὰ καινουργοῦς ὀθόνης· μετὰ τὴν εἰρημένην περιβολὴν τοῦ νεκροῦ ἀρχονται οἱ θρήνοι, οἱ κοπετοὶ καὶ τὰ μυρολόγια ἀδόμενα ἀμοιβάδῳ ὑπὸ γυναικῶν τυπτουσῶν τὰ στῆθη καὶ τιλλουσῶν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ διαρρηγνυουσῶν τὰ ἱμάτια, εἶτα ἀρχεται ἡ ἐκφορά, τὴν ὁποῖαν ἄπασαι αἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ γυναῖκες, ἐν αἷς προστίθενται καὶ ἕτεραι ἔξωθεν, ἀκολοθοῦσι κοιτόμεναι καὶ ὀδυρόμεναι πάντοτε, λυσκόμοι μέχρι τῆς ἐκκλησίας, ἐνθα ἰστάμεναι κυκλοτερῶς ἐν τῷ περιβόλῳ συνεχίζουσι τὰ μυρολόγια καὶ τοὺς θρήνους μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ τάφου, ἐν ᾧ μετὰ δυσκολίας μεγάλῃς ἀποσπῶσιν ἐκ τοῦ νεκρικοῦ φερέτρου τὴν μητέρα, τὰς ἀδελφὰς καὶ τοὺς συγγενεῖς. Μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν ἐν συνοδίᾳ ἀπέρχονται οἰκαδε ἀεννάως καθ'

ὁδὸν μυρολογεῖσαι τὴν ἐπομένην δὲ ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ λίαν πρῶτ' ἀπέρχονται καὶ πάλιν ἡ μήτηρ, αἱ ἀδελφαὶ καὶ αἱ λοιπαὶ συγγενεῖς διὰ τὴν καλημερίσωσι τὸν νεκρὸν καὶ κατὰ τὴν μετὰ τὴν μεταβάσιν καὶ ἐπιστροφὴν λυσίκυμοι ἐξακολουθοῦσι μοιρολογεῖσθαι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας αἱ πενθοῦσαι οὔτε τρώγουσιν, οὔτε πίνουσι, καί τοι αἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι φέρουσι πρὸς αὐτὰς τὴν καλουμένην παρηγορίαν καὶ συνισταμένην ἐκ ζωμοῦ ὀρύζης, ἢ ἄλλου τινὸς ἀμιλλώδους ροφήματος καὶ προσπαθοῦσι διὰ διαφόρων μέσων τὰς τεθλιμμένας νὰ λάβωσιν ἓν κοχλιάριον ζωμοῦ. Ἄφ' οὗ ἐπιστρέψωσιν ἐκ τοῦ νεκροταφείου πληροῦσι τρυβλίον ὕδατος καὶ τοποθετοῦσιν ἐν τινὶ γωνίᾳ τῆς οἰκίας ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας διὰ τὴν πίνῃ ἢ ψυχῇ τοῦ ἀποθανόντος, διότι πρεσβεύουσιν ὅτι ἡ ψυχὴ ἀποχωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος μένει ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ οἰκίᾳ, τὴν τρίτην ἡμέραν προσκαλούμενος ὁ ἱερεὺς δίδει τὸ ἀπαιτούμενον τρισάγιον, μεθ' ὃ αἶρεται τὸ τρυβλίον. Καθ' ὅλας δὲ τὰς χαρμοσύνους ἡμέρας καὶ ἐπισήμους ἑορτὰς ἐπισκέπτονται τὸν τάφον τοῦ μεταστάντος ἐν συνοδίᾳ μετ' ἄλλων γυναικῶν ἄδουσαι διάφορα μυρολόγια σχετικὰ πρὸς τὸ ἐπίσημον καὶ χαρμόσυνον τῆς ἡμέρας. Τὸ δὲ μέγα Σάββατον λίαν πρῶτ', ὅτε γίνεται ἡ ἐξοδος καὶ ἡ περιφορὰ τοῦ ἐπιταφίου ἀνά τὴν πόλιν, στολίζουσι τὰ ἐνδύματα τοῦ ἀποθανόντος ἐν τινὶ κεντρικῇ ὁδῷ, δι' ἧς θὰ διέλθῃ ὁ ἐπιτάφιος, καὶ καθήμεναι πᾶσι τοῦ ὑποτιθεμένου νεκροῦ ἄδουσαι διάφορα θλιβερά ἄσματα σχετικὰ πρὸς τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως. Παρὰ τοῖς Νισυρίοις καὶ μάλιστα παρὰ ταῖς γυναῖξιν τὸ πένθος ἐξακολουθεῖ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, εἰς πᾶσαν οἰκιακὴν ἐργασίαν καὶ ἰδίως εἰς τὸ καθάρισμα ἢ ἄλεσμα ἐν τῷ χειρομύλῳ τῆς κριθῆς ὀφείλει ἡ Νισυρία νὰ καλημερίσῃ τὸν νεκρὸν τῆς μοιρολογουμένης. Μετὰ παρέλευ-

σιν ἐνὸς ἔτους καὶ τεσσαράκοντα ἡμερῶν μετὰ τὴν νενομισμένην ἐπιμνημόσυνον τελετὴν γίνεται ἡ ἀνοκομιδὴ τῶν λειψάνων, ἅτινα πλυνόμενα δι' οἴνου καὶ τιθέμενα ἐντὸς καινουργοῦς ὑφάσματος ἀποθέτουσιν ἐν τῷ κομητηρίῳ.

Ἐνδύματα.

Ἡ ἐνδυμασία τῶν ἀνδρῶν ἄλλοτε συνίστατο ἐκ κεντητοῦ καὶ ἐπὶ τῶν νώτων περιπλοκάδην ἐμπεπορημένου γελεκίου ἐξ ἐριούχου ἢ μετὰξῃς καὶ μάλιστα ἀτλαζίου, ὅπερ ἐφόρουν ἐπὶ τοῦ καταλεύκου χιτῶνος καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὴν καλουμένην ζάκαν διήκουσαν ἀνωθεν ὀλίγον τῆς ὀσφύος καὶ πεποικιλμένην ὑπὸ τὰς μασχάλας καὶ τὰς παρυφὰς διὰ διαφόρων κεντημάτων, ἐκ μαύρης ἢ κυανῆς στιλπνῆς βράκας δεδεμένης διὰ ζώνης ἐκ τῆς ὀσφύος καὶ διηκούσης κάτωθεν ὀλίγον τῶν γονάτων, ἔσωθεν δὲ αὐτῆς ἐφόρουν πρὸς κατασκευὴν τῆς κούφας πολύπηχες ἐσώβρακον. Τὸ δὲ σαλδάριον ἐθεωρεῖτο πολυτέλεια καὶ ἐφόρουν ἀποκλειστικῶς οἱ εὐποροῦντες γαμβροὶ, περικνημίδας δὲ ἐφόρουν διαφόρων χρωμάτων καὶ ἔδενον αὐτὰς κάτωθεν ὀλίγον τῶν γονάτων. Κάλυμμα δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερον τὸ τουνεσλίδικον καὶ ἠρωϊκὸν ἐκεῖνο κόκκινον φέσιον κλῖνον ἐπὶ τῶν ὤμων χυριέντως μετὰ μακροῦ θυσάνου διήκοντος μέχρι τῶν νώτων, ἀνωθεν δὲ ὅλων τούτων ὡς ἐπίδημα καὶ μάλιστα ἐν χειμερινῇ ἐποχῇ ἐφόρουν ἀξιοπρεπῶς καὶ κοσμίως τὸ καλπώτον φέρον ἐμπροσθεν κροσσοτὰς πόρπας καὶ ἐπικράνιον περὶ τὴν δέσρην εἰς σκέπην τῆς κεφαλῆς κατὰ τῶν βροχῶν καὶ τῶν ψυχρῶν ἀνέμων· ἀλλὰ τὴν ἠρωϊκὴν καὶ σεμνοπρεπῆ ταύτην ἐνδυμασίαν ἀντικατέστησεν ἡδὴ ἡ Εὐρωπαϊκὴ, καὶ ὀλίγιστοι εἰσὶν οἱ φοροῦντες αὐτήν.

Ἡ δὲ ἐνδυμασία τῆς γυναικὸς καὶ τῶν κορασίδων εἶναι ἀπλῆ, ἀλλ' ἰδιόρρυθμος καὶ γραφικὴ, ἥτις σή-

μερον μόνον παρά τισι γραϊδίσις και μεσήλαξι γυναι-
 ξι και σπανίως παρά ταῖς νεάνισιν εἰσέτι διατηρεῖται,
 ἀποτελεῖται δὲ ἀπὸ ποδῆρη λευκὸν χειριδωτὸν· ἐκ βάρμβα-
 κος οἰκότευκτον χιτῶνα μὲ παρυφᾶς ἐκ μετάξης ποι-
 κιλοχρώμους ἀνοικτὸν πρὸς τὰ στήθη και ἄνευ πόρπης,
 ἐπ' αὐτοῦ δὲ φουστάνιον πολύπτυχον χρώματος κοκ-
 κίνου ἢ λευκοῦ ἄνευ χειρίδων ἐν εἶδει φουσιανέλας
 και δι' ἀορτήρων κρεμάμενον ἐπὶ τῶν ὤμων και διῆ-
 κον κάτω ὀλίγων τῶν γονάτων. Πρὸς κάλυψιν δὲ τοῦ
 στήθους φοροῦσιν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τὸ ὄσφύμα ἐκ με-
 τάξης ἐστιγμένον και διῆκον μέχρι τοῦ διαφράγμα-
 τος τῆς κοιλιακῆς χώρας, ὡς ἐπίβλημα δὲ τούτων ἐφό-
 ρουν και ἰδίως αἱ παρθένοι τὸ γελέκιον φέρον· παρυ-
 φᾶς ἐκ σεριτίου μαλλίνου ἢ ἐκ μετάξης και τὸ τῆς εορ-
 τῆς ἐκ χρυσοῦ κάλυμμα δὲ τῆς κεφαλῆς φοροῦσι και μέ-
 χρι σήμερον μανδύλιον τὸ λεγόμενον τσεμπέρι ἐκ δι-
 αφόρων χρωμάτων και ὡς σανδάλια ἐφόρουν τὰς κουν-
 τούρας ἐκ βύρσης κοκκίνης συνήθως, τῶν ὁποίων τὸ
 πέλαμα συνίσταται ἐκ φελλοῦ, ὡς ἐμποιοῦντος ὑπόκωφόν
 τινα κρότον ἐν τῷ χορῷ.

Ἡ δὲ ἐνδυμασία τῆς Νισυριακῆς νύμφης οὐχὶ μόνον
 ὑπῆρξεν ἰδιόρρυθμος και γραφικωτάτη, ἀλλὰ και με-
 γίστην τὴν ἐντύπωσιν ἐνεποιεῖ εἰς τοὺς κατὰ σύμπτω-
 σιν ἐπισκεπτομένους τὴν νῆσον ξένους και περιηγητάς·
 συνίστατο δὲ ἀπὸ χιτῶνα ἐπίσης ποδῆρη ἀλλ' αἱ πα-
 ρυφαὶ ὡς και αἱ χειρίδες αὐτοῦ ἦσαν πεποικιλμέναι
 διὰ κεντημάτων ἀρκούντως μεγάλων ἐκ μετάξης συν-
 ῆθως κοκκίνης, διὸ και κατ' ἐξοχὴν ὁ νυμφικὸς οὗτος
 χιτῶν ἐκλήθη κόκκινα, ἄνωθεν αὐτοῦ πολύπτυχον φου-
 στάνιον κόκκινον ἐκ μετάξης καλούμενον παμουχᾶς
 και διῆκον ἐπίσης κάτω ὀλίγων τῶν γονάτων και δι'
 ἀορτήρων κροσσωτῶν ἀνήρτατο ἐπὶ τῶν ὤμων, σπ-

μειωτέον· ἐνταῦθα ὅτι ὁ παμουχᾶς ἐθεωρεῖτο ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῆς νύμφης καὶ μάλιστα [τῆς πρωτοκόρης καὶ μεγάλης οἰκοκυρᾶς· ἐζώννυον δὲ τὴν ὄσφιν δι' ἀλύεσως ἀργυρᾶς ἢ ἐπιχρῦσου καὶ ἔμπροσθεν ἀνεπορπᾶτο διὰ μεγάλης πόρπης, ἧς τὸ ἕτερον ἄκρον κρεμάμενον ἔφθανεν ἄνωθεν ὀλίγον τῶν γονάτων. Αἱ νύμφαι οὐδέποτε ἐφόρουν γελέκιον, ἵνα μὴ καλύπτωνται αἱ κατακόκκιναι χεiriδες, αἵτινες ἐκρέμαντο εἰς τὰ πλάγια ἐν εἶδει ἀρχιερατικοῦ τριβωνίου.

Ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς ἐφόρουν ἀκούφιαν μὲ παρυφᾶς χρυσᾶς, ἐπ' αὐτῆς τὴν εἶδος ζώνης, σκέλην μεταξίνην, ἥτις ἐνεπορπᾶτο εἰς τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν μέρος τῆς κεφαλῆς διὰ δύο μεγάλων καρφίδων ἐξεχουσῶν ἀρκούντως πρὸς τὰ ἄνω, αἱ δὲ κροσσῶται αὐτῆς ἄκρα ἐκρέμαντο, ἡ μὲν μία ἔμπροσθεν, ἡ δὲ ἑτέρα ὀπισθεν· περὶ δὲ τοὺς κροτάφους καὶ τὰ ὦτα ἔφερον τὰς ἀργυρᾶς καὶ ἐπιχρῦσους βέργας, καὶ περὶ τὸν τράχηλον ἔφερον περιδέριον καλούμενον λαιμὸς, τὰ δὲ στήθη ἐκάλυπτε δι' ἐπιχρῦσου ὄσφυσμάτος καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὄρμαθὸν φλουρίων, σαγδάλια δὲ ἐφόρουν τὰ συνήθη καὶ παρὰ τοῖς ἄλλαις γυναιξίν.

Ἄλλὰ δυστυχῶς ὡς πάντα τὰ ἀρχαιοπρεπῆ καὶ πατροπαράδοτα ἦθη καὶ ἔθιμα μετεβλήθησαν ἐν τῇ νήσῳ, οὕτω καὶ ἡ Νισυριακὴ νύμφη, ἡ ἐνδυμασία τῆς ὁποίας ἦδη κατέσται ἀποκρηάτικη. Ὅτε ὁ ἀείδιμος ἐκεῖνος καὶ σεβαστὸς ἐθνοφιλιῆς ἱεράρχης ὁ ὑπὸ Ρόδου, Κυζίκου, Κωνσταντίνος Ἀλεξανδρίδης ἐπεσκέψθη τὸ πρῶτον τὴν Νίσυρον, ἔτυχε κατὰ σύμπτωσιν νὰ τελεῖται γάμος, ἐναγωνίως λοιπὸν ἀνέμενε νὰ ἴδῃ τὴν περιβόητον καὶ θρυλλομένην Νισυριακὴν νύμφην, ἀλλὰ δυστυχῶς τοσοῦτον ἀπεγορευθεῖς, ὥστε καλέσας παρ' αὐτῷ τὸν Ἠγούμενον τῆς Μονῆς θλιβερᾶ τῇ φωνῇ προσέθεσεν «ἐγὼ περιέμενον νὰ ἴδω νύμφην Νισυριακὴν, καὶ τῶρα βλέπω δυστυχῶς καλλιτέραν ἀπὸ τὴν Πολίτικην »

Θέρμαι τῆς Νίσυρου.

Ἡ Νίσυρος εἶναι πλουσία εἰς ἰαματικάς θέρμας· ἅπασα ἡ ἀκτὴ αὐτῆς θρίθει τοιούτων· ἀνασκάλευσον ὀλίγον διὰ τῶν δακτύλων καὶ αὐθωρεῖ ἡ ἀνάβλυσις ἄρχεται καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα πληροῦται θειώδους ὁσμῆς· αἱ δὲ θεραπευτικά αὐτῶν ιδιότητες πασίγνωστοι ἤδη καὶ ἀναμφισβήτητοι ἐγένοντο καὶ διὰ θεσπισμάτων ὑπὸ ἐξόχων ἰατρῶν καὶ ἀριγνῶτων καὶ δοκίμων χημικῶν καὶ δὴ ὑπὸ ἀπειραρίθμων θεραπευθέντων ἐνομιμοποιήθησαν, καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν ὁποίων ἄς χρησιμεύσῃ, ὡς ζητοφημίαι, ἔπαινος καὶ ἐγκώμια.

Μετὰ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀγαθοῦ συνενοῦσι καὶ ὕλα τὰ πλεονεκτήματα τῆς ὑγιεινότητος τοῦ κλίματος τῆς νήσου καὶ τῶν λαμπρῶν καὶ εὐαέρων τοποθεσιῶν καὶ ἀξιοθεάτων τοπίων. Ἐν τούτοις αἱ ἰαματικαὶ ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ὑδάτων αὐταὶ θέρμαι καὶ αἱ θελκτικώταται καὶ τερψικάρδιοι ὡς πρὸς τὴν θέσιν πρὸ τριακονταετίας ἔμενον ἀνεκμετάλλευτοι καὶ ἐντελῶς ἄγνωστοὶ τοῖς κατοίκοις τῆς Ἀνατολῆς, ἂν καὶ ἡ θεραπευτικὴ αὐτῶν ιδιότης ἐγνώσθη πρὸ πολλοῦ καὶ παρὰ πολλῶν ποιοῦντων χρῆσιν λουτρῶν, οὐχὶ εἰς λουτῆρας περιορισμένους καὶ ἀναπαυτικοὺς, ἀλλ' εἰς χειροποιήτους ἐν τῇ ἀκτῇ λάκκους, καὶ οὕτως εἴτε ἡ ὑλικὴ δυσχέρεια τοῦ δημοσίου, εἴτε ἡ ἀδιαφορία καὶ ὀλιγωρία τῶν ἀρμοδίων, ἐκώλυον τὴν κατασκευὴν καταλλήλων κτιρίων, καὶ τὴν φήμην καὶ διάδοσιν αὐτῶν ἀνὰ τὰς νήσους καὶ τὴν Ἀνατολὴν. Διὸ πρῶτοι οἱ κάτοικοι τῆς πρωτεύουσας Μανδρακίου ὑποκινούμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ τότε συμπολίτου αὐτῶν γνωστοῦ ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον διὰ τὴν ἐμπορικὴν οὐτοῦ δρᾶσιν Νικολάου Ἀποστολίδου θεραπευθέντες ἐν ἰδιοκτητῷ οἰκίσκῳ, καὶ ὑπὸ τοῦ συχνάκις χάριν λουτρῶν καὶ ἰδιαίτερας ἀγάπης ἐπισκεπτομένου τὴν Νίσυρον Ἰωάννου

Καλλισπέρη αρχαιοδίφου εκ Καλύμνου εμπνεόμενοι από ἐλπίδας προσιωνίζουσας εὐμύριαν και εὐεξίαν εἰς τὸν τόπον, ἀνήγειραν ἐν τῇ θέσει Σκόποις κατὰ τὸ 1884 δωμάτια τινα κατώγεια ἀνευ ἐπίπλων και στρωμνῶν και λουτῆρας τινας, εἰς τοὺς ὁποίους προσερχόμενοι πολλοὶ ἐκ τῶν πέριξ νησιωτῶν και ἰδίως Κασίων, ἐποίουν λουτρά πληρώνοντες τρία γρόσια καθ' ἑκάστην· ἀλλ' ἐπειδὴ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν ἡ ἱαματικὴ αὐτῶν φήμη ἤρξατο νὰ διαδίδηται και περαιτέρω τοῦ Αἰγαίου ἀνήγειραν κατὰ τὸ 1894 και ἕτερα ὑψηρότερα και εὐχλια ἀριστοκρατικὰ δωμάτια μετ' ἐπίπλων και στρωμνῶν και λουτῆρας εἰδικοὺς δι' ἕκαστον ἄτομον και αἶθουσαν ὑποδοχῆς μεθ' ἐστιατορίου ἀρκούντως πολυτελεστάτην και εὐπρεπεστάτην,

Ἄλλὰ κατὰ τὸ ἔτος 1895 ὅτε ὁ ρηξικέλευθος και προδευτικώτατος ἰατρός Π. Παντελίδης ἵδρυσεν ἐν Πάλλοις τὰ πρότυπα ἐν τῇ Ἀνατολῇ αὐτοῦ λουτρά «ὁ Ἴπποκράτης» και θέλων νὰ συναγωνισθῇ τοῖς κατοίκοις τοῦ Μανδρακίου ἤρξατο διὰ ζητοφνημιῶν και διαφόρων ἐπαινετικῶν ἐκθέσεων νὰ ἐξαίρη και νὰ διαφημίσῃ ταῦτα διὰ τοῦ τύπου και νὰ ἐξαποστέλλῃ εἰδοποιήσεις και διαφημίσεις εἰς ἅσας τὰς πόλεις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, και τῆς Αἰγύπτου, ἔκτοτε τὰ λουτρά τῆς Νισύρου ἤρξαντο θρυλλούμενα και διαφημιζόμενα πανταχόσε και λαμβάνοντα θέσιν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, οἷαν ἔχουσι τὸ Αἶξ-Λεμπαιν και τὸ Βάδεν-Βάδεν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Ὁ δὲ διαγωνισμὸς οὗτος ὠφέλησεν ἀμφότερα τὰ μέρη, διότι οἱ μὲν κάτοικοι τοῦ Μανδρακίου ἀμιλλώμενοι ἵδρυσαν και ἕτερα περικαλλῆ και εὐεκτικὰ ὑπὸ ὑγιεινὴν και ἐπιστημονικὴν ἐπόψιν κτίρια, με εὐρέα και εὐχλια δωμάτια, με λουτῆρας ἀναπαυτικώτατους και ἰδίους δι' ἕκαστον, ἀνήγειραν δὲ και μαγειρεῖα, παντοπωλεῖα, καφενεῖα και

λοιπὰ, ὅσα ἀπαιτεῖ ἐν τοιοῦτον θεραπευτικὸν κατάστημα περικλείον θησαυρὸν ὡς πρὸς τὴν ὑγιεῖαν ἀνεκτίμητον. Κατὰ τὸ παρελθὸν μάλιστα ἔτος, ἐπειδὴ οἱ κατ' ἔτος προσερχόμενοι πελάται πρὸς θεραπείαν πῆξινσαν τόσον, ὥστε ἡ Ἐπιτροπὴ ἠναγκάζετο πολλάκις νὰ ἀνεγείρῃ παραλήγματα πρὸς διαμονὴν, διὰ τοῦτο παραπλεύρως τῶν ἄλλων ἴδρυσε καὶ ἕτερα ὥραϊα καὶ ὑψηρεφῆ κτίρια μὲ ἀναπαυτικώτατα καὶ εὐάερα δωμάτια καὶ λαμπροὺς λουτῆρας, σκάπτοντες δὲ οἱ ἐργάται πρὸς κατασκευὴν λουτῆρων καὶ ἴδρυσιν νέων θεμελίων εὖρον ἐρείπια ἀρχαίων λουτρῶν, ὧν ἡ θερμοκρασία ἅμα τῇ ἀναβλύσει ἀναβαίνει εἰς 50 βαθμοὺς Κελσίου, διὸ καλῶς ποιήσασα ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν λουτρῶν Μανδρακίου-Νισύρου διέταξε τὸν ἀρχιτέκτονα ἵνα τεθῶσι τὰ θεμέλια τοῦ νέου ἰδρύματος ὀλίγα μέτρα περαιτέρω τῶν ἐρείπιων, διὰ νὰ εὐρίσκονται πάντοτε ταῦτα ὑπὸ θέαν καὶ περιέργειαν τῶν προσερχομένων.

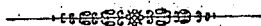
Ὁ δὲ ἰατρός Π. Παντελίδης ἐνώνων σὺν τῇ ἀμίλλῃ τὸ δραστήριον καὶ τὸ ἐμφυτον τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ὀξυδερκείας καὶ εὐφυΐας, οὐχὶ μόνον ἀνεγείρει κατ' ἔτος κτίρια κομψοπρεπῆ καὶ λαμπρὰ, δωμάτια εὐρέα, εὐάερα καὶ εὐήλια, αἰθούσας πολυτελεστάτας ἐπὶ φλοίσβῳ θαλάσσης, ὑαλόφρακτα ἐστιατόρια, σφαιριστήρια, φαρμακεῖα, καφενεῖα καὶ λοιπὰ, ἀλλὰ καὶ παντὶ σθένει προσπαθεῖ, ἵνα φέρῃ τὴν Εὐρώπην εἰς τὴν Ἀνατολήν.

Ἐνταῦθα οὐδόλως προτίθεμαι νὰ διαφιλονεικῶσιν οἷτε νὰ ὀρίσω μετὰ τοσαύτας ἐν τῇ νήσῳ μεταβολὰς τὴν θέσιν, ἐν ἣ κείνται τὰ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἀναφερόμενα λουτρά, ἃν καὶ ὁ Ραγκαβῆς λέγει περὶ αὐτῶν τὰ ἑξῆς. «Ἐν ἀποστάσει δὲ 1/2 ὥρας ἀπὸ τῆς πόλεως κατ' ἀνατολὰς ἐπὶ τῆς προσαρκτίου ἀκτῆς εἰσὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἀναφερόμενα λουτρά,» ἀφ' οὗ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀφίνει

ἡμᾶς μετεώρους λέγων ἀορίστως. « Ἐχει δὲ καὶ πόλιν ἀμώνυμον καὶ λιμένα καὶ θερμὰ καὶ Ποσειδῶνος Ἱερόν, καὶ ἀφ' οὗ ἐκ τῆς πρώτης γεωλογικῆς συστάσεως ἡ νῆσος τυγχάνει ἠφαιστειογενῆς καὶ ἐξακολουθεῖ εἰσεῖτι ὁ Ἥφαιστος ἔχων ἐν αὐτῇ τὰ σιδηρουργεῖα καὶ τοὺς ἄκμονάς του, καὶ ὁ δυστυχῆς Τιτάν Πολυβώτης ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων φέρει τὸν γεῶδη ὄγκον τῆς Νισύρου, τὸν ὁποῖον ἔρριπεν ἐπὶ τῆς ῥάχεώς του εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Τιτανομαχίας ὁ Γαιήοχος καὶ θαλασσοκράτωρ Ποσειδῶν, καὶ ἦδη πιεζόμενος καὶ καταθλιβόμενος ὑπὸ τοῦ θαλασσίου τούτου βράχου σφραδάζων καὶ βρυχώμενος ἐκ τῶν καυμάτων τῆς πυριγενοῦς ταύτης ὄγκῶδους μάζης ἐξάγει ἐκ τε τοῦ στόματος καὶ ἐκ τῶν μυκτῆρων μυκηθμούς καὶ δονεῖ τὴν νῆσον καὶ ἐκπέμπει ἐκ τῶν ἐγκάτωι αὐτῆς μύδρους καὶ λάβας διαπύρους καὶ σχηματίζει πεπυρακτωμένους ρύακας διαυλακίζοντας ἅπασαν τὴν Νίσυρον. Οὐδόλως συνάμα προτίθεμαι νὰ παραθέσω ἐνταῦθα τὴν θερμοκρασίαν καὶ τὰς χημικὰς ἀναλύσεις τῶν λουτρῶν τῆς Κοινότητος Μανδρακίου Νισύρου καὶ τοῦ λατροῦ Π. Παντελίδου καὶ τὰ διάφορα αὐτῶν συστατικὰ καὶ ιδιότητις, διότι πολλάκις καὶ ὑπὸ πολλῶν πλεῖστα ἐγράφησαν, καὶ κατ' ἔτος κατὰ τὴν θερινὴν ἐποχὴν αἱ χημικαὶ αὐτῶν ἀναλύσεις, ἡ θερμοκρασία καὶ αἱ θεραπευτικαὶ αὐτῶν ιδιότητες δημοσιεύονται ἐν τῷ τύπῳ.

Πόσον ὠραῖα καὶ καλὰ θὰ πράττητε σεῖς οἱ πολυτάλαντοι καὶ ζήλοιοι μεγαλοπολῖται νὰ ἐγκαταλιμπάνητε κατὰ τὴν θερινὴν ἐποχὴν τὰ ἀνήλια καὶ τὰ ἐνεκὲν ἐλλείψεως καθαροῦ ἀέρος δύσσομα γραφεῖά σας καὶ νὰ παραδίδητε τὸ δοῦναικαὶ λαβεῖν εἰς τὴν λίθην καὶ ἀποφείγοντες τὴν ἐμπορικὴν τύρβην νὰ ἐρχησθε εἰς τὴν Νίσυρον, τὸ χαριτωμένον καὶ δενδροόφυτον τοῦτο νησάκι καὶ νὰ διαμῆνητε ἐν αὐτῷ ἐπὶ 15 ἕως 20 ἡμέρας, εἰάν

θέλητε καὶ ἐπιθυμῆτε νὰ ἀναπνεύσετε καθαρὸν ἀνυγρον καὶ ἐλεύθερον ἀέρα, νὰ θαυμάσητε θαλασσίαν αἶθρα, νὰ καταστήσητε τελείαν τὴν ὄρεξιν καὶ εὐπεπτον τὴν τροφήν σας, οἱ ἀσθενεῖς νὰ θεραπευθῆτε, οἱ ὑγιεῖς νὰ ἀναλάβητε νέας δυνάμεις πρὸς ἐξακολουθήσιν τῆς σταδιοδρομίας τοῦ πολυτλήμονος βίου, ποιοῦντες χρῆσιν τῶν λουτρῶν τῆς Νισύρου, ἅτινα ἐν ὑψηλοῖς εὐδμήτοις καὶ περικαλλέσι κτιρίοις περικλείονται καὶ ἡ θελξικάρδιος θέα τῶν ὁποίων δεσπόζει ἴμα τῷ κατάπλω εἰς τὴν νῆσον· ἀπαρτίζονται δὲ ἅπασαι αἱ οἰκοδομαὶ ἀπὸ εὐρέα, εὐάερα καὶ εὐήλια δωμάτια ἐλεύθερα πανταχόθεν κύκλω δι' αὐτῶν «θάλασσά τε ἠχίεσσα οὖρα σκόεντα». Εὐρήσει δὲ ὁ προσερχόμενος εἰς τὰ λουτρὰ τῆς Νισύρου ὑπηρεσίαν προθυμοτάτην, διεύθυνσιν δροστηρίαν καὶ ἐνεργητικωτάτην, ἐξαιρετικὴν ἰατρικὴν περίθαψιν, ἐποπτείαν καὶ ἐπίβλεψιν τῶν ἀρμοδίων πρὸς εὐπάθειαν καὶ εὐμάρειαν τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ ἐν γένει πᾶσαν προσπάθειαν καὶ πρόνοιαν, ἵνα μηδεὶς ἀπέλθῃ δυσηρεστημένος. Ἐπειτα τίς ἢ ἀνάγκη νὰ μακρογορῶ· τὰ αὐταπόδεικτα πράγματα οὐ χρῆξουσιν ἀποδείξεως, καὶ κατὰ τὸν Δημοσθένην, «ἅπας ὁ λόγος μάταιος καὶ κενός, ἂν τὰ πράγματα ἀπῆ». ἔλθετε, ἴδετε, λούσασθε, καὶ ὑγιεῖς πάντως ἀπελεύσεσθε.

Ἐὰ περὶ τὴν Νίσυρον νησίδια.

Πέντε εἰσὶ τὰ περὶ τὴν Νίσυρον μικρὰ καὶ ἔρημα νησίδια, καὶ πρὸς βορρᾶν μὲν αὐτῆς τὸ Γιάλι, ἡ ὑπὸ τοῦ Πλινίου Κισσηροῦσα λεγομένη καὶ ἡ Στρογγυλή· καὶ τὸ μὲν Γιάλι ἔχει ἀσφαλέστατον φυσικὸν καὶ εὐρυχωρότατον λιμένα σχηματιζόμενον ἐκ τινος μικρᾶς νησίδος Ἄγιος Ἀντωνίου ἐπιπροσθούσης, εἰς τὸν ὁποῖον πολλὰ πολλάκις ἐν καιρῷ τρικυμίας πλοῖα καταφεύγουσι πρὸς διάσωσιν.

Ἐπὶ τοῦ νησιδίου τούτου ὑπάρχει καὶ φρέαρ, οὔτινος τὸ ὕδωρ ὑγιέστατον καὶ διαυγέστατον καὶ πολυζήτητον τυγχάνει, ἢ κατασκευὴ τοῦ ὁποίου κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν πρὸ δεκαετίας ἀποθανόντων καὶ τινῶν εἰσέτι ζώντων γερόντων ὀφείλεται εἰς τὸν Ναύαρχον τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου Μιαοῦλαν, ὅστις μάλιστα οὐχὶ μόνον κατέφευγεν εἰς τὸ νησιδίον τοῦτο πρὸς ὕδρευσιν τοῦ στόλου, ἀλλὰ καὶ ἐθεώρει τοῦτο ὡς ὄρμητήριον, καὶ πολλάκις μετὰ τὰς ναυμαχίας κατέφευγεν πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ πληρώματος· καὶ τὸ μὲν ἡμῖσι τοῦ νησιδίου τούτου εἶναι γόνιμον καὶ καρποφόρον, διὸ σπεύρουσι κατ' ἔτος οἱ κάτοικοι τῆς Νισύρου ἐπ' αὐτοῦ κριθήν, τὸ δὲ ἕτερον ἡμῖσι, ὡς συνιστάμενον ἀπολειστικῶς ἐκ λευκῆς λάβης, τυγχάνει ἄγονον καὶ ἄκαρπον ἐκ τοῦ νησιδίου τούτου προμηθεύονται οἱ Νισύριοι τὴν διὰ τὰ κτίρια χρησιμεύουσαν πορσελάνην καὶ πέτρας τὰς λεγομένας πορία. Ὀλίγον πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Γραλιοῦ ὑπάρχει ἡ Στρογγυλὴ ἐντελῶς ἄγονος καὶ ἄκαρπος καὶ ἀνεπίδεκτος καλλιεργείας, χρησιμεύει δὲ πρὸς βοσκὴν αἰγῶν.

Πρὸς δυσμὰς τῆς Νισύρου ὑπάρχουσι τρία μικρὰ νησιδία ἢ Πυργοῦσα, ἢ Παχεῖα καὶ ἢ Ἀντιλέγουσα· καὶ ἡ μὲν Πυργοῦσα εὐφορος καὶ γόνιμος κληθεῖσα οὕτως ἐκ τῶν σωζομένων ἐπ' αὐτῆς ἐρειπίων, δύο ἀρχαίων φρουρίων, χρησιμεύει ἀποκλειστικῶς τοῖς Νισυρίοις πρὸς ἀλίευσιν, σποράν δημοτριακῶν καὶ κτηνοτροφίαν, ἡ δὲ Παχεῖα ὡς ἐκ τοῦ ὄγκου τῆς κληθεῖσα οὕτως εἶναι ἐντελῶς ἄγονος καὶ ἄκαπος, χρησιμεύει μόνον διὰ κτηνοτροφίαν. Ἡ δὲ Ἀντιλέγοπα ὑπερύψηλος μονήρης πετρώδης βράχος εἶναι ἐντελῶς ἄγονος καὶ οὔτε πρὸς βοσκὴν χρήσιμος, μόνον ἀγριοκυκάρισσοί τινες καὶ σχοῖνοι φύονται ἐπ' αὐτῆς, αἱ δὲ ἀκταὶ αὐτῆς, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἴσως ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα εἶναι τόσον βαθεῖαι, ὥστε τυγχάνει παρὰ

τῶν ναυτιλλομένων ἀπροσπέλαστος. Ἐπὶ τῆς νησίδος ταύτης ὑπάρχει σήμερον φάρος ἰδρυθεὶς κατὰ τὸ 1890 διὰ τὰ ἀναπλέοντα καὶ καταπλέοντα ἀτμόπλοια καὶ ἱστοφόρα τὴν μεγάλην γραμμὴν τῆς Ἀλεξανδρείας· ἐπιστάτης τοῦ φάρου τούτου τυγχάνει ἀπὸ δωδεκαετίας ὁ Ἐμμ. Μ. Παρθενιάδης.

Ἴδου τί λέγει ὁ Ῥαγκαβῆς περὶ τῶν νησιδίων τούτων. «Πρὸς δυσμὰς τῆς Νισύρου εἰσὶ τρεῖς νησίδες ἔρημοι Ἐργούσα, ἔφ' ἧς σώζονται δύο Ἑλληνικῶν ἀρχαίων φρουρίων ἐρείπια, παλαιόκαστρα λέγόμενα, Παχεῖα καὶ Ἀντιλέγουσα· μεταξύ δὲ τῆς Νισύρου καὶ τῆς Κῶ κεῖται νῆσος μικρὰ Γιαλί καλουμένη καὶ ἔχουσα λόφους καὶ ἀκτὰς ὑπολεύκους, ἴσως ἢ ὑπὸ τοῦ Πλινίου λεγομένη Κισσηροῦσα (Πλιν. β. 5 κ.36)». Καὶ τὰ μὲν νησίδια Γιαλί, Ἐργούσα καὶ Παχεῖα ἀνήκουσιν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Νισύρου ἀφιερωθέντα διὰ κυβερνητικῶν τίτλων εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς Σπυλαιανῆς, ἐπιφυλάττεται δὲ τῇ Κυβερνήσει μόνον τὸ προνόμιον τῆς δεκάτης, τὰ δὲ νησίδια Στρογγυλὴ καὶ Ἀντιλέγουσα ἀνήκουσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ ΝΙΣΥΡΙΑΚΟΝ

Α'.

Ἄγκλαβῆ (ἡ). Προικοσύμφωνον, ὅπερ γίνεται τὴν ὀγδόην ἡμέραν πρὸ τοῦ γάμου ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου καὶ τῶν γονέων καὶ πολλῶν οἰκείων καὶ φίλων.

Ἄγκλούπα (ἡ). Εἶδος κολοκυνθίνου ποτηρίου, δι' οὗ λαμβάνουσιν οἶνον ἐκ τῶν ἀγγείων· «Γέμισε τὴν ἀγκλούπα κρασί. Φέρε νὰ ποιοῦμε μὲ τὴν ἀγκλούπα».

Ἄγκρίφι (τὸ). σκευὸς τι σιδηροῦν φέρον εἰς τὸ ἄ-

κρον τρεῖς ἀγκύλας, δι' οὗ ἀνασύρουν· ἐκ τοῦ φρέατος τὸ πίπτον ἐντὸς αὐτοῦ ἀντλήμα· ἡ λέξις γίνεται ἐκ τοῦ ἄγρα.

Ἀλλάγια (τὰ)· ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἀλλάσσω· καλοῦσιν οὕτω τὰ φορέματα τοῦ γαμβροῦ, ἵτινα τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου μετὰ μουσικῶν ὀργάνων φέρουσι κρατούσαι· αὐτὰ κόραι ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν τῆς νύμφης· καλοῦσι πρὸς τούτοις ἀλλάγια· ἅπασαν ἐν γένει τὴν προῖκα τῆς νύμφης τὴν ὁποίαν στολίζουσι περίξ τῶν τριχῶν τῆς οἰκίας.

Ἀλίμενε· κατὰ παραφθορὰν ἀντὶ ἀνέμενε. «Βρὲ ἀλίμενέ με. Ἴντα λιμένεις ἐδώ;»

Ἀπλώτρω (ἡ)· Ἐκ τοῦ ἀπλόω καλοῦσιν οὕτω τὸ μέρος ἔνθα ἀπλοῦσι τὰ σύκα πρὸς ξήρανσιν.

Ἀμπατή (ἡ)· ἀντὶ ἐμβατή, ἐκ τοῦ ἐμβαίνω· καλοῦσιν οὕτω τὸ μέρος, δι' οὗ εἰσέρχονται εἰς τὸν ἀγρὸν, διότι οἱ ἐν Νισύρῳ ἀγροὶ ἅπαντες σχεδὸν εἰσὶ τετειχισμένοι.

Ἀφανούλης (ὁ)· ὁ δυστροπῶν, ὁ δολιευόμενος ἐν καιρῷ παιγνιδίου, ἐξ οὗ ἀφανούλα, ἡ δυστροπία, ἀπάτη λέγεται καὶ ἀφανουλιάρης. «Μὴ κάμης ἀφανούλαις. Ἀφανούλης εἶσαι κακόμειρε.» Ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἀφανής.

Ἀπύρι (τὸ)· θεῖον, οὔτινος γέμει ἡ Νίσυρος ἕνεκα τοῦ ἐν αὐτῇ ὑπάρχοντος ἠφαιστείου.

Ἀκωλος (ὁ)· ἠφαιστειον ὄρος.

Ἀποστροφῆ (ἡ)· καλοῦσιν οὕτως ἐξοχικὸν οἰκίσκον, εἰς ὃν καταφεύγουσιν οἱ γεωργοὶ ἐν καιρῷ βροχῆς, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ πολλὰς ἡμέρας διαμένουσιν ἐν αὐτῷ, ὡσάκις ὁ καλλιεργούμενος ἀγρὸς εὐρίσκεται μακρὰν τοῦ χωρίου. Ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἀποστρέφω, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν λέξιν καταφύγιον· οὕτω μεταχειρίζεται καὶ ὁ Δημοσθένης τὴν λέξιν ἐν τῷ πρώτῳ Φιλιππικῷ· «κατέπτηχε μέντοι

ταῦτα πάντα νῦν, οὐκ ἔχοντα ἀποστροφὴν » κ.τ.λ).

Ἄμε. ἀντὶ πῆγαινε.

Ἀπηλοῦται. ἀποκρίνεται, ἀντὶ τοῦ ἀπολογεῖται, καὶ ἀόριστος ἀπηλοῦθη, ἀντὶ τοῦ ἀπελογήθη.

Ἀνάεμα. (τὸ)· ἀντὶ ἀνάδεμα ἐκ τῆς ἀνά καὶ δέμα, ἐκ τοῦ δένω, σάκκος - ἔχων σχῆμα τετράγωνον συνήθως ἐξ αἰγοτρίχων κατεσκευασμένον καὶ φέρων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀνά ἓν δέμα· ἀναρτῶσι δ' αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὤμου ἰδίως αἱ γυναῖκες θέτοισαι ἐντὸς αὐτοῦ τροφᾶς καὶ ἄλλα· χρησιμεύει δὲ συνάμα καὶ ὡς λίκνον ἢ κοιτὶς τῶν βρεφῶν, ὅπερ ἀναρτῶσαι αἱ μητέρες ἐπὶ τοῦ ὤμου νανουρίζουσιν αὐτά.

Ἄρωτῶ. ἐρωτῶ.

Ἄξαζούμενος (ὁ) ἄξιος, χρήσιμος, ὠφέλιμος, μετοχὴ τοῦ ἀξίζομαι· ἀξαζούμενος ἄνθρωπος.

Ἄρμάδω (ἡ) στρατός.

Ἀποξεύω. ἀντὶ τοῦ ἀποζεύγνυμι, κυρίως ἀπολύω τοὺς βόας ἐκ τοῦ ζυγοῦ, καὶ μεταφορικῶς καταλύω, φθάνω, καὶ μὲ τὴν σημασίαν ταύτην μεταχειρίζονται τὴν λέξιν οἱ Νισύριοι.

Ἄουρος (ὁ) λέξις ἰδιάζουσα παρὰ Καρπαθίοις, ἐν χρήσει δὲ καὶ παρὰ Νισυρίοις εἰς τὰ δημοτικὰ αὐτῶν ἄσματα ἀντὶ τοῦ νέος.

Ἀπολησιμονιάρης (ὁ) ὁ ἐπιλήσιμων

Ἄγρη. (ἡ) ἄγρα τὸ κυνήγιον.

Ἄε. (ὁ) ἄγιος.

Ἀντιβάλλω. ἐναντιοῦμαι, καταφέρομαι κατὰ τινας.

Ἀπέζωστος (ὁ) ἀνυπόδνητος, ἐκ τῆς ἀπὸ καὶ ζώνω, ζώννυμι.

Ἀνέσυρτα (τὰ)· βαθέα· ἀπαντὰ ἐν τῇ φράσει: ἀνέσυρτα πηγάδια.

Ἄτσα. (ἡ) ἡ πτέρυγα τοῦ ποδός. « Ἡ ἄτσα μου μὲ

πονεῖ».

Ἀπαλλαρός· (ὁ) εὐήθης, ἀνόητος· «ἀπαλλαρός εἶσαι κακόμοιρε».

Ἀτθός· (ὁ) στάκτη.

Ἀπεικίζω· καταλαμβάνω, ἐννοῶ «δὲν σ' ἀπεικάζω».

Ἀνανδρανίζομαι· κουράζομαι, ἀποκάμνω, καὶ ἀόρισθος ἀνενδρανίσθη, ἀπαντᾷ ἐν τοῖς δημοτικοῖς ᾄσμασι.

Ἀποκουτώ· τολμῶ, ἐξ οὗ καὶ ἀποκουτιάρης=τόλμητις, καὶ ἀποκουτιᾶ=τόλμη, ἀφοβία· ἡ λέξις φαίνεται ἐκ τοῦ κότος, κοτεύω=θυμῶνω ὀργίζομαι «θαμάζομαι κακομοῖρα πῶς ἀποκουτᾶς καὶ μιγᾶς ἐστὶα τοῦ πρωτογέρου».

Ἀλεξά· (ἡ) συκοφαντία, κατηγορία· ἐξ' οὗ καὶ ἀλεξάς, κατήγορος, συκοφάντης.

Ἀμπέτσα· λαμβάνω μικρὸν παιδίον ἐπὶ τῶν ὤμων, τὸ ὅποιον διὰ μὲν τῶν χειρῶν κρατεῖ τὸν τράχηλον, οἱ δὲ πόδες του κρέμονται ἐπὶ τῶν νώτων. «Μωρὴ παρ' τὸ παιδί ἀμπέτσα νὰ μὴ κλαίη». Εἰς τὸ χωρίον τῆς νήσου Νικεῖα μὲ τὴν ἰδίαν σημασίαν λέγουσιν, ἀγκαῖνα.

Ἀρτύζω=πιαίνω διὰ πάχους τὸ φαγητὸν ἢ διὰ βουτύρου, ἢ δι' ἐλαίου ἢ διὰ λίπους χοιρίου· ἡ λέξις Ἑλληνικωτάτη, διότι διὰ τῶν τοιούτων λιπασμάτων καθίσταται τὸ φαγητὸν ἄρτυον καὶ ἐπομένως νόστιμον καὶ εὐχάριστον ἐξ οὗ καὶ ἀρτυσιᾶ=ἄρτυσις.

Ἀγκρη· (ἡ) διχόνοια, ἔχθρα.

Ἀποβορδινός· (ὁ) ἔωλος μπαγιάτικος, ἐξ οὗ καὶ τὸ ῥῆμα ἀποβορδινιάζω.

Ἀψά· δυνατὰ, διαρρήδην, μεγαλοφώνως, «μωρὴ μίλα ἀψὰ γιὰ ν' ἀκούω» ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας μεταχειρίζονται τὸ ἀφόρσα, ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἄπτομαι.

Ἀντιχάραος (ὁ)· ὁμοιος, κατὰ τὸ Ὅμηρικόν ἀντίθεσις.

Β'.

Βαστάδι (τὸ)· καὶ πληθυντικὸς βαστάδια· καλοῦσιν οὕτω τὸν τοῖχον τοῦ χωραφίου, διότι οἱ ἐν Νισύρῳ ἀγροὶ συνίστανται ἐκ τεμαχίων γῆς, ἅτινα καλοῦσι ταύλας· ὁ περικυκλῶν λοιπὸν τὰς ταύλας ταύτας τοῖχος καλεῖται βαστάδι ἐκ τοῦ βαστάζω.

Βλάττα (ἡ)· ἀντὶ τοῦ βλάβη, λέγεται ἐπὶ καταρῶν.
« Ἡ βλάτα νὰ σὲ φάη. Ἡ βλάια νὰ σὲ πάρη ».

Βολάζω· ῥίπτω τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς ἄγραν ἰχθύων, ἐκ τοῦ βόλος, βάλλω.

Βούα (ἡ)· ἐθίζουσιν οἱ Νισύριοι μετὰ τὸν ἀλωνισμόν τῆς κριθῆς ν' ἀνοίγωσι λάκκον ἐντὸς τῶν ἀποθηκευμένων ἀχύρων, ἐν ᾧ ἀποθηκεύουσι τὴν κριθήν· τὸν τοιοῦτον λάκκον καλοῦσι βούα, ἐξ οὗ καὶ ῥῆμα βουγιάζω, ξεβουγιάζω=λαμβάνω τὴν κριθήν ἐκ τῆς βούας.

Βονηκάρχη· (ὁ)· ἀντὶ γονάρχη, λέγεται ὁ εὐρὼν πολλὴν κτηματικὴν περιουσίαν ἐκ πατρὸς ἢ μητρὸς· κυρίως ὁμοίως λέγεται ἐπὶ τῶν ἀρρένων, διότι κατ' ἔθος ἀρχαῖον ἅπασαν τὴν κτηματικὴν περιουσίαν τῆς μὲν μητρὸς λαμβάνει ἡ πρώτη κόρη, τοῦ δὲ πατρὸς ὁ πρῶτος υἱός, λέγεται λοιπὸν βονηκάρχη· ὁ μὴ ἔχων ἀδελφὴν καὶ τότε λαμβάνει καὶ τὴν περιουσίαν τῆς μητρὸς· ὁ τοιοῦτος μάλιστα ἐστὶ καὶ περιζήτητος γαμβρός.

Βουδιὰ (ἡ)· κόπρος τοῦ βοός.

Βριόλυμον (τὸ)· τὸ πίπτειν σκεῦος καὶ συντριβόμενον· λέξις ἰδιαίτουσα παρὰ Νισυρίους. « Τὸ καυχὶ ἐγεινε βριόλυμον, ἢ μουχούρτα ἐγεινε βριόλυμον ».

Βατάνι (τὸ)· ἀντὶ γαιτάνιον.

Βόντια (τὰ)· ὀδόντες.

Βαργωμοῦμα (ἡ)· δυστυχῆς ἐκ τοῦ βαρεῖα καὶ μοῖρα.

Βουλῶ· λαμβάνω ὀλίγον ὕδωρ εἰς τὸ στόμα, καὶ μέλ-

λων βουλήσω, καὶ ἀόριστος ἐβούλησα· «ἄφεσ' με νὰ βουλήσω ἓνα κουν' νερό»· ἐξ οὗ καὶ βουληματιά, ἡ λῆψις ὀλίγου ὕδατος.

Βικί (τὸ)· ἀγγεῖον πάλινον χρησιμεύον εἰς ἐνθεσιν οἴνου, ἡ λέξις Ἑλληνικωτάτη ἀντὶ βίκος· ἀπαντᾷ ἐν τῇ Κύρου ἀναβάσει «Κύρος γὰρ ἔπεμπε βίκους οἴνου ἡμιδεῖς πολλάκις ὅποτε πάνυ ἠδὺν λάβοι».

Βοῦ· φεῦ, ἀλοῖμονον· λέγεται, κυρίως ἐπὶ δυστυχήματος αἰθνηδίου. «Βοῦ ἴντα ἴπαδα ἡ κακομοῖρα».

Βερδίνα (ἡ)· ἀκατάστατος, ἀτημέλητος· ἡ λέξις λέγεται κυρίως ἐπὶ γυναικῶν.

Βάμβουλος (ὁ) κύων, ἡ λέξις φαίνεται πεποιημένη ἐκ τῆς ὕλακῆς τοῦ κυνός.

Γ

Γαλιεύω· δραπετεύω, φεύγω κρυφίως· «ἐγάλιψεν ἀπ' τὸ σκολιό», ἐξ οὗ καὶ γαλιάρης — ὁ δραπέτης φυγᾶς.

Γλιμπιάζω· λερώνω τινὰ διὰ τοῦ λίπους, ἐξ οὗ καὶ γλιμπιασμένος = ἀκάθαρτος, καὶ γλίμπα, ἀκαθασία, ἐν γένει ρυπαίνω.

Γλύσμα (τὸ)· καλεῖται οὕτως ὁ πρὸς φυτεῖαν ἀμπέλου καλλιεργούμενος ἀγρός· ἡ λέξις ἐκ τοῦ γλύφω = σκαλίζω, σκάπτω.

Γρουῶ· ἀκούω, ἐξ οὗ καὶ ἄγρुकος, ἀπειθῆς «ἄγρुकος εἶσαι κακόμοιρε».

Γκάλλασμα (τὸ)· ἀντὶ τοῦ ἀγκάλιασμα.

Γνωμίζω· θυμόνω, ὀργίζομαι· ἐξ οὗ καὶ γνωμιάρης = θυμώδης καὶ γνώμη = ὀργή, θυμός. Ἰδιάζουσαν σημασίαν ἔχει ἡ λέξις ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Νισυριακοῦ λαοῦ.

Γλυκί (τὸ)· Σελινιασμός, ἐξ οὗ καὶ γλυκιάρης ὁ σελινιαζόμενος, ὁ πάσχων ἐκ σελινιασμοῦ, ἰδιάζουσα ἡ λέξις παρὰ τοῖς Νισυρίοις τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται κατ' εὐφημισμὸν.

Δ

Δῆ (τὸ)· ὄψις, πρόσωπον χαρακτήρ κατὰ παραφθορὰν ἀντὶ τοῦ ἰδεῖν «ἀπὸ τὸ δὴ φαίνεται».

Δαθροῖ (τὸ)· κατὰ μετάθεσιν γραμμάτων ἀντὶ ραβδίον.

Διμνέτης (ὁ) ἀντὶ διμηνίτης, ἐκ τοῦ δις καὶ μὴν μηνός, καλοῦσιν οὕτω κριθὴν σπαρεῖσαν κατὰ Φεβρουάριον καὶ θερισθεῖσαν μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας.

Διούρι (τὸ)· ἀγγεῖον ἔχων δύο ὄτα ἢ λέξις ἐκ τοῦ δις καὶ τοῦ λατινικοῦ auris = οὖς αὐτίον.

Διπότατος (ὁ) νεωκόρος, κράκτης, κανδυλανάπτης. ἢ λέξις ἰδιάζουσα παρὰ Νισυρίοις.

Δασκαλῶ (τὸ) ἀντὶ διδασκαλεῖον, σχολεῖον.

Διαλαλίξω· κηρύττω διὰ τοῦ κήρυκος· ἐξ οὗ καὶ διαλάλης ὁ κῆρυξ «Μουρὲ σιώπα νὰ 'κούσω ποῦ διαλαλοῦν (ἢ διαλαλίζουν).».

Δοκάρι (τὸ) ἢ δοκὸς ὑποκοριστικὸν ἀντὶ δοκάριον.

Δοξάρα (ἡ) ὄργανον δι' οὗ ξαίνουσι τὸν βάμβακα, ἐκ μεταφορῆς τοῦ δοξαρίου τῆς λύρας, ὡς ἔχον πολὺν ὁμοιότητα αὐτῷ.

Δωμάτσι (τὸ) τὸ ὑποκοριστικὸν τοῦ δῶμα, μικρὸν τι μέρος ἐκτὸς τῆς κυρίως οἰκίας· δῶμα δὲ καλοῦσιν ἅπασαν τὴν στέγην τῆς οἰκίας.

Δακρολογημένα (τὰ)· ἢ λέξις ἐκ τοῦ δάκρυα καὶ λούομαι=βεβεργμένα μὲ δάκρυα.

Διάκος (ὁ) ἀντὶ διάκονος, τιμητικὸς τίτλος παρὰ Νισυρίοις· πᾶς ὁ γνωρίζων γράμματα καλεῖται διάκος καὶ ἢ γυνὴ αὐτοῦ διακόνισσα διάκο Παῦλος, διακὸ Κώστας, διακὸ Δημήτρης.

Διοματάρης (ὁ) εὐγενὴς, ἄξιος, κοσμογυρισμένος, λέξις ἰδιάζουσα παρὰ Νισυρίοις.

Ε.

Ἐμπούκαρες· ἀόριστος τοῦ μπουκαίρω, τρώγω ἀδιηφάγως, τρώγω μεγάλας μπούκας.

Ἐξωμερῶ (ἦ)· καλοῦσιν οὕτω τὸ ἐξω μέρος τοῦ χωραφίου· τὸ ἀντίθετον ἐσωμερία ἐξ οὗ ἐξωμεριάζω καὶ ἐσωμεριάζω λέγεται ἐπὶ τῶν ἀροτριῶντων.

Ἐμάλαξε· ἀόριστος τοῦ μαλάσσω, μεταχειρίζονται τοῦτο ἀντὶ τοῦ ἐλέρωσεν· «ἐμάλαξές με κακόμοιρε» ἐξ οὗ καὶ μάλαμα — λέρα, ἀκαθαρσία.

Ἐπτακακομοῖρα (ἦ)· ἡ πολὺ δυστυχής.

Ἐκατέαινε· ἀντὶ ἐκατέβαινε.

Ἐκεῖ· ἀντὶ ἐκεῖ.

Ἐκλαμβάνεις· καταλαμβάνεις. «Δέν σε ἐκλαμβάνω» = δέν σε ἐννοῶ.

Ἐσκαρτάρισεν ἐτρελλάθη, ἐξ οὗ καὶ σκαρταρισμένος = τρελλάδς. «ἐσκαρτάρισεν ἀπὸ τὴν χαρά του».

Ἐλαβες· ἐτρελλάθης, ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ μὲ τὴν σημασίαν ὅμως ταύτην ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὸν ἀόριστον· λέγεται συνήθως ἐπὶ πράξεων ἀνοικείων καὶ ἀπροεπῶν. «ὦ γυνεῖ μου ἔλαβες καὶ δέρνεις τὸν ἀφέντη σου;».

Ζ.

Ζωλώτα (ἦ)· τὸ τέταρτον τοῦ γροσίου, δέκα παράδες·

Ζαμπαθόης (ὀ)· παθητικός; ὁ ἔχων πάθος χρόνιον, ἴσως ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἐπιτακτικοῦ μορίου ζα καὶ παθάρης, ἐκ τοῦ πάθος κατὰ παρένθεσιν τοῦ ν, καὶ πρὸ χειλεοφώνου ἐγένετο μ.

Ζάκα (ἦ)· φόρεμα ἀνδρὸς διπικόν μέχρι τῆς ὀσφύος.

Ζουούρτης (ὀ)· ὁ ἰσχνὸς ὁ ἀδύνατος· «λέξις ἰδιόζουσα παρὰ Νισυρίοις ἐξ οὗ καὶ ρῆμα ζουουρτεύω = ἰσχναίνω, ἀδυνατῶ. «Ἐζουούρτειψεν ὁ χοῖρός μας. Κακόμοιρε, ζουούρτης ποῦ 'σαι».

Ζηλάτης (ὀ)· δῆμιος, φονεύς.

Π.

Ίσικας: λέξις λεγομένη κυρίως ἐπὶ τῶν εὐωδιαζόντων φαγητῶν καὶ ἀνθέων· ἰσικας πῶς μυρίζεται· λέγεται καὶ μεταφορικῶς ἐπὶ παίδων ἀτακτούντων καὶ παθόντων βλάβην τινά, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ τῆς καθομιλουμένης, καλὰ νὰ πάθης, καλὰ ἔπαθες.

Θ.

Θράγγεμα (τὸ)· τρικυμία, καταγιγίς λαϊλαψ, ἐκ τοῦ θραύω.

Ἰκάτερογο (τὸ)· φρούριον, καὶ ἰδίως χρησιμεῖον ὡς δεσμοτήριον ἢ εἰρκτή· λέξις ἰδιάζουσα παρὰ Νισυρίοις ἀπαντᾷ εἰς πολλὰ δημῶδη ἄσματα, οὕτω καλοῦσι καὶ τὰ πειρατικὰ πλοῖα.

Ἰκούρκουτα (τὰ)· ἀμυγδαλίται.

Ἰκαλαφάνταρος (ὁ)· τὸ γνωστὸν ἔντομον τὸ κατασκευάζον τὴν ἀράχην, κατὰ παραφθορὰν ἀντὶ καλυφάντης.

Ἰκούρβα (ἡ)· ἑταῖρα, γυνὴ ὑπόπτου διαγωγῆς καὶ ἐλευθέρων ἠθῶν.

Ἰκούδα (ἡ)· νεολαία, οἱ νέοι, ἢ νέα γενεά.

Ἰκάουρας (ὁ)· καρκίνος· πάμε νὰ πιάσουμε καούρους, ἀπὸ τὴν ὀνομαστικὴν ὁ κάουρος.

Ἰκαπράτσι (τὸ)· σκευὸς χρησιμεῖον πρὸς ἀντλήσιν ὕδατος, κατασκευασμένον ἰδίως ἐκ χαλκοῦ=ἀντλήμα.

§ **Ἰκατίνα** (ἡ) ὀνομάζουσιν οὕτω ξυλίνην κλειδα, δι' ἧς καὶ μέχρι σήμερον κλείονται αἱ περισσότεραι οἰκίαι, καὶ ὁ κατασκευάζων αὐτὴν καλεῖται κατινάς, ὅπερ ὡς ἐπώνυμον μέχρι τοῦδε σώζεται.

Ἰκαφίζι (τὸ)· τὸ 1/8 τοῦ κοιλοῦ ἴσως ἢ λέξις καπίθη, μέτρον τῶν ἀρχαίων χωροῦν δύο κοτύλας καὶ κατὰ παραφθορὰν ἐγένετο καφίζι.

Ἰκαμούζελος (ὁ)· προσωπιδοφόρος· ἢ λέξις ἐκ τοῦ καμ-

μύζω, καμνύω=κλείω τούς ὀφθαλμούς μου.

Καγαρεύω σημαδεύω, ρίπτω κατά σκοποῦ.

Κυροῦ (τοῦ) ἀντὶ κυρίου.

Κατσούνι (τὸ)· ράβδος φέρουσα εἰς τὸ ἄκρον τρεῖς ἢ μίαν ἐνίοτε ἀγκύλην, δι' ἧς σύρουσι πρὸς τὰ κάτω τούς ὑψηλοτέρους κλάδους τῶν ὀπωροφόρων δένδρων πρὸς σύναξιν τῶν ἐν αὐτοῖς ὠρίμων ὀπωρῶν.

Κάγια (ἡ)· ἡ ἀράχνη, ἐξ οὗ καὶ καγιάζω· «ἐκάγιασε τὸ σπήτι»= εἶνε πλήρες ἀραχνῶν.

Καράουλας (ὁ)· κοχλίας.

Καλαντζέζω· λέγω τὸν ἅγιον Βασίλειον· καλαντίζον· τὰ παιδιὰ.

Καταχανᾶς (ὁ)· καταχθόνιος· λέγεται ἐπὶ καταρῶν. «Τοῦ καταχανὰ ὁ γυιός.» Λέξις ἰδιάζουσα παρὰ Νισυριοῖς.

Καντοῦνι (τὸ)· γωνία. «Τὸ καντοῦνι τοῦ σπητιοῦ. Ἄπ' ὀπίσω ἀπ' τὸ καντοῦνι.»

Καρήνα (ἡ)· ῥάχισ καὶ ἰδίως ἡ σπονδυλικὴ στῆλη. «Ἡ καρήνα μου με πονεῖ».

Κούκουλο (τὸ)· βράχος.

Κουλούμπρα (ἡ)· καλοῦσιν οὕτω τὸ στέλεχος τῆς κράμβης.

Κουσουμάδι (τὸ) ἄρτος διπυρίτης, τὸ παξιμάδι.

Κόπτε, προστακτικὴ τοῦ ῥήματος κόπτω, λέγεται ἀντὶ τοῦ τρέχε, κατ' ἔλλειψιν τοῦ ὁδόν. «Μουρὲ κόπτε»=τρέχε· μεταχειρίζονται τὴν λέξιν καὶ ἀντὶ τοῦ ἔφυγεν· «Ἐκοψεν ἀπ' τὸ σχολιό. Ἐκοψεν ἀπ' τὴν πόρταν»· ὅμοιον τῷ ἀρχαίῳ «τέμνειν τὴν ὁδόν.»

Κλουθῶ· ἀκολουθῶ.

Κούλι· λέξις λεγομένη κυρίως ἐπὶ τῶν κυνῶν, ὁσάκις θέλουσι νὰ διώξωσι τινὰ ἐξ αὐτῶν. «Μουρὲ 'πὲ τοῦ σκύλου κούλι».

Κοχλάκι (τὸ) ἀντὶ κοχλάκιον ὑποκοριστικὸν τοῦ κόχλαξ.

Κλεπτή (ή)· ἀντὶ κρυπτή, οἰκίσκος κυρίως ἐγειρόμενος εἰς τὰς ἀμπέλους, ἔνθα ἀποθηκεύουσι τὸν οἶνον.

Κουτσιδιὰ (ή) κόπρος τῆς ὄρνιθος.

Καλάμωτῆ (ή) σκευός οἰκιακὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέτοντες τοὺς ἄρτους ἀναρτῶσιν ἐπὶ τῆς ὀροφῆς τῆς οἰκίας, εἶνε δὲ κατεσκευασμένον ἐκ καλάμων.

Κουκουμάρι (τὸ)· μικρὸν λαγίνιον.

Κήπουρας(ὁ)· κηπουρός.

Κακορρίζικος (ὁ)· δυστυχῆς, κυρίως ὁ ἔχων κακὸν ριζικὸν ἥτοι τύχην.

Βι·ανάτε (τὸ)· παράθυρον, θυρίς.

Κουκλω—φέρω.

Κούτελον (τὸ)· μέτωπον ἐξ οὗ καὶ κουτελαῖς, ὁ μετωπίας, ὁ ἔχων μέγα μέτωπον.

Λ.

Λιμάργης (ὁ)· λαίμαργος, ἀδηφάγος· ἢ λέξις ἐκ τοῦ λιμώτω.

Λαόνω· σπάνω, ἐκ τοῦ λαῖς, πέτρα καὶ ἀόριστος ἐλάωσα—ἔσπασα. «Ἐλάωσα τὴν πλευράν μου· Ἐλάωσα τὸν πόδα μου. Λάωσέ μου τὸ ἀμύγδαλον».

Λεβίζω· τρέχω, ἢ λέξις ἐκ τοῦ λατινικοῦ leno—κουφίζω, ἐλαφρύνω, καὶ πᾶν τὸ κουφὸν καὶ ἐλαφρὸν ἐστὶ καὶ ταχύ.

Λαλῶ· ὀδηγῶ. «Λάλει τὰ βόδια, λάλει τὰ παιδιά».

Ληάρι (τὸ)· πλοῦτος ἀντὶ λογάριον ἐκ τοῦ λογαριάζω.

Λέσι· λέγουσιν.

Λυῖσμα (τὸ)· ἀντὶ λύνισμα, τσάκισμα, χᾶδι ἐκ τοῦ λυγίζω.

Λευκαντζὸ (τὸ)· λευκαντεῖον, μέρος παραθαλάσσιον χρησιμεύον πρὸς λεύκανσιν τῶν πανίων.

Λοῦρα (τὰ)· ἱμάντες δερμάτινοι δι ὧν δένουσι τὸν ζυγὸν ζευγνύοντες τοὺς βόας, ἀντὶ λῶρος.

Λύττα (τά)· έρινεοί, άγριόσουκα, άτινα θέτουσι επί τών ήμέρων συκών προς ταχύτεραν γονομοποίησιν και ώριμανσιν τών σύκων.

Λάντα (ή)· καλοϋσιν ούτω τά έκ τής βροχής λιμνάζοντα ύδατα.

Λαντουρῶ· περιχύνω τινά δι' ύδατος, ή περιβρέχω τόν δρόμον· «κακάμοιρε θά σέ λαντουρήσω. Μωρή λαντούρα κ' ύστερα φροκάλει».

Λεντέρω· έμῶ, ξερνῶ, έκ του λύω και έντερα, διότι έν καιρῶ του έμετου ούκ όλίγην ταραχήν πάσχουσι τά έντερα.

Λάμνω· πλέω επί τής θαλάσσης, κολυμβῶ «εμαθα να λάμνω. Μάνα μου πῶς λάμνει σάν ψάρι».

Λεφάζω· άσθμαίνω και άόριστος έλέφαζα· «μουρέ μη λεβίζης, να μη λεφάξης».

Λέχω· δήχω ή πάσχω από άσθμα, έξ ού και λέχα= βήχας, άσθμα, δύσπνοια, και λεχιάρης= ό πάσχων από άσθμα, ή δύσπνοιαν.

Λιξεύω· έπιθυμῶ, λαχταρῶ, ή λέξις έλληνικωτάτη έκ του λίχομαι=έπιθυμῶ. «Κακόμοιρε δός μου ένα καννι λαρδι γιατί λιξεύω.»

ΞΗ

Μιάγγανα (τά)· έργαλειον, δι' ού καθαρίζουσι τόν βάμβακα, έξ ού και μαγγανίζω καθαρίζω βάμβακα.

Μιαντιανίζω· χορεύω κυρίως λέγεται επί χορου γινόμενου δια πηδημάτων· ή λέξις ίσως έκ του μαίνομαι.

Μιστοκαρφά (ή)· γαρούφαλον.

Μονή (ή)· κλίμη, λέξις ιδιάζουσα παρά Νισυριοίς, έκ του μένω.

Μουχλά (ή)· εύρωτίασις, έξ ού ρήμα μουχλιάζω εύρωτιῶ, λέγεται επί άρτου· «Εμουχλιασε τῶ ψωμί».

Μουχούρτα (ή)· τρυβλίον ή κοινῶς καλουμένη τσανάκα.

Μπουληστρήνα (ή) καλοσιν ούτω τὰ διδόμενα δῶρα εἰς τὸν βαπτιστικὸν κατὰ τὸ νέον ἔτος.

Μπουστὶ (τὸ)· κυτίδιον, κουτὶ ὅπερ μεταχειρίζονται κυρίως οἱ γεωργοὶ, θέτοντες ἐντὸς αὐτοῦ φαγητὸν ἀπερχόμενοι εἰς τὸν ἀγρόν.

Μύλλα (ή)· λίπος καὶ ἰδίως τοῦ χοίρου· λέξις ἰδιάζουσα παρὰ Νισυρίοις. «Βάλε μου μύλλα στὸ ψωμί.»

Μοιρογραφετάς (ὁ)· ἀντὶ τοῦ μοιρογράφτης, ὁ γράφων τὰς μοίρας.

Μέα (τὸ)· ἀντὶ μέγα.

Ματράζομαι· παρατηρῶ, βλέπω.

Μαγδῶ· ἐκφυλίζω, τσευμαδῶ· κυρίως λέγεται ἐπὶ ἀνθέων, δένδρων, «ἐμάδνησεν ἡ συκιά».

Μοδυε· ἀντωνυμία ἀντὶ ἐμέ.

Μπαχοῦρι (τὸ) πιπέρι.

Μελίττακας (ὁ)· ὁ μῆρμυξ, ἡ λέξις φαίνεται ἐκ τοῦ μέλι καὶ τάκω, τήκω = λυόνω· «ἐγέμισε τὸ μέλι μελιτάκους».

Μουλλόνω = κρύπτομαι ἀπὸ φόβου.

Μεῦτρια = φιλοκατήγορος ἡ λέξις ἐκ τοῦ μέγφομαι.

Μουργοδυε, (τὸ) πλῆθος, σμῆνος, ἐσμός, λέξις ἰδιάζουσα παρὰ Νισυρίοις, κυρίως λέγεται ἐπὶ τῶν μελισσῶν.

Μαντακούζης = ὁ γνωρίζων πολλὰ, εὐτράπελος, ἀστείος

Μαεύω· συναθροίζω, ἀντὶ μαζεύω.

Ἐϊουσοῦδια (τὰ)· σημεῖα γνωριμίας, χαρακτηριστικά.

Μπώθω· ἀντὶ ὄθῳ, σκευντῳ.

Κ.

Νογαμβρίτης (ὁ) νεόγαμβρος.

Νοιάζομαι· σκέπτομαι, φροντίζω, μεριμνῶ, δὲν με νοιάζει = δὲν με μέλει.

Νεμῶ· φύω, φυτρώνω. «Ἐνέμνησε τὸ κριθάρι. Ἐνέμνησε ἡ συκιά».

Νεορεύω· ζητώ, εξετάζω, έρευνώ «Ίντα νεορεύεις έδωα».

Νεδιαστῶ· βοηθῶ τινα πρὸς ἄρσιν τοῦ φορτίου του.

Νεαιδῶ· ἀηδιάζω, ἀπεχθάνομαι.

Ξ.

Ξέστερα· καθαρὰ, σαφῶς φανερά «μωρὴ μίλα ξέστερα.»

Ξόδι (τὸ) κηδεία, νεκρική πομπὴ μυρόλογια κατὰ παραφθορὰν ἀντὶ ἐξόδιον· ἡ κηδεία παρὰ Νισυρίοις ἀκολουθεῖται παρὰ γυναικῶν κλαιουσῶν καὶ τιλουσῶν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς.

Ξάτω (τὸ)· κατὰ παραφθορὰν ἀντὶ ἐξώστης.

Ξελογιάζω· ἐκ τοῦ ἔξω καὶ λογιάζω· ἐπισκέπτομαι τὸν ἀγρὸν καὶ παρατηρῶ μήπως ἐγένετο ζημία τις ἢ ἐπὶ τῶν δένδρων ἢ ἐπὶ τῶν σπορίμων ὑπὸ ξένων βοῶν.

Ξεμπλῶ· σκορπίζω· Ἐξέμπλασες τὸ κριθάρι. Ἐξεμπλάσθησαν οἱ ἄνθρωποι = δισκορπίσθησαν.

Ξωμένω· ἀντὶ ἐξωμένω, ἔξω καὶ μένω· μένω εἰς τὸν ἀγρὸν ἐπὶ 3 ἢ 4 ἡμέρας «Ἐξώμεινεν ὁ ἄνδρας μου· ἀπόψε θὰ ξωμείνω».

Ξεδηλῶ· ἐκδηλῶ, φανερώνω.

Ο.

Ὁρθόμπελος (ὁ)· πιστὸς, ἀληθὴς καὶ σταθερὸς εἰς τοὺς λόγους του.

Π.

Προσήμαδο (τὸ). σημεῖον, κακὸς οἰωνός.

Πρόλογος (ὁ)· προπέτης, αὐθάδης.

Πετροκόλι (τὸ)· καλοῦσιν οὕτω τεμάχιον τομορίου ἢ δέρματος χρησιμεῖον δι' ἐμβάλωμα τῶν ὑποδημάτων, ἐκ τοῦ πετσί καὶ κολλῶ.

Πετρομάχι (τὸ)· ἐκ τοῦ πέτρα καὶ μάχομαι, λέγεται τὸ ἐμβάλωμα τῶν ὑποδημάτων ὅπερ προφυλάττει τὸν πόδα ἀπὸ πᾶσαν προερχομένην ἐκ πέτρας βλάβην.

Πατσούλι(τό)· μικρὸν τεμάχιον ξύλου, τσάκνον.

Πατεριμά (τά)· τὰ κομβολόγια ἐκ τοῦ πάτερ ἡμῶν, διότι συνήθως οἱ προσευχόμενοι κρατοῦσι ταῦτα εἰς χεῖρας καὶ προσεύχονται, καὶ βάσις τῆς προσευχῆς ἐστὶ τὸ πάτερ ἡμῶν.

Πλουμέζω· κεντῶ. Ἡ λέξις ξένη ἐκ τοῦ λατινικοῦ plumo=κοικίλω, κεντῶ, ἐξ οὗ καὶ πλουμά=κεντήματα.

Προῶμι (τό)· ἀντὶ προσῶμιον· παλαιόρουχόν τι, ὅπερ θέτοντες ἐπὶ τοῦ ὤμου φέρουσι τὸν φόρτον.

Πιλεζίνα (ἡ)· ὑδροπέπων, καρπούζιον.

Πιγιμὸς (ὁ)· ἀντὶ πιγιμὸς, ἐξ οὗ καὶ πνέω ἀντιπύγω.

Προφινγάζω· στραγγίζω.

Πεζουνάρα (ἡ)· θυλάκιον, τζέπη.

Πελεζίκια (τά)· βραχιόλια.

Πραοῦλι (τό)· πηγάδιον δημόσιον, ἐξ οὗ ὑδρεύονται πίστες, ἐκ τοῦ πίνω ὄλοι, καὶ Δωρικῶς οὔλοι.

Παμπούλης(ὁ)· τὴν λέξιν ταύτην μεταχειρίζονται ἰδίως αἱ μητέρες πρὸς φόβισμὸν τῶν μικρῶν παιδίων.

«Νὰ ὁ παμπούλης. Θὰ φωνάξω τὸν παμπούλην».

Πασχάζω· τρώγω τετάρτας καὶ παρασκευὰς καὶ τὰς τεσσαρακοστὰς κρέας· ἐκ τοῦ Πάσχα.

Πλάνα· προστακτικὴ ἐκ τοῦ πλανάω-ῶ τρώγω ὀλίγον, τρώγω φειδωλῶς «Μουρὲ πλάνα τὸ ψωμί, Πλάνα τὸ λαοδί.»

Πρατέλι (τό)· μικρὸν τρυβλίον τσανάκι.

Πειχίζω· θυμόνα τινὰ ἢ ἐρεθίζω, ἐξ οὗ πειχίζομαι=ὀργίζομαι «Ἐπειχισές με πάλαι· μὴ μὲ πειχίζης».

Πεσωράδι (τό)· ὁ κρατῶν τελευταῖος εἰς τὸν χορόν· ὁ δὲ κρατῶν πρῶτος καλεῖται προστάρι· ἐκ τοῦ ὀπίσω καὶ οὔρα.

Πρωτόγερος (ὁ)· δήμαρχος, μουκτάρης. «Θὰ σὲ ἴγκα-

λέσω στὸν πρωτόγερον».

Πουργεύω· ἐργάζομαι ἐν οἰκίᾳ ἀνεγειρομένη ἐξ οὗ καὶ πουργός = ἐργάτης ἐκ τοῦ ὑπουργέω.

Πουντανέλο(τό)· περόνιον.

Πούφου· τὸ ἐναντίον τοῦ ἴσικας· ἡ λέξις λέγεται ἐπὶ τῶν δυσωδῶν βρωμάτων «Πούφου, ἐβρώμισε τὸ φαγί» καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων· «κακόμοιρε πῶς βρομάς, πούφου».

Πυρομάχος(ός) ἡ πυρεστία.

Ποκορδίζομαι· ἐξαπλόνομαι, τεντόνομαι καὶ μεταφορικῶς ὑπερηφανεύομαι· «τὶ ποκορδίζεσαι» = εἰς τὴν ὑπερηφανεύεσαι.

Παραδίω· ἀντὶ παραδίδω.

Πορνό(τό)· πρᾶϊ,

Πάντηξε· ἐνέτυχεν ἀόριστος τοῦ παντέχω = ἀπαντάω.

Παραφίνω· παραγγέλλω.

Παράφισις(ή)· διαθετικὸν ἔγγραφον τοῦ ἀποθανόντος πατρὸς ἢ μητρὸς, διαθήκη.

Πλουμὶ(τό)· κέντημα.

Πουμουχᾶς(ός)· φόρεμα ἰδίως νυμφικόν, εἶδος φουστανίου ἀφικνούμενον κάτω ὀλίγον τῶν γονάτων καὶ ἀνευ χειρῶν, κατεσκευασμένον πάντοτε ἐκ μεταξίνου ὑφάσματος. Ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἐν χρήσει μόνον παρακειμένου πέλαμαι ἐκ τοῦ πάομαι = κέκτημαι ἐξ οὗ καὶ πᾶμα = κτήμα καὶ πολυπάμων = πολυκτῆμων καὶ παμούχος = κτηματίας, ὁ ἔχων πολλὰ κτήματα.

Ρ'.

Ροεύω· μοιράζω «ἐρρόευσαν τὰ κόλλυθα», ἐξ οὗ καὶ ροευτής = μοιραστής· ἡ λέξις ἐκ τοῦ ρέω τρέχω ἐπὶ ὑδάτων ὅπερ ἔχει καὶ τὴν σημασίαν τοῦ διανέμω.

Ρούτσουνο(τό) βράχος κυρίως εὐρισκόμενος πλυσίον παραλίας.

Ρυμήδι(τό)· ἀντὶ ρυμῆδιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ ρύμη =

δρομος, σοκάκι, κυρίως ὅμως καλοῦσι τὸν στενὸν δρόμον.

Σ.

Ρέμπω· κινδυνεύω, διακυβεύομαι κατὰ παραφθορὰν ἀντὶ τοῦ ρέμπω = κλίνω ἐκ μεταφορᾶς τῆς ζυγαριᾶς.

Ράδι(τὸ)· οὐρά, κατὰ παραφθορὰν ἀντὶ οὐράδιον.

Ράμα(τὸ)· τὸ διδόμενον δῶρον παρὰ τοῦ ἀναδόχου· εἰς τὸ νεογέννητον, ἢ λέξις ἐλληνικωτάτη ἐκ τοῦ ραίνω.

Στοιχολός(ὁ)· δείκτης καὶ ἰδίως διὰ τοῦ ὁποίου δεικνύουσιν οἱ παῖδες τὸ μάθημα ἢ λέξις ἐκ τοῦ στοιχέω-ῶ καὶ λόγος = στοιχολόγος.

Σταλός(ὁ)· μέρος ὅπου στέκεται τις διὰ νὰ παρέλθῃ ἢ βροχή, ἐξ οὗ καὶ ρῆμα σταλίζω.

Σύνωρος(ὁ)· ὁ νωπὸς ταξέδικος, ἢ λέξις ἐκ τοῦ σὺν καὶ ὦρα.

Συμπάλλω· ἀντὶ συμβάλλω, κυριολεκτικῶς μεταχειρίζονται τὴν λέξιν οἱ Νισύριοι = βοηθῶ «Σύμπαλε τὴν φωτιάν» = βοήθει τὸ πῦρ πρὸς ἔναυσιν.

Σπηλάδι(τὸ) ἀντὶ σπηλάδιον, οἰκίσκος ἐξοχικός, χρησιμεῖον πρὸς ἀποθήκην τῶν ἀχύρων καὶ ὡς καταφύγιον τῶν γεωργῶν ἐν καιρῷ βροχῆς.

Σφίωμα(τὸ), ἀντὶ ὀσφίωμα, εἶδος περιλαιμίου· ἰδίως μεταχειρίζονται τοῦτο αἱ γυναῖκες, ὅπερ ἀναρτῶσι ἀπὸ τὸν τράχηλον, ἀφικνούμενον μέχρι τοῦ ἐπιγαστρίου, χρησιμεύει δὲ πρὸς κάλυψιν τῶν μαστῶν καὶ τοῦ στήθους,

Σάουλα(ἡ)· χονδρὸν σχοινίον.

Στουμάχι(τὸ)· ἢ λέξις ἐκ τοῦ στόμα ἔχω· καλοῦσιν οὕτω ὄργανόν τι, δι' οὗ φράττουσι τὸ στόμα τῶν βοῶν, ἵνα μὴ τρώγωσιν τὴν κριθὴν ἐν ᾧ ἀλωνίζουσιν.

Σῆμα(τὸ)· χορὸς τελούμενος μόνον εἰς τοὺς γάμους, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὁποίου παρατίθεται γεῦμα τοῖς κεκλημένοις.

Συνάπτω· μελετῶ καὶ ἀόριστος ἐσύνναψα = ἐμελέτησα,

ιδιάζουσα λέξις παρὰ Νισυρίοις. «Ἐσύναψα τὸ μάθημά μου. Ἴντα μου συνάπτεις.»

Σούλουνας (ὁ)· σωλὴν καὶ ἰδίως τῶν δωμάτων.

Σωράδα (ἡ)· ἡ λέξις ἐκ τοῦ σωρός, ὀνομαζουσιν οὕτω τὸν ὄρμαθὸν τῶν κρομμύων.

Σκιάδε (τὸ)· πῖλος, ἰδίως ψάθινος.

Σάουνο (τὸ)· σιαγών· κατὰ παραφθοράν.

Σπερδέρι (τὸ)· τὸ παραπέτασμα τῆς κλίνης.

Τ

Ταξειδάρικα (τὰ)· δῶρα κυρίως τοῦ νεωστὶ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἐλθόντος.

Ταῆ (ἡ)· τροφή κυρίως τῶν βοῶν.

Τανῶ· ἐγγίζω, ἀντὶ τανύω, ἐκτείνω, ἀπλώνω καὶ ἀόριστος ἐτάνησα=ἠγγισα. «Ἴντα μὲ τάνεις· τάνησέ με κακόμοιρε νὰ ᾿δῃς πῶς καίω».

Τσιλιζῶ· διαρρῶ, ἐξ οὗ καὶ τσίλιαρης καὶ τσίλα=διάρροια ἡ λέξις φαίνεται πεποιημένη.

Τσουδιάζω· κυρίως τὸ ρῆμα λέγεται ἐπὶ τῶν καίωμένων φαγητῶν ἐν τῷ μαγειρεύεσθαι, ἐξ οὗ καὶ τσουδιά ἡ ἐκ τῆς καύσεως ὄσμη, ἀποφορά.

Τακτικὸς=στρατιώτης.

Υ

Υατέροκαίρι (τὸ)· φθινόπωρον.

Υαρδούμα (ἡ)· λαίμαργος, ἀσπράγος, καὶ ἀνήρ φαρδούμης.

Υαλάμουγκας (ὁ)· ἐλαφρὸς, εὐήθης, βλάξ.

Υανόφτης (ὁ)· ἀντὶ πανόπτης· καλοῦσιν οὕτω τὸ ἐξέχον μέρος τῆς γωνίας ὑπεράνω τῆς στέγης τῆς οἰκίας· ἡ λέξις ἐκ τοῦ φαίνομαι καὶ ὄπτω=βλέπω διότι φαίνεται ἀπ' ὄλων ἡ βλέπεται παρ' ὄλων.

Υάουσα (ἡ)· βλάβη· ἡ λέξις ἐκ τοῦ φάγω, λέγεται ἐπὶ καταρῶν. «Ἡ φάουσα νὰ σὲ φάη· ἡ φάουσα ᾿στὸ σπῆτι

σου».

Φουσκᾶ (ἡ)· ἐλικτιῆρες, σκουλαρίκια.

Φάρδος (ὁ)· ζυμπίλιον μέγα ἐντὸς τοῦ ὀποίου θέ-
τουσιν ἄλευρον· ἢ λέξις ἐκ τοῦ φαρδύς.

Φου·τουνίδια (τὰ)· κύματα τῆς θαλάσσης.

Φρεάδα (ἡ)· πλοῖον, ἰδίως πολεμικόν, ἀντὶ τοῦ φρε-
γάδα.

Φουσάτο (τὸ)· στρατεύμα.

Φραμὸς (ὁ)· φραγμός.

X

Χαχάλα (ἡ)· ὁ ἐξωτερικὸς φλοιὸς τῆς βαλάνου καὶ
ἰδίως τῆς δρυός.

Χάντρον (τὸ)· τὸ στόμιον τοῦ φρέατος, ἴσως ἢ λέξις
ἐκ τοῦ χαινω χάσκω.

Χαλατὸς (ὁ)· ὁ ἀκατάστατος, ἀτημέλητος, λέγεται ἐπὶ
τῶν μὴ καλῶς ἐνδυσομένων.

Χαρονᾶς (ὁ)· ἀνόητος, εὐήθης.

Χλαμπανιάρης (ὁ)· λαίμαργος, καὶ ῥῆμα· χλαμπανιαί-
ρω = τρώγω ἀδηφάγως. «Μάνα μου! πῶς χλαμπανιρί-
ρει».

Χαρόντισσα (ἡ)· θηλυκὸν τοῦ χάρος, ἢ ἡ μήτηρ τοῦ
χάρου.

Χειλοπόστομα (τὸ)· ἐκ τοῦ χεῖλη καὶ στόμα μετα-
χειρίζονται τὴν λέξιν οἱ Νισύριοι ἀντὶ τοῦ χεῖλη.

Χαρκιῶς (ὁ)· χαλκεύς.

Χαρταλαμίδιον (τὸ)· ὀνομάζουσιν οὕτω τὸ συρτάριον
τῆς τραπέζης.

Χειρόβολον (τὸ)· δράξ, φούχτα.

Χαραμουντάνα (ἡ)· ὄρμαθός, καὶ ἰδίως ἀπὸ σῦκα καὶ
ψίχας ἀμυγδάλων, θεωρεῖται δὲ ἐπίσημον δῶρον, στελο-
μένη παρὰ τῆς μνηστῆς ἢ ἐρωμένης εἰς τὸν ἐν τῇ ἄλλο-
δαπῇ λατρευτὸν της.

Ψ

Ψακόνω· δηλητηριάζω, φαρμακόνω, ἐξ οὗ καὶ ψακὴ = δηλητήριον ἐξ οὗ καὶ ψακομένος ὁ ἔχων κακὴν καὶ δηλητηριώδη καρδίαν.

Ψάχνω· ἐρευνῶ· ἐξετάζω μετ' ἐπιμελείας, ἀντὶ ψεύω καὶ ἀόριστος ἔψαξα = ἐζήτησα.

Ψεκάδι (τὸ)· ἀντὶ ψεκάδιον = κατηγορία· ἐκ τοῦ ψέγω. «Αὐτὸς δὲν ἔχει ψεκάδι».

Ω

ᾠξός (ὁ)· ἀκρωτήριον βράχος.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΕΝ ΝΙΣΥΡΩ

Ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης Κύριλλος σωμ. 2, Μιλτιάδης Λογοθέτης ἰατρός 5. Νικόλαος Ἐμμ. Παπαγιάννης 4. Ἰάκωβος Λογοθέτης 3. Ὀδυσσεὺς Σακελλαρίδης. Ἐμμ. Μ. Κατσιματίδης. Γεώργιος Μπαγιάτης. Γεώργιος Χ. Ἀνδριωτάκης. Δημ. Ἰακ. Χ' Δημητρίου. Ἰωάννης Καρανίκης. Νικόλαος Ράλης. Νικόλαος Παπα-χαρτοφύλης, Δημήτριος Ἰ. Χαρτοφύλης. Σπυρίδων Κουρούνης. Ἐμμ. Ὀρφανόπουλος. Βασίλειος Παπᾶ-Νικολάου. Ἐμμανουὴλ Κ. Φιλίππου.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἰωάννου Ἐμμ. Παπαγιάννη.

Ἰωάννης Ἐμμ. Παπαγιάννης 2. Ἐμμανουὴλ Γ. Πετρούτσος. Μιχαὴλ Τσουπανάκης. Ἀπόστολος Μανόλακα Γ. Π. Ἀλαμαγκίδης. Ἰωάννης Φυλακτόπουλος. Κωνσταντῖνος Κλούτσος. Παναγιώτης Γιαννάκης. Νικόλαος Ἰ. Καρλαθίου. Νικήτας Ἰωάννου. Νικόλαος Παπάτσος.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Γεωργίου Φιλίππου.

Ἰωάννης Γ. Καμπανῆ. Α. Γ. Κατσιματίδης. Νικήτας Γ. Καμπανῆ. Γεώργιος Φιλίππου. Φίλιππος Γ. Φιλίππου.

Κωνσταντῖνος Γ. Σταυριανός. Ἀπόστολος Φιλίππου. Ὀδυσσεὺς Γιωργάκη. Κωνσταντῖνος Ἰορδάνου. Ἰωάννης Ν. Γιαννιοῦ. Σταυρινός Παπᾶ Κέντην. Γ. Συρνηιώτης. Γεωρ. Ι. Περούλλῃ. Παπᾶ Ἰωάννης Ζαννῆς. Κωνσταντῖνος Ν. Λαδερός. Λεωνίδας Ν. Φραντζιδάκης. Κ. Κοντομανώλης. Ἰωάννης Κοντομανώλης. Νικόλαος Καμπούρης. Π. Ν. Βροντάλαος.

Τῇ Εὐγενεῖ φροτίδι Ἰωάννου Φασουλαρίδου.

Ἰωάννης Φασουλαρίδης σὼμ. 2. Νικόλαος Λογοθέτης 2. Γρ. Γρηγοριάδης.

Ἐν Ἐμπορείῳ.

Τῇ Εὐγενεῖ φροτίδι τοῦ ἱατροῦ Π. Α. Παντελίδου.

Π. Α. Παντελίδης ἱατρός σὼμ. 3. Ἰωάννης Γ. Παυλάκης 2. Κωνσταντῖνος Ἰωαννίδης.

Τῇ Εὐγενεῖ φροτίδι τοῦ κ. Ἰωάννου Σύμπλη.

Ἰωάννης Ζ. Σύμπλης 2. Νικόλαος Ζ. Σύμπλης. Μιχαὴλ Ι. Δεμέλη. Δημήτριος Ι. Ζουνίδης. Ζώνη Μ. Τριανταφύλλου.

Τῇ Εὐγενεῖ φροτίδι τοῦ κ. Ἀριστοτέλους Ἰακ. Πατουράκη διευθυντοῦ τῆς δημ. Σχολῆς Ἐμπορείου.

Ἀριστοτέλης Ἰακ. Πατουράκης 2. Ἰωάννης Ν. Καλυμνίου. Ἰω. Παπαδόπουλος. Ζ. Ζαφειρόπουλος. Γεώρ. Κοριτσίδης. Πολυξένη Χαρτοφύλη. 2. Γ. Κ. Χαζῆ Πλούσιος. Μ. Δ. Ξανθός. Μ. Ζηνόπουλος. Ἰωάννης Μ. Πατούρης. Μαρία Παυλάκη 2. Σταματία Οἰκονομίδου.

Τῇ Εὐγενεῖ φροτίδι τοῦ κ. Ἰωάννου Κορτορίτη.

Ἰωάννης Κορτορίνης. Δημήτριος Μ. Καμπουράκης. Ἀντώνιος Μ. Βλαχάκης. Παλαιολόγος Ν. Κορτορίνης. Ἰωάννης Γ. Σεβδαλῆ.

Ἐν Ἐκωνσταντινουπόλει.

Ἰ. Μ. Καμπαλούρης δικηγόρος σὼμ. 20. Ἰωάννης Χώτης Ἐφέντης 5. Πανταλέων Σακλαρίδης ἱατρός 3.

Μιχαήλ Πασχαλίδης ἰατρός 3. Γεώργιος Καμμᾶς ἰατρός 5. Νικόλαος Καφετσιδάκης 5. Ἐμμανουὴλ Σταυρινός 5. Ἄντωνιος Χ' Νικολάου 10. Θεοδώσιος Γ. Ζαχαριάδης 3. Κωνστ. Ἰ. Μουλλῶς 5. Γεώργιος Ζούνης 3. Ἰωάννης Χατζηγιαννάκης 2. Ἐμμ. Ν. Πετρούτσος 5. Σπυρίδων Παπαδόπουλος 5. Πασχάλης Κ. Πασχαλίδης 5. Νικόλαος Σκοῦρτος 5. Ἰωάννης Γ. Σακελλαρίδης 3. Μιχαήλ Φα-
σουλαρίδης 3. Ἀθανάσιος Μακαρίου 3. Γεώργιος Ἰ Ζα-
χαριάδης 5. Θεόφιλος Τραμπούλης 3. Νικόλαος Καπίτης 2.

Τιμοθέαν Σοφιανὸς Προϊστάμενος τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν Γαλατᾶ σώμ. 10.

*Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ Ἱεροδ. Διονυσίου Ἐ. Μητᾶ Δευτε-
ρέοντος ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.*

Ἱεροδ. Διονύσιο Ἐς. Μηνᾶς σώμ. 5. Ἱεροδ. Ἀπόστολος Τρύφωνος ὑπογραμματεὺς. Μ. Ἰ. Γενεδεῶν.

*Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἀθαρᾶσιου Βροντα-
λάλου προϊσταμένου Ἀγ. Παρασκευῆς Θεραπειῶν.*

Ἀρχιμανδρίτης Ἀθανάσιος. Ἰρομόναχος Ἱερόθεος. Ν Πασχαλίδης. Γρ. Οἰκονόμου. Θ. Γ. Χαριτωνίδης. Χαρά-
λαμπος Ψωμᾶς. Πρ. Σ. Παναγιωτίδης. Κωνσταντῖνος Γ.
Ἰωαννίδης. Παναγιώτης Στάθόπουλος. Ἰωάννης Σταρ-
γιάκη. Νικόλαος Παραπαντοπούλου Ἰωάννης Μαδυτινός.

*Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Ἀλάκης
ἱεροσπουδαστοῦ Ἐμμανουὴλ Ἰ. Καρπαθίου.*

Ἐμμ. Ἰ. Καρπαθίου σώμ. 2. Κωνσταντῖνος Κλωνάρης
Ἐφημέριος. Ἀναστάσιος Καβακόπουλος. Ἀπόστολος
Μέξης. Γεώργιος Μπουραζάνης. Κωνσταντῖνος Ἀναγνω-
στόπουλος. Δημήτριος Π. Π. Καραγιαννίδης. Κωνσταν-
τῖνος Κελέκης. Ἐμμανουὴλ Μ. Μαρκάκης. Σάββας Ἰω-
ακειμίδης.

Τοῦ ἰδίου ἐν Καλλικρατεία

Μιχαήλ Γ. Κλωναρίδης.

*Τῇ Εὐγγελίᾳ φροντίδι τοῦ κ. Γεωργίου Ἰ. Μουτεβελλῆ ὑποδοι-
κητοῦ Ἀγαθουπόλεως.*

Γεώργιος Ἰ Μουτεβελλῆς. Ἀρχ. Ἱερόθεος Ζωνγράφος
Βιζυηνός. Ἀ. Δανιηλίδης. Κυρ. Κ. Καρνούτσος.

Ἐν Σμύρνῃ.

Τῇ Εὐγγελίᾳ φροντίδι τοῦ κ. Δημητρίου Ἐφέντη Παπαδοπούλου.
Δημ. Μ. Παπαδόπουλος. Θάνος Τήνιος. Ἰάκωβος
Σταματίου. Χαράλαμπος Μαρέντης. Γεώργιος Γέννιας.
Κωνσταντῖνος Τσουνίδης. Σταμάτιος Καναρίδης. Ἰ Χ'
Δημητρίου. Ν. Ἐμμανουηλίδης. Ἰωάν. Θ Βλαχάκης. Κ.
Σταματιάδης. Χ. Μ. Κατσαούνης. Δημοσθένης Παπα-
κυριακοῦ. Ἰωάννης Σελαΐδης. Βασίλειος Καραγγελίδης
Δημήτριος Λεοντσίνης. Ε. Π Τζάννης. Γεώργιος Λ.
Χριστοδούλου.

Τῇ Εὐγγελίᾳ φροντίδι τοῦ κ. Καπετὰν Νικολάου Παπαδοπούλου.
Νικόλαος Παπαδόπουλος. Γεώργιος Ν. Κουανέζος. Νεο-
κλῆς Γ. Νικολάου. Ἰωάννης Μ. Ἀγγελίδης. Γ. Μ. Κου-
ρεμέτης. Γ. Μ. Ἀγγελίδης. Δ. Ν. Εὐελπίδης. Δημ. Δη-
μητριάδης. Μ. Κάσδαγλης. Χ. Κ. Ροδάκης.

*Τῇ Εὐγγελίᾳ φροντίδι τοῦ κ. Μιχαῆλ Ἐμμ. Παρθενιάδου μα-
θητοῦ τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐμπορικῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς Βάρξερ.*

Κωνσταντῖνος Γ. Γεωργιάδης σωμ. 3. Μιχαῆλ Ἐ. Παρ-
θενιάδης. Ἰωάννης Π. Τριπολίτης. Γεώργιος Πετρακίδης.
Γεώργιος Καλαφατᾶς. Κωνστ. Γ. Γραμμενῆς. Ἀλέξαν-
δρος Μ. Φωκᾶς. Γεώργιος Κ. Ρούσος. François N. Bra-
co. Λάζαρος Χ". Θέμελης. Σακελάριος. Κρητικός. Ἀρι-
στείδης Παπαδόπουλος. Ἐφραίμ Βακροτζίης. Δημήτριος
Κόκκορος, Εὐστράτιος Χ' Ραφαήλ.

Τῇ Εὐγγελίᾳ φροντίδι τοῦ κ. Γεωργίου Ν. Φωτιάδου,

Ἰωάννης Τριντῆς. Ἰωάννης Γ. Δελαγραμμάτικας. Κα-
ράσχος Κεσίσογλου. Κωνσταντῖνος Γ. Κοτρώτσος. Δη-
μήτριος Ἰ. Βαμοδράκης. Νικόλαος Δ. Ζαχαριάδης. Ἰωάν-

νης Δ. Ζαχαριάδης. Δημητριος Ἐμμ. Μαναβάρης. Ἄν-
δρέας Γ. Γεωργάκης. Ἰωάννης Γ. Νικολῆς. Γεώργιος
Πλῆθος. Νικόλαος Πρωτόπαπας. Γεώργιος Κασιμάτης.
Νικόλαος Κρασιάδης. Ἀριστείδης Στεφανίδης. Νικόλαος
Κωσταρᾶς. Γαβριὴλ Αὐγερινός. Νικόλαος Καλῖκα Πα-
παδόπουλος.

Ἐν Μάκρῃ.

*Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ Παρόσ. Πρωτοσυγγέλλου Νεοφύτου
Σακελλαρίδου.*

† Νεόφυτος Σακελ. Πρωτοσύγκελλος σώμ. 2. Β. Ἰ. Σα-
ράφης ἰατρός. Ἀπόστολος Γαρουφάλου ἰατρός. Ἄντ. Α.
Λαζαρίδης ἔμπορος. Ἀργύριος Γαρουφάλου ἔμπορος.
Θεόδωρος Χ'' Κυριακοῦ ράπτης. Ἐμμανουὴλ Ν. Γιαγκη-
λίτζης ἔμπορος. Κ Ἐμμ. Κρεμυδᾶς, Ἀθανάσιος Γ. Ζεϊ-
πέκ Μανώλη ἔμπορος. Λάζαρος Α. Λαζαρίδης. Ἀριστό-
δουλος Ἰων. Δουλιῆς. Γεώργιος Α. Λαζαρίδης νομικός.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ἄδελφοὶ Χατζημιχαήλ σώμ. 75.

Ἐν Ρόδῳ.

*Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ Αἰδεσιμωτάτου Οἰκονόμου Κωνσταν-
τίνου Χριστοφίδου.*

† Ὁ Ρόδου Ἰωακείμ σώμ. 2. Ὁ Πρωτοσύγκελλος Ἰωα-
κείμ. Ν. Μουτάφης δικηγόρος. Ἠγούμενος Νικηφόρος.
Δημήτριος Παρασοῦ φαρμακοποιός. Νικόλαος Α. Φρα-
ράκης. Π. Κ. Χ. Παρασκευᾶς. Α. Ἀγιακατσικᾶς. Γ. Κ.
Καλούδης.

Ἐν Κυδωνίαις.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἰακώβου Κ. Μούρα ξεροδόχου.
Ἰακώβος Κ. Μούρας. Κωνσταντίνος Ἰακ. Μούρας. Γε-
ώργιος Ἰακ. Μούρας. Γ. Ἰωαννίδης. Δημ. Α. Σίμος ἰα-
τρός. Γεώργιος Μιτυληνέλης. Νικόλαος Παπαπαναγιώτου.
Π. Γ. Καραγιαννίκης. Ἀλέξανδρος Ι. Βαλλίδης. Γεώργιος

Γαλλιάνος. Σπύρος Π. Χ' Στυλιανού. Νικόλαος Ι. Κα-
σκαβαλιτζής. Πάρασκευας Ριζάκης. Κ. Ε. Βουρνάζος.
Ίωάννης Κρόνης. Νικόλαος Βαλσαμάκης ιατρός. Πανα-
γής Παπᾶ Ἀγαθαγγέλου.

Νικόλαος Λαγίδης ἱεροψάλτης. Εὐστράτιος Δ. Βέργος.
Εὐστράτιος Βαξαβανέλης. Νικόλαος Χ' Στυλιανός. Ἀθα-
νάσιος Παπαδόπουλος δικηγόρος.

Τῇ φροντίδι τοῦ ἰδίου, ἐν Μιτυλήνῃ.

Δημήτριος Χ' Δημητρίου. Πρόδρομος Εὐστρατιάδης.
Μιλτιάδης Νικολαΐδης τυπογράφος.

Τοῦ ἰδίου ἐν Ἀδραμυττίῳ

Ἀνδρέας Παπαδέλης ξενοδόχος.

Τοῦ ἰδίου, ἐν Φρέσει.

Ίπποκράτης Η. Ἀμπατζής.

Τοῦ ἰδίου ἐν Κεμερίῳ.

Χ. Χατζήμ Βένος Διοικητῆς Βουρχατιέ.

Ἐν Κάλυγῳ.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Μεθόδιου Τσουκαλά.

Μιχαὴλ Μαυρός. Θεόδωρος Κουλιανός. Μεθόδιος Τσου-
καλάς.

Ἐν Κῶ.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Μιχαὴλ Παρθεσιάδου ἱατροῦ.

Μιχαὴλ Παρθεσιάδης σώμ. 2. Ἀντώνιος Ἀναστάσο-
γλους. Νικόλαος Α. Σταματιάδης. Μιχαὴλ Γ. Ἀναστά-
σογλους. Μιχαὴλ Χ' Φιλιππῆς. Ν. Α. Νικολαΐδης. Γιάγ-
κος Α. Κόντης. Δημήτριος Κιτρίνας. Γ. Ε. Κάσδαγλης.
Γ. Χ. Σταυρίδου. Νικήτας Οἰκονομίδης. Γεώργιος Πα-
παδάκης. Κ. Μ. Διακογιάννης. Ίωάννης Χ' Α. Θυμανά-
κης. Ἀντώνιος Ί. Ίωαννίδης. Ρ. Ραζάκης. Ίάκωβος Ε.
Ζαρράφτης. Φίλιππος Α. Μυλωνάς. Θ. Ἀναγνωστιάδης.
Ίωάννης Δ. Πετιμεζᾶς. Ἀλέξιος Ί. Ζερβᾶνος. Ἀντώνιος
Παπανικολάκης. Δημόσθένης Α. Θύμανάκης. Ν. Ἀν-

δριωτάκης ιατρός 2. Ἀθανάσιος Φωτόπουλος. Χρῆστος Καραμούζης.

Ἐν Ν. Ἰόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς.

Τῇ εὐγενεῖ φροτιδί τοῦ κ. Ἰωάννου Κώστα.

Δ. Ν. Χρυσοτίμου, Ν. Καμαρινός, Κ. Ε. Μυλωνάς, Γ. Βασιλειάδης, Νικ. Σταυριανός, Ἰάκωβος Φασουλαρίδης, Θωμᾶς Κομινός, Καλλιόπη Φασουλαρῆ Π. Μ. Ἀλεξοπούλου, Χρῆστος Παππᾶς, Π. Παπαδάκης Χάρης Φωτίου, Λεωνίδας Πετρόπουλος, Παναγιώτης Γαλάτης,

Τῇ Εὐγενεῖ φροτιδί τοῦ κ. Κωνσταντίνου Μ. Κόκκινου.

Κωνσταντῖνος Μ. Κόκκινος. Εἰρήνη Μ. Κόκκινου. Κωνσταντῖνος Ἰ. Κόκκινος. Σωκράτης Ν. Ζαπετιάδης. Παρθένιος Καρβαίνης. Περικλῆς Καρβαίνης. Γεώργιος Χ. Παπαδημητρίου. Παναγιώτης Χ. Παπαδημητρίου. Δημήτριος Γ. Γατζούρης Miss L. Klover. Miss Amica Klover. Μιχαὴλ Κ. Φιλίππου. Ἐπαμεινώνδας Μπαλάφας. Νικ. Καρακωνσταντῆς. Μιχαὴλ Γιαννάκη. Νικόλαος Μενελάου. Μενέλαος Βασιλείου. Νικόλαος Καραμούζης Ἀχιλλεὺς Ζαπέτης. Νικόλαος Κοκκινάκης. Παναγιώτης Σκουλῆς. Ἰωάν. Δ. Γιαννίδης. Γεώργιος Μούρας. Νικόλαος Σαμάρας. Ἰωάννης Κ. Μαῦρος. Ν. Σ. Κόκκαρης. Παντελῆς Χαλιόρης. Ἰωάννης Γιαννακός. Νικόλαος Βασιλάκης. Βασίλειος Λυριστής. Zagaros Constantino. Δημήτριος Καραγιάννης. Χαράλαμπος Παπαλεξόπουλος. Ἰωάν. Ἐμμ. Καμπανῆς, Ν. Σακελλαρίδης, Δ. Σακελλαρίδης, Θεμ. Κρυσταλίδης. Κωνσταντῖνος Ἰ. Φραζῆ.

Τῇ Εὐγενεῖ φροτιδί τοῦ κ. Γεωργίου Α. Κεχαγιά.

Γεώργιος Α. Κεχαγιάς 1. Ἰ. Δ. Σακλαρῆς 2. Παναγιῆς Χούρας. Βασίλειος Γιαννακός. Φίλ. Ἀποστόλου. Θεόδ. Π. Τρικογλίδης. Παντελῆς Καραντωνῆς. Ἀδάμ. Σουμπασακῆς. Νῖκος Βάγκος. Γεώργιος Κοτσάκης. Μάνος Καλο-

γεράκης. Βασίλειος Ἀντωνίου. Ἰωάν. Στεργιανού. Παν-
τελής Ν. Πασχαλίδης. Ἰωάννης Νικολάου. Θάνος Ἀθι-
νασόπουλος. Ἰωάννης Ἐμμ. Καμπανῆς. Ἰωάννης Πα-
τρίκης. Γεώργιος Σφακιανός. Μιχαήλ Β. Κυπραῖος. Γεώρ-
γιος Ἀσιμῆνης. Δημήτριος Χαρ. Ἀναγνώστης. Πέτρος
Κ. Νανόρος. Στυλιανός Κυπριδάκης. Ἐμμανουὴλ Μουλ-
λός. Κωνσταντῖνος Χριστοφόρου. Ἰωάννης Γαρούφαλος
ἰατρός. Γεώργιος Α. Βουτσᾶ.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Φραζῆ Γ. Σερεπέτη.

Ἀντώνιος Φραζῆ. Ἐπαμεινώνδας Μπαλάφα. Νικολῆς
Νενές. Ἰωάννης Ν. Μαστρογιάννης. Γ. Δημόπουλος 2. Ν.
Φλετορίδης. Κ. Ἰ. Κόκκινος. Ν. Τσατσαρώνης. Γεώργιος
Καμπανῆς. Ἀπόστολος Π. Κέντην. Δημήτριος Σταυρινού.
Κωνσταντῖνος Πολυχρονιάδης. Ἰωάννης Καρακωνσταν-
τῆς. Χαράλαμπος Α. Μαυρουδῆς. Ζαχαρίας Γ. Πετουβῆ,
Κωνσταντῖνος Λαζάρου. Ἰωάννης Ἀντωνᾶς. Ἀριστο-
μένης Βρούζος. Φραζῆς Σαμιώτης. Κωνσταντῖνος Γ.
Πουράκης. Ζαχαρίας Ν. Κλούτσης. Λάζαρος Μ. Λαζάρου.
Γ. Ἰ Καφεζιδάκης. Διαμαντῆς Γ. Πετούς ἰς. Ἀντώνιος
Μανικατίδης. Νικόλαος Νοτάριος. Γεώργιος Κ. Σακλαρῆς.
Μ. Καβαλιώτης. Ἰ Μ. Βρούζος.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἰωάννου Κορωναίου.

Ἰωάννης Ρουμπάνος. Ἰωάννης Ν. Κορωναῖος. Περικλῆς
Κορωναῖος. Σαράντος Τσανακάκης. Μιχαήλ Π. Παπα-
στράτης. Ἰωάννης Ἀ. Νταλόπουλος.

Ἐν Φλωρείδι τῆς Ἀμερικῆς (Tarpon Springs)

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Παραγώτου Σακλαρίδου.

Χριστόφορος Ἀνδρέου 2. Γεώρ. Νικολόπουλος. 2. Ἴων.
Κ. Φασουλαρίδης 2. Παναγιώτης Σακλαρίδης 2. Gurs
Cocoris 2. Ἐμμ. Σταματιάδης 1. Νικολ. Σταματιάδης.
Σταμάτιος Πελεκάνος. Κων. Νικολόπουλος. Ἄννα Στα-

ματίου. Σάββας Γεωργιάδης. Ch. Drapanias. Γ. Μείντάνης. Νικ. Ἀρφαράς Θέμελης Νικολῆς. Νικ. Σακλαρίδης.

Ἐν Ὁδησσῶ.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Κωνσταντίνου Γ. Γεωργῆ.

Κωνσταντῖνος Γ. Γεωργῆς 7. Ἀλ. Μισυργιώτης. Κώστας Γ. Καμπανῆ. Ἰωάννης Ν. Κώτης. Μιχαὴλ Ν. Κώτης. Γεώργιος Βεζύρωφ. Ἰωάννης Γ. Σταυριανός. Κ. Βαλάκας. Ἐμμ. Ἰ. Χαρτοφύλη. Νικόλαος Νικολάου. Βασίλειος Κατελάνος. Γεώργιος Πουράκης. Δημήτριος Κώτης. Διονύσιος Παναγιώτου. Εὐδας Στυλιανός. Γάγκος Μιχαὴλ. Παντελῆς Σωκράτης. Παντελῆς Πανταλέων. Αὐγερινός Μιχαὴλ. Μιχαλάκης Ἰσιδωρος. Ἐπιμενίδης Κωνσταντῖνος. Βασιλειάδης Κωνσταντῖνος. Νικόλαος Ἰ. Εὐδας. Ἀλέξανδρος Κριωνᾶς. Φραζῆς Ν. Σταλούδης. Ἰωάννης Μ. Ρουσσέτος. Στέργιος Δ. Πρωτόπαπας. Μιχαὴλ Ν. Καρακωνσταντῖνος. Χρῆστος Ε. Χωριανόπουλος. Παναγιώτης Αὐτουσηῆς. Ἐμμ. Κ. Καπόνης. Νικόλαος Σταύρου. Ἰωάννης Ἰωάννου. Γεώργιος Κ. Χαρτοφύλη.

Ἐν Μαριουπόλει τῆς Ρωσσίας.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Γεωργίου Ἐμμ. Αὐτρωτοῦ.

Τηλέμαχος Γ. Κακουλίδης. Νικόλαος Μ. Νεροφίδας. Διονύσιος Σπυράτος. Γεώργιος Αὐτρωτής. Δημήτριος Δημητριάδης. Δ. Α. Δεργιάνογλους. Στέφανος Δ. Στεφάνου. Ἐλευθέριος Τραγάτης. Ἐ. Σ. Παπαπέτρου. Νικόλαος Δ. Καρανδρέας. Γεράσιμος Ἀμπάτης. Ἐλευθέριος Α. Τσιλιγγίρης. Γεράσιμος Κουρουπός. Μ. Μαυρομάτης. Νικόλαος Ἐ. Αὐτρωτής. Ἀδ. Π. Νικολαΐδης. Κωνσταντῖνος Σ. Χαλέβας. Κωνστ. Π. Δ. Εὐσταθιάδης. Γεράσιμος Μουσουρης. Περικλῆς Παΐσιος. Σ. Χ. Γ. Γαλανομάτης. Σάββας Χαλκίδης. Σπύρος Πανᾶς. Ἐμμανουὴλ Ν. Γεωργῆ. Χ. Αὐτρωτής.

Ἐν Αἰκατερινουπόλει.

Ἰωάννης Ν. Ὀρφανίδης σὺμ. 3. Κωνσταντῖνος Ἰ. Μαντουδάκης 3. Νικήτας Ἰ. Μαντουδάκης 2. Βασίλειος Ἰ. Μαντουδάκης 2.

Ἐν Μονάχῳ τῆς Γερμανίας.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Γεωργίου Σακλαρίδου Καλλιτέχου.

Γεώργιος Σακλαρίδης. Ἀθανάσιος Ἀρθαντινός. Ἀριστείδης Ἀσημακόπουλος. Αἰκατερίνη Ἀγγελάτου. Παν. Νικ. Καραγιάννης. Γεώργιος Μοντεσάντος. Θεόφραστος Τριανταφυλλίδης. Νικόλαος Ν. Λύτρας. Νικόλαος Δάβης. Οὐμβέρτος Ἀργυρός. Ἀνδρέας Σταυατελάκης. Κωνσταντῖνος Κουτσομπτόπουλος. Ἐμμ. Ζαίρης. Μιχαὴλ Ζερβός Καλύμνιος.

Khedival mail line—Dakahlich.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. ἱατροῦ Δημητρίου Μπαλαλά.

Δημήτριος Μπαλαλάς ἱατρός σὺμ. 5. Ἀ. Γ. Σφαέλλος. Γεώργιος Δ. Φιλίππου. Νικόλαος Σ. Νεαμονίτης. Φίλιππος Δ. Φιλίππου. Ἰωάννης Ψαρουδάκης. Nicolas Bertouros. Ἀντώνιος Σεϊδόπουλος. Ἀνάργυρος Διερμῆς. Ἐμμανὴλ Σιαβαλάνης. Π. Γ. Λευθέρης. Ἀ. Ν. Χ' Ἀθανασίου. Ἀπόστολος Σταμούλης 2. Δημήτριος Θ. Σακκουλάς. Χρῆστος Παναγιώτου.

Ἐν Σουλενᾷ.

Νικόλαος Βρούζος σὺμ. 5.

Ἐν Βουκουρεστίῳ.

Περικλῆς Μονογενῆς σὺμ. 5.

Ἐν Σουέζ (Αἴγυπτος)

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Γεωργίου Ν. Πετρούτσου.
Γεώργιος Ν. Πετρούτσος 4. Ἐμμ. Κόκκινίδης 2. Δ.

Ι. Μαύρου 2. Νικόλαος Κοκκινίδης 1. Κώστας Ν. Πε-
τρούτσος. Εμμ. Βεργενάκης. C A. Fragoulis. Εὐθύμιος
Μπητζίκης. Τ. Χρυσάφης.

Panayoti Avgousti, N. Caramerrini. I. Caramerrini.
B. Karamerrini

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Νικολάου Γ. Παπάτσου.

Νικόλαος Γ. Παπάτσος 2. Νικόλαος Κ. Παπάτσος 2.
Ἄλεξανδρος Νικολόπουλος. Δ. Π. Τζωρτζάτος. Νικόλαος
Ἀπέσας. Σταύρος Χριστοφίδης. Νικήτας Μισυργιώτης.
Μιχαήλ Μισυργιώτης. Γεώργιος Ἀ. Γεωργάκης. Προκό-
πιος Μάγγος. Ἀντώνιος Τιβέριος. Νικόλαος Βαρδασίλλης.

Ἐν Πόρτ—Σαῖδ.

Μιχαήλ Μαυρομουστάκης σωμ. 10.

